

**ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการศึกษาต่อ
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

ปริญญานิพนธ์

ของ

ลักษมา สุวรรณลอยล่อง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและสถิติทางการศึกษา

เมษายน 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการศึกษาต่อ
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บทคัดย่อ

ของ

ลัษมา สุวรรณลอยส่อง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิจัยและสถิติทางการศึกษา

เมษายน 2546

ลัษมา สุวรรณลอยล่อง.(2546) ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโท กศ.ม.
(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ อังคณา สายยศ.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับ
เจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบาง
ประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ยังเปรียบ
เทียบความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลายและน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยม
ศึกษาตอนปลายระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนัก
เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี
จำนวน 436 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน และมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล เป็นแบบสอบถามเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบสอบถาม
ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้
ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากครู และด้านผลที่ได้จากเพื่อน
ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนใน
ด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้
จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อ
การศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง
และนักเรียนทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 0.587 , 0.322 และ 0.469 ตามลำดับ ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนใน
ด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้
จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อ
การศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิง
มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน
สัมพันธภาพภายในครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ที่วิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียน
ชายส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ และปัจจัยด้านผลที่ได้จากครู ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนหญิงพบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัวส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับการวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนทั้งหมดพบว่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน สัมพันธภาพภายในครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มนักเรียนชาย ได้แก่ ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากเพื่อน และรายได้ของผู้ปกครอง ในกลุ่มนักเรียนหญิง ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ในกลุ่มนักเรียนทั้งหมด ได้แก่ ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน และรายได้ของผู้ปกครอง

4. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน และผลที่ได้จากครู ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ โดยปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายส่งผลทางบวกสูงกว่าที่วิเคราะห์จากนักเรียนหญิง ส่วนปัจจัยด้านผลที่ได้จากครูที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายส่งผลทางลบสูงกว่าที่วิเคราะห์จากนักเรียนหญิง สำหรับปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง มีน้ำหนักความสำคัญส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

SOME FACTORS RELATE TO ATTITUDES TOWORD STUDYING
IN HIGHER LEVEL OF MATHAYOMSUKSA III STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

LASSAMA SUWANLOYLONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Research and Statistics
at Srinakharinwirot University

April 2003

LASSAMA SUWANLOYLONG. (2003) Some Factors Relate to Attitudes toward Studying in Higher Level of Mathayomsuksa III Students. School Master thesis, M.Ed. (Education Research and Statistics). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Aungkana Saiyos, Asssit. Prof. Raweewan Panpanich.

The purpose of this research were to study the relationship between some factors and attitudes toward studying in higher level of Mathayomsuksa III students, and the beta weight of some factors contributed to attitudes toward studying in higher level and the other study to compare the relationship between some factors and attitudes toward studying in higher level, and to compare the beta weight of each factors between analysed from male and female. The samples consisted of 436 Mathayomsuksa III students of the Department of General Education in Pathumtani province in academic year 2002 and selected by two-stage random sampling. The instruments for this research were the questionnaires of attitudes toward studying in higher level of Mathayomsuksa III students, perceived self-efficacy in studies, parent 's value toword studying in higher level, family relationship, teacher effect and friend effect.

The results were as follows :

1. The multiple correlation coefficients between the factors of perceived self-efficacy in studies, parent 's value toward studying in higher level, family relations, teacher effect, friend effect, parent 's educational level, parent 's income with attitudes toward studying in higher level of Mathayomsuksa III students that analysed from male, female and all students were 0.587, 0.322 and 0.469 respectively with statistically significant at .01 level.

2. The multiple correlation coefficients of perceived self-efficacy in studies, parent 's value toword studying in higher level, family relations, teacher effect, friend effect, parent 's educational level, parent 's income with attitudes toword studying in higher level of Mathayomsuksa III students between analysed from male and female were statistically significant different at .01 level and the multiple correlation coefficients that analysed from male were higher than analysed from female.

3. The beta weight of perceived self-efficacy in studies, family relations and parent 's educational level that analysed from male had positively contributed to the

attitudes toward studying in higher level of Mathayomsuksa III students with statistically significant at .01 and .05 level and teacher effect had negatively contributed to the attitudes toward studying in higher level of Mathayomsuksa III students with statistically significant at .05 level, when analysed from female it found that the beta weight of family relations had positively contributed to the attitudes toward studying in higher level of Mathayomsuksa III students with statistically significant at .05 level, when analysed from all students it found that the beta weight of perceived self-efficacy in studies, family relations and parent's educational level had positively contributed to the attitudes toward studying in higher level with statistically significant at .01 level. For the factors that contributed to the attitudes toward studying in higher level of Mathayomsuksa III students were not statistically significant when analysed from male were parent's value toward studying in higher level, friend effect and parent's income, when analysed from female were perceived self-efficacy in studies, parent's value toward studying in higher level, teacher effect, friend effect, parent's educational level and parent's income and when analysed from all students were parent's value toward studying in higher level, teacher effect, friend effect and parent's income.

4. The score weight of perceived self-efficacy in studies and teacher effect that contributed to the attitudes toward studying in higher level of Mathayomsuksa III students between analysed from male and female were statistically significant different at .01 and .05 level with the factors of perceived self-efficacy in studies that analysed from male had positively contributed to the attitudes toward studying in higher level of Mathayomsuksa III students were higher than analysed from female, and the factor about teacher effect that analysed from male had negatively contributed to the attitudes toward studying in higher level of Mathayomsuksa III students were higher than female. The score weight of parent's value toward studying in higher level, family relations, friend effect, parent's educational level and parent's income had contributed to the attitudes toward studying in higher level of Mathayomsuksa III students were not statistically significant different between analysed from male and female.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการศึกษาต่อ
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ของ

นางลัษมา สุวรรณลอยล่อง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

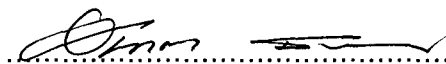

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)

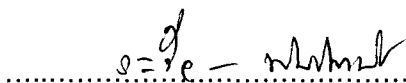
วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

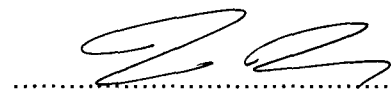
.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ อังคณา สายยศ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิคม ดังคะพิภพ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือ และเอาใจใส่อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ ในฐานะประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช ในฐานะกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนท์พงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม ดังคะพิภพ ในฐานะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษาและข้อแนะนำอันมีคุณค่า รวมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของปริญญานิพนธ์ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาตลอด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ รองศาสตราจารย์เวธนี กรีทอง อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง อาจารย์ ดร.ละเอียด รักษ์เผ่า อาจารย์ ดร.พาสณา จุลรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมาเป็นอย่างสูง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะครู อาจารย์ทุกท่านของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และโรงเรียนที่นำเครื่องมือไปทดลองใช้ ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ให้การสนับสนุนทุนพระพรหมคุณาภรณ์ ที่ได้มอบทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควัดผลและวิจัยทางการศึกษาทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณเพื่อน ๆ วิจัยและสถิติทางการศึกษา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่เมธี สุวรรณลอยล่อง ที่เห็นความสำคัญของการศึกษา ได้อุทิศกำลังกาย กำลังใจและกำลังทรัพย์ ในการช่วยเหลือ แนะนำ ตลอดจนสนับสนุนผู้วิจัย ซึ่งเป็นเสมือนแรงผลักดันให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

ท้ายสุดนี้ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแก่พระคุณบิดา มารดา และครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณที่ได้ให้การอบรมสั่งสอนตลอดมา

ลัษมา สุวรรณลอยล่อง

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย
จาก

“ ทุนพระพรหมคุณาภรณ์ ”
จึงขอขอบพระคุณยิ่ง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	3
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ.....	8
	ความหมายของเจตคติ.....	8
	แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ.....	9
	ทฤษฎีและความเชื่อเกี่ยวกับการเกิดเจตคติ.....	13
	การวัดเจตคติ.....	14
	เจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	19
	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการศึกษาต่อ.....	24
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตน.....	24
	ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน.....	24
	แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตน.....	24
	ลักษณะของการรับรู้ความสามารถของตน.....	26
	การวัดการรับรู้ความสามารถของตน.....	26
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง.....	28
	ความหมายของค่านิยม.....	28
	แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม.....	29
	การวัดค่านิยม.....	30
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพภายในครอบครัว.....	32
	ความหมายของสัมพันธภาพภายในครอบครัว.....	32

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
2(ต่อ)	แนวคิดเกี่ยวกับสัมพันธภาพภายในครอบครัว.....	33
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลที่ได้จากครู.....	35
	ความหมายของผลที่ได้จากครู.....	35
	แนวคิดเกี่ยวกับผลที่ได้จากครู.....	36
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลที่ได้จากเพื่อน.....	38
	ความหมายของผลที่ได้จากเพื่อน.....	38
	แนวคิดเกี่ยวกับผลที่ได้จากเพื่อน.....	38
	เอกสารเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัว.....	41
	ความหมายของรายได้.....	41
	ความสำคัญของรายได้ของครอบครัว.....	41
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของผู้ปกครอง.....	42
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
	งานวิจัยในต่างประเทศ.....	43
	งานวิจัยภายในประเทศ.....	47
3	วิธีการศึกษาค้นคว้า.....	53
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	53
	ประชากร.....	53
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	53
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	54
	วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ.....	55
	ตัวอย่างของเครื่องมือ.....	58
	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
	ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4(ต่อ) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
สังเขปความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	80
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
อภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก.....	102
ภาคผนวก ข.....	110
ภาคผนวก ค.....	122
ภาคผนวก ง.....	124
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	126

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	รายชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	34
2	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด.....	70
3	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ธรรมดา และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด.....	72
4	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง.....	75
5	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด.....	76
6	การเปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิง.....	78
7	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	102
8	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน และแบบสอบถามค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง.....	103
9	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามสัมพันธภาพภายในครอบครัว และแบบสอบถามผลที่ได้จากครู.....	104
10	ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามผลที่ได้จากเพื่อน.....	105
11	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน	106
12	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง และแบบสอบถามสัมพันธภาพภายในครอบครัว.....	107
13	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามผลที่ได้จากครู และแบบสอบถามผลที่ได้จากเพื่อน.....	108

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

14	แจกแจงความถี่รายได้ของผู้ปกครองนักเรียน.....	123
----	--	-----

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในความสามารถกับพฤติกรรมและ ผลพจน์.....	25
2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวัง ผลที่จะเกิดขึ้น.....	25
3 ลำดับขั้นการสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม.....	55

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่างๆในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆตลอดช่วงชีวิต รวมถึงช่วยพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้

จากความสำคัญของการศึกษาดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540 :13) มาตรา 43 จึงได้กำหนดว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย คือนับตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และจากแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 8 พ.ศ.2540 – 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 6) ได้มุ่งเน้นให้เด็กที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทุกคนในปีนั้น ๆ ได้ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ต่อในระดับนี้ไว้ร้อยละ 99 และเพิ่มอัตราการคงอยู่สายสามัญให้สูงขึ้นร้อยละ 70 สายอาชีพร้อยละ 80 แต่เมื่อพิจารณาจากสถิติการศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2539 – 2543 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 11– 17) พบว่า อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรวัยเรียนช่วงอายุ 15-17 ปี ในปีการศึกษา 2543 มีจำนวน 1,723,799 ต่อ 3,129,558 นั่นคือในกลุ่มประชากรช่วงอายุ 5-17 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุในวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนนักเรียนเพียงร้อยละ 55.08 และอัตราการคงอยู่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รุ่นปีการศึกษา 2532 เรียนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญและสายอาชีพ ปีการศึกษา 2543 เฉลี่ยร้อยละ 46.65

ในปี พ.ศ. 2544 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี (2544 : 43) ได้สำรวจการศึกษาต่อของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2543 เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญและสายอาชีพ) ปีการศึกษา 2544 พบว่านักเรียนศึกษาต่อร้อยละ 82.08 จำแนกเป็นสายสามัญร้อยละ 54.55 และสายอาชีพร้อยละ 27.53 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 99 ทั้งที่ปีการศึกษา 2544 เป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 8 ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่การศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ในจังหวัดปทุมธานียังไม่บรรลุวัตถุประสงค์

อย่างไรก็ตาม การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังไม่ใช้การศึกษาภาคบังคับ ดังนั้น การศึกษาต่อในระดับนี้จึงเป็นไปตามสภาพส่วนบุคคลและสังคมของนักเรียน ซึ่ง

เฉลิมชัย อุบลพงษ์ (2511 : 1) ได้กล่าวว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญ และเป็นระยะที่กำลังอยู่ในวัยรุ่น ตามหลักจิตวิทยา กล่าวว่า เป็นวัยที่มีปัญหาด้านต่างๆ มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เรวดี วัฒนโกศล (2533 : 4) ที่พบว่านักเรียนในวัยนี้จะประสบปัญหาในด้านการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพหรือเลือกศึกษาต่อ เพราะในอนาคตนักเรียนจะต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัว โดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องมีการเตรียมการในการตัดสินใจว่า เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว จะเลือกศึกษาต่อในสายการเรียนใด (สายสามัญ/สายอาชีพ) และเมื่อเลือกสายการเรียนได้แล้ว ในแต่ละสายการเรียน นักเรียนจะต้องเลือกต่อไปว่าจะเรียนแผนการเรียนใดให้เหมาะสมกับความสนใจ ความถนัดและความสามารถของตน เหมาะสมกับความต้องการของผู้ปกครอง และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของอรพิน ชูชม อัจฉรา สุขารมณ และทัศนากิติ (2538 : บทคัดย่อ) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 ยังไม่รู้ว่าตนเองสนใจ หรือต้องการอะไร และยังไม่มีความแน่นอนในการเลือกสาขาที่ศึกษาต่อ รวมถึงอาชีพในอนาคต และจากการศึกษาสาเหตุที่เยาวชนไม่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532 : 4-5) พบสาเหตุสำคัญของการไม่ศึกษาต่อคือ การที่นักเรียนและผู้ปกครองยังไม่เห็นคุณค่าและความจำเป็นของการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ผู้ปกครองต้องการให้เด็กอยู่ช่วยงานบ้านและงานอาชีพของครอบครัว โรงเรียนตั้งอยู่ไกลบ้าน และการคมนาคมระหว่างบ้านและโรงเรียนไม่สะดวก นอกจากนี้ เพ็ญศรี วงศ์พุทธา (สุรัตน์ ไชยชมภู, 2535 : 33-34 ; อ้างอิงจาก เพ็ญศรีวงศ์พุทธา, 2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการและปัจจัยในการศึกษาต่อของกลุ่มวัยรุ่นไทย พบว่าเพศสามารถร่วมกับตัวแปรอิทธิพลภายนอกอื่น ๆ ทำนายความตั้งใจในการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับ อานันท์ ทาปทา (2533 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำการศึกษาปัจจัยบางประการที่มีศักยภาพต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ปัจจัยที่มีศักยภาพต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ ผลการเรียนในระดับประถมศึกษา การมีพี่น้องศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา เจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา สถานที่ตั้งบ้านเรือน ระยะทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน รายได้ของผู้ปกครอง ความคาดหวังของผู้ปกครองต่ออาชีพบุตร และแรงจูงใจในการส่งบุตรเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ถึงแม้รัฐบาลจะพยายามแก้ปัญหาการไม่ศึกษาต่อ ตามสาเหตุที่กล่าวมาแล้วก็ตาม แต่สถิติจำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายยังต่ำกว่าเป้าหมายอยู่มาก จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่สัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยศึกษาปัจจัยบางประการ

ได้แก่ การรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง เพื่อผลจากการศึกษารั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม และพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาของรัฐบาล รวมถึงการให้บริการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพที่เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ กับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการ กับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง
4. เพื่อเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษารั้งนี้ ทำให้ทราบว่าปัจจัยด้านใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ และส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการไม่ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน และเป็นแนวทางในการจัดบริการแนะแนวเพื่อให้นักเรียนกลุ่มดังกล่าวสามารถตัดสินใจศึกษาต่อได้ถูกต้อง และเหมาะสมกับตนเอง ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารการศึกษา ในการวางแผนจัดการศึกษา เพื่อสนองนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาให้ถึงขั้นพื้นฐาน 12 ปี ในทุกพื้นที่ของจังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 5,830 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 449 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two –Stage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ กับน้ำหนักความสำคัญ มีดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ จำแนกได้ ดังนี้

- 1.1 การรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน
- 1.2 ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง
- 1.3 สัมพันธภาพภายในครอบครัว
- 1.4 ผลที่ได้จากครู
- 1.5 ผลที่ได้จากเพื่อน
- 1.6 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
- 1.7 รายได้ของผู้ปกครอง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ เจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตัวแปรที่ใช้ในการเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และน้ำหนักความสำคัญ มีดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ คือ เพศ ประกอบด้วยเพศชาย และเพศหญิง
2. ตัวแปรตาม คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และน้ำหนักความสำคัญ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เจตคติต่อการศึกษาต่อ หมายถึง ความเชื่อ ความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจในรูปของการประเมินว่า การศึกษาต่อมีผลดี หรือมีผลเสีย มีคุณประโยชน์ หรือให้โทษ รู้สึกชอบหรือไม่ชอบ หากนักเรียนเห็นว่าการศึกษาต่อดี มีประโยชน์ เกิดความรู้สึกชอบ และพอใจในการศึกษาต่อ ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ แต่ถ้านักเรียนเห็นว่าการศึกษาต่อไม่ดี มีโทษต่อตน เกิดความรู้สึกไม่ชอบ ไม่พอใจ ก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการศึกษาต่อ มีความตั้งใจที่จะไม่ศึกษาต่อ หรือไม่ต้องการศึกษาต่อ

2. เจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง การที่นักเรียนมีความเชื่อและความรู้สึกต่อผลดี ผลเสีย คุณประโยชน์ หรือโทษ ของการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระบบโรงเรียนหลังจากจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งวัด

เจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้จากแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ปัจจัยบางประการ หมายถึง ตัวแปรที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

3.1 การรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนมีความเชื่อมั่น และรับรู้ว่าคุณมีความรู้ความสามารถในด้านการเรียน มีความสนใจการเรียน และสามารถกระทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งวัดการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ได้จากแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง หมายถึง การที่บิดา มารดา หรือผู้ที่ทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดูและปกครองนักเรียน มองเห็นคุณค่าของการศึกษาต่อ เชื่อว่าการศึกษาต่อเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ ยินดีให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งวัดค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครองได้จาก แบบสอบถามวัดค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.3 สัมพันธภาพภายในครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนรับรู้ว่ามีบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลในครอบครัว แสดงออกซึ่งความรัก เอาใจใส่ดูแล พร้อมทั้งจะให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเมื่อนักเรียนต้องการ โดยเน้นที่การให้ความเอาใจใส่ ดูแล สนับสนุนทางด้านการเรียนของนักเรียน ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพภายในครอบครัว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.4 ผลที่ได้จากครู หมายถึง ผลจากการที่นักเรียนได้เรียน ได้รับคำสอนจากครู โดยทำให้นักเรียนมีความเคารพยกย่อง ชื่นชอบ ต้องการเป็นแบบครู และประพฤติตนตามแบบอย่างของครู และนำเอาความรู้ ความเชื่อที่ครูสอนและประพฤติให้เห็นไปเป็นแนวทางในการเลือกศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งวัดผลที่ได้จากครูได้จากแบบสอบถามผลที่ได้จากครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.5 ผลที่ได้จากเพื่อน หมายถึง ผลจากการที่นักเรียนได้คบหาบุคคล และทำให้นักเรียนประพฤติตนตามการกระทำของเพื่อน การยอมรับพฤติกรรม และการปฏิบัติตามพฤติกรรมของเพื่อนในกลุ่มทั้งในด้านดีและไม่ดี รวมทั้งรับเอาค่านิยม ความเชื่อ และเจตคติของกลุ่มมาเป็นของตน ซึ่งวัดผลที่ได้จากเพื่อนได้จากแบบสอบถามผลที่ได้จากเพื่อน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.6 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึงระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา มารดา หรือผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูและปกครองนักเรียน จำแนกเป็น

- 1) ประถมศึกษา
- 2) มัธยมศึกษา
- 3) อนุปริญญา
- 4) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

~~3.7~~ รายได้ของครอบครัว หมายถึง รายได้ที่เป็นเงิน หรือมีค่าเป็นเงินของบิดา – มารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียนที่ได้รับรวมกันโดยเฉลี่ยต่อเดือน

4. น้ำหนักความสำคัญ หมายถึง ค่าที่แสดงถึงตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม ซึ่งในการวิจัยนี้ หมายถึง น้ำหนักความสำคัญที่ศึกษาของตัวแปรอิสระแต่ละตัว ที่อยู่ในรูปของคะแนนดิบ (Score weight : b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta weight : β)

5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีวุฒิปริญญาโทขึ้นไป ทางด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 3 ท่าน และทางด้านจิตวิทยา จำนวน 2 ท่าน ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานมาไม่ต่ำกว่า 5 ปี เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยบางประการ มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. ค่าสหสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการ กับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่าแตกต่างกัน
4. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่าแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้จำแนกตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

- 1.1 ความหมายของเจตคติ
- 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ
- 1.3 ทฤษฎีและความเชื่อเกี่ยวกับการเกิดเจตคติ
- 1.4 การวัดเจตคติ
- 1.5 เจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน
- 2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง
- 2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพภายในครอบครัว
- 2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลที่ได้จากครู
- 2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลที่ได้จากเพื่อน
- 2.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายได้ของครอบครัว
- 2.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
- 3.2. งานวิจัยภายในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

1.1 ความหมายของเจตคติ

คำว่าเจตคติ ตรงกับ ภาษาอังกฤษว่า Attitude เดิมใช้คำว่า ทศนคติ ต่อมาเปลี่ยนเป็น เจตคติ (ชม ภูมิภาค.2523 : 159-160) ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อลพอร์ต (Allport. 1967 : 8) กล่าวว่า เจตคติหมายถึง สภาวะความพร้อมทางจิต หรือประสาท อันเกิดจากประสบการณ์ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดทิศทาง การตอบสนองของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

ไทรแอนดิส (Triandis. 1971 : 2) กล่าวว่า เจตคติเป็นความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังจากที่ได้รับประสบการณ์หรืออิทธิพลจากเรื่องนั้น ๆ มาแล้ว และเป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อเรื่องนั้น

เทอร์สโตน (Thurstone. 1964 : 49) ได้กล่าวว่า เจตคติ เป็นตัวแปรทางจิตวิทยา อย่างหนึ่งที่ไม่อาจสังเกตได้ง่าย แต่เป็นความโน้มเอียงภายใน แสดงออกให้เห็นได้โดย พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เจตคดียังคงเป็นเรื่องของความชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

อนาสตาซี (Anastasi. 1968 : 453) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึงความโน้มเอียงที่แสดงออกถึงความชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ ขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือสถาบันต่าง ๆ เจตคติไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่สามารถสรุปอ้างอิงได้จากพฤติกรรมภายนอก ทั้งที่ใช้ภาษาและไม่ใช้ภาษา

ยีน (Gagne. 1977 : 219) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึง สภาพภายในของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกปฏิบัติของแต่ละบุคคล เจตคติไม่ได้กำหนดการปฏิบัติที่เหมาะสม แต่ทำให้กลุ่มของการปฏิบัติในแต่ละบุคคลมีโอกาสเกิดขึ้นมากหรือน้อย เจตคติจึงเป็นแนวโน้มของการตอบสนอง หรือความพร้อมในการตอบสนองของบุคคล

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 16-19) กล่าวว่า ทศนคติเป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออก ที่บ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และทศนคติเป็นนามธรรม และเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ แต่ทศนคติไม่ใช่แรงจูงใจ (Motive) และแรงขับ (Drive) หากแต่เป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะโต้ตอบ (State of Readiness) และแสดงให้ทราบถึงแนวทางของการสนองตอบของบุคคลต่อสิ่งเร้า

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2521 : 12) กล่าวว่า เจตคติคือความรู้สึกของคนเราต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกว่าชอบ ไม่ชอบ พอใจไม่พอใจต่อสิ่งต่างๆ ที่เราเกี่ยวข้องอยู่ เจตคติเป็นสิ่งที่ชี้นำทิศทางอาการแสดงออกของคนเราที่กระทำต่อสิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์ เจตคติจึงมีความสำคัญในการมีปฏิกิริยาโต้ตอบสิ่งต่าง ๆ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 172) กล่าวว่า เจตคติ คือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้และประสบการณ์ แล้วแสดงภาวะของร่างกายและจิตใจในด้านความพร้อมที่จะตอบสนองต่อบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งสองลักษณะ คือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบ เรียกว่า เจตคติที่ดีหรือทางบวก หรือแสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ เรียกว่า เจตคติที่ไม่ดีหรือทางลบ

เหม ทองชัย (2523 : 41-42) กล่าวว่า เจตคติหมายถึงความคิดเห็น หรือความรู้สึกเอนเอียงทางใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังที่บุคคลมีประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้ว เจตคติเป็นเครื่องกำหนดแนวโน้มการแสดงออกพฤติกรรมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ของบุคคล เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถวัดได้จากพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งนั้น โดยอาจแสดงออกในรูปของความเชื่อ ท่าทางความคิดเห็น เจตคติมีทิศทางแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. เจตคติเชิงนิมาน เป็นลักษณะความพึงพอใจ เห็นชอบ ศรัทธา ยอมรับ สนับสนุนปฏิบัติตามด้วยความจริงใจ
2. เจตคติเชิงนิเสธ เป็นลักษณะการแสดงออกในทางตรงกันข้ามกับเจตคติในเชิงนิมาน จะแสดงออกมาในลักษณะที่ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ร่วมมือ ไม่ปฏิบัติตาม
3. เจตคติที่เป็นกลาง เป็นลักษณะการแสดงออกที่เฉย ๆ ไม่ชอบ ไม่เกลียด

ล้วน สายยศ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 53) ให้นิยามเจตคติว่าเป็นอารมณ์ความรู้สึกอันบังเกิดจากการได้สัมผัสรับรู้ต่อสิ่งนั้น โดยแสดงความโน้มเอียงอย่างใดอย่างหนึ่งในรูปของการประเมินว่าชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบ ถ้าจะสรุปสิ่งที่เราเรียกว่าเจตคติหรือทัศนคติ ถือว่าเป็นความรู้สึกเชื่อ ศรัทธา ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดจนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะใช้ไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ เจตคดียังไม่เป็นพฤติกรรมแต่เป็นตัวการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรม ดังนั้นเจตคดียังเป็นคุณลักษณะของความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในใจ ชัมเมอร์ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 54 ; อ้างอิงจาก Summer. 1970 : unpagged) จึงสรุปนิยามของเจตคติที่เห็นสอดคล้องกัน 4 ประการคือ มีความโน้มเอียงที่จะตอบสนอง มีความคงทนตลอดเวลา มีความคงเส้นคงวาและมีทิศทาง

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความเชื่อ ท่าที ความรู้สึก ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจากที่บุคคลได้รับประสบการณ์จากสิ่งนั้นมาแล้ว เกิดเป็นความพร้อมทางจิตใจ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคล

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับเจตคติ

1.2.1 ลักษณะของเจตคติ

ลักษณะสำคัญของเจตคติที่นักการศึกษาได้สรุปไว้ มีดังนี้

แต่ถ้าพฤติกรรมของคนที่เรารักเบี่ยงเบนไปบ่อย ๆ นาน ๆ เข้าเจตคติก็เปลี่ยนแปลงจากรักไปเป็นเกลียดได้

ชม ภูมิภาค (2523 : 159-160) มองคุณลักษณะของเจตคติดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ มิได้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด เมื่อเด็กเกิดการเรียนรู้ย่อมจะมีความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้นั้น นั่นคือเกิดเจตคตินั่นเอง

2. เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ถ้าสภาพแวดล้อม สถานการณ์ เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไป เจตคติของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงจากเจตคติที่ยอมรับเป็นเจตคติที่ไม่ยอมรับ หรือจากเจตคติที่ไม่ยอมรับไปสู่เจตคติยอมรับก็ได้

3. เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งภายในและภายนอก เราสามารถทราบได้ว่าบุคคลมีเจตคติ ในทางยอมรับหรือไม่ยอมรับ โดยการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออก อาจแสดงออกด้วยคำพูดหรือสีหน้า ท่าทาง พอใจหรือไม่พอใจ

4. เจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน เพราะเจตคติขึ้นอยู่กับหลายประการ เช่น ประสบการณ์การรับรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น อารมณ์ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ฉะนั้นจึงผันแปรได้

5. เจตคติเกิดจากการเลียนแบบ เจตคติสามารถถ่ายทอดออกไปสู่บุคคลอื่น ๆ ได้ หากเราเห็นว่าพฤติกรรมของบุคคลที่เรายอมรับนั้นดีงาม จึงเลียนแบบเป็นเยี่ยงอย่าง

6. ทิศทาง ปริมาณ ความเข้มข้นของเจตคติ ปริมาณมีตั้งแต่พอใจอย่างยิ่ง ปานกลาง จนถึงไม่พอใจอย่างยิ่ง ความเข้มข้นก็แล้วแต่จะมีความรู้สึกสุดปลายไปด้านใด เจตคติของบุคคลมีระดับความรุนแรงต่างกัน ส่วนทิศทางของเจตคติมี 2 ทิศทาง คือ ทิศทางสนับสนุนหรือในทางบวกและทิศทางต่อต้านหรือในทางลบ

7. เจตคติอาจเกิดขึ้นจากความมีจิตสำนึกหรือจากจิตไร้สำนึกได้ เมื่อบุคคลเรียนรู้ มีประสบการณ์เกี่ยวกับอะไรก็จะมีจิตสำนึกที่สมบูรณ์ เพราะได้สังเกตเห็น คิดพิจารณาหาเหตุผลวิเคราะห์จนแน่ใจว่าถูกหรือผิด ควรหรือไม่ควร เป็นประการใด เจตคติที่เกิดขึ้นลักษณะนี้เรียกว่าเกิดจากจิตสำนึกในบางกรณีเจตคติเกิดขึ้นโดยปราศจากจิตสำนึกก็ได้ เป็นความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเกิดขึ้นโดยมิได้มีการคิดพิจารณาไตร่ตรองแต่อย่างใด เช่น พ่อแม่ครูอาจารย์ ห้ามพูดเกี่ยวกับเรื่องทางเพศจึงไม่กล้าพูดฟัง เคยชินจนกระทั่งมีความรู้สึกการพูดถึงเรื่องเพศเรื่องหยาบคาย ตำขำน่าอาย มีเจตคติในทางไม่ยอมรับโดยอัตโนมัติ โดยไม่รู้สีกตัวคือโดยปราศจากจิตสำนึก

8. เจตคติมีลักษณะคงทนถาวรพอสมควร เจตคติเกิดจากความรู้สึกที่สะสมมานานพอสมควร ถึงแม้เจตคติเปลี่ยนแปลงได้แต่ไม่ได้หมายความว่าเปลี่ยนแปลงในระยะชั่วข้ามหรือในวันหนึ่งเจตคติย่อมมีความคงทนที่จะเปลี่ยนแปลง มีความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งใดในลักษณะใดลักษณะหนึ่งก็จะมีความรู้สึกเช่นนั้นตลอดไป หรืออาจจะเปลี่ยนความรู้สึกได้ต้องใช้เวลากะทั่งสถานการณ์เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปเกิดการเรียนรู้ใหม่

9. บุคคลแต่ละคนย่อมมีเจตคติต่อบุคคล สถานการณ์สิ่งเดียวกันแตกต่างกัน
ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ประสบการณ์ของบุคคลนั้น

1.2.2 องค์ประกอบของเจตคติ

ไทรแอนดิส (Triandis. 1971 : 3) ได้แบ่งองค์ประกอบของเจตคติออกเป็น

3 ด้านคือ

1. องค์ประกอบด้านความคิด (Cognitive Component) หมายถึง ความรู้ ความเชื่อ ความคิดรวบยอดหรือการรับรู้ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจเป็นแง่ดีหรือไม่ดี

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึก ส่วนบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากองค์ประกอบทางความคิด เป็นลักษณะทางอารมณ์ที่สอดคล้องกับความคิดของบุคคล ซึ่งถ้าบุคคลใดมีความคิดที่ดีต่อสิ่งใด ย่อมมีความรู้สึกที่ดีในสิ่งนั้นด้วย

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavior Component) หมายถึง ความพร้อมของบุคคลที่จะกระทำหรือแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องมาจากความคิดและความรู้สึก พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่บอกลักษณะและทิศทางของเจตคติของบุคคล

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 16 – 19) ได้กล่าวว่า เจตคติ เป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก ซึ่งองค์ประกอบของเจตคติดังกล่าวมีด้วยกัน 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) หรือด้านความคิด ความเข้าใจ ได้แก่ ความคิดซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งแตกต่างกันตามแต่ละบุคคล

2. องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก (Affective Component) เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งจะเป็นตัวว่า “ความคิด” อีกต่อหนึ่ง ซึ่งแล้วแต่ว่าบุคคลนั้นจะมีความรู้สึกนึกคิดในทางลบหรือทางบวก

3. องค์ประกอบทางด้านปฏิบัติ (Behavioral Component) องค์ประกอบนี้มีแนวโน้มไปในทางปฏิบัติ หรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดปฏิกิริยาหรือปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 183 – 184) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของเจตคติว่าควรประกอบไปด้วย องค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึกหรือความคิด (The Cognitive Component) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกนึกคิด หรือมีมโนคติ (Concept) เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นจริงหรือไม่เป็นจริง รวมทั้งความเชื่อต่าง ๆ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใด

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (The Affective Component) หมายถึง การที่บุคคลมีการประเมินค่า ประมาณความรู้สึก ความชอบ หรือการตอบสนองทางอารมณ์ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลในบุคคลหนึ่ง

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) หมายถึง การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง องค์ประกอบด้านพฤติกรรมเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้สึกหรือความคิด และด้านความรู้สึก ดังนั้นเมื่อบุคคลหนึ่งมีเจตคติทางด้านความรู้และความรู้สึกอย่างไร ก็จะแสดงพฤติกรรมอย่างนั้นด้วย

1.3 ทฤษฎีและความเชื่อเกี่ยวกับการเกิดเจตคติ

การเกิดเจตคตินั้นมีผู้เชื่อว่าเกิดได้หลายอย่าง บางกลุ่มเชื่อว่าเจตคติเป็นลักษณะนิสัยชนิดหนึ่ง เมื่อลักษณะนิสัยเกิดจากการเรียนรู้เลยเชื่อว่าเจตคติเกิดจากการเรียนรู้ได้ ก็แปลว่าเจตคตินำมาสอนกันให้เกิดขึ้นได้เหมือนเป็นบทเรียนนั่นเอง แต่อย่าลืมนะว่าเจตคติไม่ใช่ความจริงแต่เป็นความรู้สึกของบุคคล ซึ่งอาจแปรเปลี่ยนได้ตามเป้าหมายและความเชื่อที่เกิดขึ้นจากเป้าหมายนั้น ๆ บางกลุ่มเชื่อว่าเจตคติเกิดจากการพิจารณาตัดสินจากผลประโยชน์หรือกำไรที่ควรได้รับ นั่นก็คือถ้ามีเป้าหมายของเจตคติมาเกี่ยวข้องกับคน คนก็พิจารณาประเมินดูว่ามีผลประโยชน์หรือไม่ ถ้ามีผลประโยชน์ก็จะมีเจตคติเป็นลบ ดังนั้นเป็นต้น (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543 : 63 – 65)

1.3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning theory)

ข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีนี้ก็คือเจตคติสามารถเรียนรู้ได้เหมือนกันลักษณะอื่น ๆ ของคน คนแสวงหาข้อมูลและข้อเท็จจริงเพื่อสร้างสมการเรียนรู้ เขาเรียนรู้ความรู้สึก และ ค่านิยมต่าง ๆ ได้จากข้อเท็จจริง เช่น เด็กเล็ก ๆ เรียนรู้ว่าสัตว์ชนิดหนึ่งคือสุนัขตัวนั้นเป็นเพื่อนและเป็นสัตว์ที่ดีที่สุดในที่สุดเขาก็เรียนรู้ว่าเขาชอบสุนัขเด็กเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ และความรู้สึกของเจตคติ ซึ่งอาศัยกระบวนการที่ควบคุมการเรียนรู้ นั่นก็คือกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นสามารถนำไปใช้ในการก่อเกิดเจตคติได้

แต่ละคนแสวงหาข้อมูลและความรู้สึกโดยกระบวนการเชื่อมสัมพันธ์ การเชื่อมสัมพันธ์จะเกิดขึ้นเมื่อสิ่งเร้าปรากฏในเวลาเดียวกันและสถานที่เดียวกัน เช่นครูประวัติศาสตร์อธิบายคำว่า นาซี ด้วยท่าทางซึ่งขังเป็นปรักษ์ เราจะสร้างความเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกทางลบกับคำว่านาซี ในทางกลับกันถ้ากล่าวถึงความกล้าหาญของทหารไทยที่สร้างวีรกรรมสู้ศึกที่เขาต่อ ก็จะมีความรู้สึกดีต่อทหารไทยยกย่องเป็นวีระบุรุษ เกิดเจตคติทางบวกขึ้น เจตคติเกิดขึ้นจากความรู้ต่าง ๆ บวกการเชื่อมโยงกับด้านการประเมินคุณลักษณะนั้น ๆ นั่นก็คือการเรียนรู้เกิดผ่านการเสริมแรง เช่น การเรียนคณิตศาสตร์สอบได้ A ก็รู้สึกชอบและสบายใจ อยากเรียนวิชาคณิตศาสตร์มากขึ้น ๆ ถ้าเราไปพูดให้เพื่อเห็นประโยชน์จากการเรียนคณิตศาสตร์ว่าสนุกเรียนง่ายถือเป็นแรงเสริมให้เพื่อน ๆ เกิดความสนใจ มีความรู้สึกทางบวก

กับวิชานี้ นั่นคือ เพื่อน ๆ จะเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ก็เพราะได้แรงเสริมจากผู้ที่ยืนยันได้ A ในวิชาคณิตศาสตร์นั่นเอง

เจตคตินอกจากจะเกิดจากการเรียนรู้โดยวิธีเชื่อมสัมพันธ์และวิธีการเสริมแรงแล้ว ยังจะเกิดขึ้นจากกระบวนการเลียนแบบ การเลียนแบบเป็นการเรียนรู้ชนิดหนึ่ง การเลียนแบบจะต้องมีตัวแบบไว้ให้ คนตามธรรมชาติชอบเลียนแบบคนอื่น ถ้าผู้เป็นแบบนั้นเป็นคนที่แข็งแรงและมีความสำคัญตัวแบบที่สำคัญคือ สถาบันครอบครัว เด็กจะเลียนแบบเจตคติของพ่อแม่ พ่อวัยรุ่นจะเลียนแบบเจตคติของกลุ่มเพื่อน นอกจากนั้นเขายังเรียนรู้ได้จากครู ความคิดจากหนังสือ

การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ การเสริมแรงและการเลียนแบบเป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้เจตคติ ผลก็คือทฤษฎีการเรียนรู้เป็นตัวทำให้เกิดเจตคติขึ้นมา จากการเรียนรู้ข้อเท็จจริงความเชื่อต่าง ๆ แล้วประเมินออกมาว่าอะไรมีความสำคัญทางบวกและอะไรเป็นไปทางลบ

1.3.2 ทฤษฎีแรงจูงใจ (Incentive theory)

ทฤษฎีนี้ให้แนวคิดว่าเจตคติว่า เป็นกระบวนการให้น้ำหนักจากคุณและโทษของเป้าเจตคตินั้น ๆ แล้วพิจารณาตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด ลองพิจารณาดูว่าที่เรารักหรือชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น อยู่ ๆ เกิดรักและชอบขึ้นมาเป็นไปไม่ได้ สิ่งที่เรารักหรือชอบจะต้องมีคุณประโยชน์ต่อเราแน่ อาจจะมีสิ่งไม่ดีอยู่บ้างแต่เมื่อชั่งใจดูคุณและโทษแล้ว เห็นว่าน้ำหนักของคุณประโยชน์มีสูงกว่า เราก็จะชอบสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าเป้าเจตคตินั้นมีโทษหรือไร้ประโยชน์มากกว่าก็จะไม่ชอบสิ่งนั้นจากการพิจารณาตัดสินใจโดยกระบวนการแบบนี้จึงทำให้เกิดเจตคติทางบวกหรือทางลบขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น นักเรียนสาวคนหนึ่งได้รับเชิญไปงานเลี้ยงสังสรรค์ เขาคิดว่าเป็นงานที่สนุกพบปะเพื่อนฝูงจึงมีเจตคติทางบวก แต่ขณะเดียวกันผู้เป็นพ่อแม่ไม่ยอมให้ลูกสาวไปงานเลี้ยงเพราะกำลังเรียนเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัยแนวคิดนี้ถ้าเธอมีเจตคติต่อพ่อแม่มากเธอก็มีเจตคติต่องานเลี้ยงเป็นลบ ตามทฤษฎีนี้เด็กสาวคนนี้ก็จะต้องพิจารณาตัดสินใจให้น้ำหนักคุณและโทษของการจัดเลี้ยงสังสรรค์ว่าไปงานหรืออ่านหนังสืออะไรสำคัญกว่าก็จะเกิดเจตคติขึ้น ถ้าตัดสินใจอยู่บ้านอ่านหนังสือ เรียนดีกว่าเกิดเจตคติทางลบกับงานเลี้ยงสังสรรค์ การพิจารณาตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญตัวอย่างก็ชัด อีกตัวอย่างหนึ่งคือ การสูบบุหรี่ การดื่มเหล้า พวกนี้มีทั้งคุณและโทษ ปัญหาคือใครจะพิจารณาเห็นคุณหรือโทษมากกว่ากันแรงกระตุ้นทางไหนจะชนะก็เกิดเจตคติดีทางนั้น คนที่ได้รับความรู้ว่าเป็นสิ่งทำให้สุขภาพเสีย เงินทองสูญเปล่ามองเห็นโทษของสองสิ่งนี้ ก็จะเกิดเจตคติทางลบตั้งนี้เป็นต้น

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเจตคติมีอีกหลายวิธี แต่แนวคิดว่าเกิดเจตคติ 2 ทฤษฎี ที่กล่าวมาเหมาะที่จะอธิบายการเกิดเจตคติได้ง่าย

1.4 การวัดเจตคติ

เนื่องจากเจตคติดีมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ดังได้กล่าวข้างต้นดังนั้นการวัดเจตคติจึงต้องวัดทั้ง 3 องค์ประกอบของเจตคติ และจะต้องวัดเป็นภาพรวม ๆ โดยพิจารณา

จากกิริยาท่าทางการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในหลายด้านหลายประการรวมกัน มิใช่วัดจากการกระทำหรือพฤติกรรมเพียงอย่างหนึ่งของบุคคล (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2524 : 21 – 222) การวัดเจตคติมักจะมีข้อดั่งต่อไปนี้

1. การศึกษาเจตคติ เป็นการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะคงเส้นคงวา หรืออย่างน้อยเป็นความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่ไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง

2. เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ฉะนั้นการวัดเจตคติจึงเป็นการวัดทางอ้อมจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออก หรือประพฤตินิติปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผนคงที่ ไม่ใช่พฤติกรรมโดยตรงของมนุษย์

3. การศึกษาเจตคติของบุคคลนั้นไม่ใช่เป็นการศึกษาแต่เฉพาะทิศทางเจตคติของบุคคลเท่านั้นแต่ต้องศึกษาถึงระดับความมากน้อย หรือความเข้มของเจตคตินั้น ๆ ด้วย

เทอร์สตัน (Thurstone. 1976 : 77) ได้ให้ความเห็นว่า เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่ต้องวัดจากการแสดงออกในรูปของความคิด หรือภาษาพูดซึ่งอาจจะได้ผลไม่ตรงกับเจตคติที่แสดงออกจากพฤติกรรมจริง การวัดดังกล่าวอาจคลาดเคลื่อน เพราะพฤติกรรมของมนุษย์อาจบิดเบือนไปจากความเป็นจริง การวัดดังกล่าวอาจคลาดเคลื่อน เพราะพฤติกรรมของมนุษย์อาจบิดเบือนไปจากความเป็นจริง ซึ่งเทอร์สตัน ได้ให้ความเห็นว่า ทั้งภาษาและพฤติกรรมที่แสดงออก เป็นเพียงเครื่องชี้วัดเจตคติเท่านั้น ซึ่งต้องเกิดความคลาดเคลื่อนบ้างตามหลักของการวัดผล จึงใช้วัดเจตคติจากคำว่า “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” กับข้อความในแบบวัดเจตคติ แต่ต้องไม่สรุปเอาเองว่าบุคคลนั้นปฏิบัติตามในข้อที่ตนเองเห็นด้วย

อนาสตาซี (Anastasi. 1968 : 482 – 485) ได้อ้างถึงการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติของ ลิกเคิร์ต (Likert) ในการวัดเจตคติของ ลิกเคิร์ต กำหนดข้อความในแบบสอบถามวัดเจตคติทุกข้อ คือผลรวมของคะแนนในแบบวัดเจตคติ ซึ่งลิกเคิร์ตกล่าวว่าผู้มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใดย่อมมีโอกาสที่จะตอบข้อความที่สนับสนุนในเรื่องนั้นมากและโอกาสที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่คัดค้านจะมีน้อยคะแนนรวมของทุกข้อจะเป็นเครื่องชี้วัดเจตคติของแต่ละบุคคล การสร้างแบบวัดเจตคติของลิกเคิร์ตจะต้องรวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้อง ในสิ่งที่ต้องการศึกษาให้มากที่สุด แล้วนำข้อความนั้นไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา โดยให้เลือกตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” “เห็นด้วย” “ไม่แน่ใจ” “ไม่เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” เพียงอย่างเดียวในข้อความแต่ละข้อ การเปรียบเทียบเจตคติให้เป็นคะแนนข้อความที่สนับสนุนเมื่อตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ให้ 5 คะแนน “เห็นด้วย” ให้ 4 คะแนน “ไม่แน่ใจ” ให้ 3 คะแนน “ไม่เห็นด้วย” ให้ 2 คะแนน “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ให้ 1 คะแนน ส่วนข้อความที่คัดค้านเมื่อตอบว่า “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ให้ 5 คะแนน “ไม่เห็นด้วย” ให้ 4 คะแนน “ไม่แน่ใจ” ให้ 3 คะแนน “เห็นด้วย” ให้ 2 คะแนน “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ให้ 1 คะแนน

1.4.1 หลักการวัดเจตคติ

การวัดเจตคติมีหลักการเบื้องต้นที่ต้องทำความเข้าใจ 3 ประการ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2524 : 21 – 222) ดังนี้ คือ

1. เนื้อหา (Content) การวัดเจตคติต้องมีสิ่งเร้าไปกระตุ้นให้แสดงกิริยาทำที่ออกสิ่งเร้าโดยทั่วไปได้แก่ เนื้อหาที่ต้องการวัด เช่น ต้องการวัดเจตคติต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวของบุคคล เนื้อหาที่เป็นสิ่งเร้าก็คือ สถานการณ์การตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว ซึ่งได้แก่ การเลือกคู่ครอง อายุแรกสมรส ระยะการมีบุตรคนแรกและคนต่อไป ขนาดครอบครัวและความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เป็นต้น

2. ทิศทาง (Direction) การวัดเจตคติโดยทั่วไปกำหนดให้เจตคติมีทิศทางเป็นเส้นตรงและต่อเนื่องกัน ในลักษณะเป็นซ้าย – ขวา หรือบวกและลบ กล่าวคือ เริ่มจากเห็นด้วยอย่างยิ่ง และลดความเห็นลงเรื่อย ๆ จนถึงมีความรู้สึกเฉย ๆ และลดต่อไปเป็นไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ลักษณะการเห็นด้วย และการไม่เห็นด้วยอยู่เป็นเส้นตรงเดียวกันและต่อเนื่องกัน

3. ความเข้ม (Intensity) กิริยาทำที่หรือความรู้สึก ที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นมีปริมาณมากน้อยต่างกัน ถ้ามีความเข้มสูงไม่ว่าเป็นไปในทิศทางใดก็ตามจะมีความรู้สึกหรือกิริยาทำที่รุนแรงมากกว่าที่มีความเข้มกลาง

1.4.2 มาตรฐานวัดเจตคติ (Attitude Scale)

เครื่องมือที่ใช้วัดเจตคติ เรียกว่า มาตรฐานวัดเจตคติซึ่งเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) ประเภทหนึ่ง มาตรฐานวัดเจตคติประกอบด้วย 2 ส่วน คือ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2524 : 21 – 222) ส่วนที่เป็นข้อความเรียกว่า ข้อความเจตคติ (Attitude Statement) กับส่วนที่เป็นคำตอบซึ่งมีลักษณะเป็นการเปรียบเทียบ มาตรฐานวัดเจตคติที่นิยมใช้และรู้จักกันอย่างแพร่หลายมี 4 ชนิด ได้แก่ มาตรฐานวัดของเทอร์สโตน (Thurston's Type Scale) มาตรฐานวัดของลิเคอร์ท (Likert Scale) มาตรฐานวัดของกัตต์แมน (Guttman Scale) และมาตรฐานวัดของออสกู๊ด (Osgood Scale) มาตรฐานวัดเจตคติแต่ละประเภทมีทั้งข้อดี ข้อจำกัด และเหมาะสำหรับการวัดเจตคติในลักษณะแตกต่างกัน ดังนั้นการเลือกใช้มาตรฐานวัดเจตคติประเภทใดก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความจำกัดของการวิจัย

สำหรับมาตรฐานวัดเจตคติที่นิยมใช้และรู้จักกันแพร่หลาย ทั้ง 4 ชนิดดังกล่าว จะมีวิธีการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติแตกต่างกัน ดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2543 : 66 – 122)

1. การสร้างแบบเทอร์สโตน (Thurstone's Method) เครื่องมือวัดเจตคติแบบเทอร์สโตนเป็นเครื่องมือวัดที่ไม่ต้องมีมาตรตัวเลขติดเอาไว้ให้ผู้ตอบเห็น มีแต่ข้อความแสดงความรู้สึกทั้งทางบวก กลาง และลบ ครอบคลุมจำนวนมาตราที่กำหนดไว้เท่านั้น เช่น กำหนดไว้ 5 มาตรา จำนวนข้อน้อยที่สุดควรได้ 5 ข้อ ถ้ากำหนดไว้ 11 มาตรา จำนวนข้อความ

ที่แสดงความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบอย่างน้อยต้องใช้ได้ 11 ข้อ โดยกำหนดค่าน้ำหนักของข้อความไว้ก่อนการนำไปสอบและข้อความควรมีลักษณะดังนี้

- 1.1 เป็นความรู้สึกสะท้อนให้เห็นตั้งแต่บวกมากที่สุดถึงลบมากที่สุด
- 1.2 ต้องไม่เป็นความจริงหรือสามารถแปลเป็นจริงได้
- 1.3 ควรเป็นปัจจุบันมากกว่าอดีต
- 1.4 ไม่ควรเป็นข้อความที่แปลได้หลายทาง คลาดเคลื่อนต่อเป้าเจตคติ
- 1.5 ควรง่ายไม่สลับซับซ้อนมากนัก
- 1.6 เป็นข้อความกะทัดรัด ได้ใจความดี
- 1.7 ควรหลีกเลี่ยงคำว่าทั้งหมด เสมอ ๆ ไม่เคย ไม่เลย
- 1.8 คำว่า เพียงเท่านั้น ขณะ ต้อง อย่า ให้ระวัง ไม่จำเป็นจริง ๆ ไม่ควรนำมาใช้
- 1.9 ระวังข้อความที่มีความหมายหลายแง่หลายมุม และประเภทปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ
- 1.10 ข้อความควรให้คลุมเรื่องที่ถามมากที่สุด และควรมีจำนวนมาก ๆ ไว้เมื่อวิเคราะห์แล้ว จะได้ครบมาตราตามที่กำหนด

ตัวอย่างการสร้าง

0) ครูเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่อง

น้อย	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	มาก
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	-----

2. การสร้างแบบลิเคอร์ท (Likert's Method) เครื่องมือวัดเจตคติแบบ

ลิเคอร์ท มีวิธีการสร้างง่ายกว่าวิธีของเธอร์สโตน มีความเชื่อมั่นสูง และพัฒนาเพื่อวัดด้านความรู้สึกได้หลายอย่าง เป็นวิธีประเมินน้ำหนักความรู้สึกของข้อความหลังจากเอาเครื่องมือไปสอบวัดแล้ว การสร้างข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติจะต้องให้ครอบคลุมและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ข้อความอาจจะเป็นทางบวกหมด หรือทางลบหมด หรือผสมกันก็ได้ การเขียนการแสดงออกในมาตรวัดแบบลิเคอร์ท ที่นิยมใช้ เช่น

- () เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- () เห็นด้วย
- () ไม่แน่ใจ
- () ไม่เห็นด้วย
- () ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

โดยกำหนดค่าน้ำหนักเป็น 5 4 3 2 1 หรือ 4 3 2 1 0 และข้อความควรมีลักษณะดังนี้

- 2.1 เป็นข้อความที่แสดงความเชื่อและรู้สึกต่อเป้าที่ต้องการ
- 2.2 ไม่เป็นการแสดงถึงความจริง
- 2.3 มีความแจ่มชัด สั้น ให้ข้อมูลพอตัดสินใจได้
- 2.4 ไม่ครอบคลุมทั้งทางดีและไม่ดี หรือทั้งทางบวกและลบ
- 2.5 ควรหลีกเลี่ยงคำปฏิเสธซ้อน ข้อความอ้างอิงในอดีตที่ผ่านมา ข้อความที่มีคำว่าทั้งหมด เสมอ ๆ ไม่เคย ไม่มีเลข เพียงเท่านั้น
- 2.6 ข้อความเดียวควรมีความเชื่อเดียว

ตัวอย่างการสร้าง

	ข้อความ	5	4	3	2	1
0	อาชีพครูมีแต่คนเคารพนับถือ					
00	อาชีพครูไม่มีวันอดตาย					

3. การสร้างแบบบออสกู๊ด (Osgood's Method) เครื่องมือวัดเจตคติแบบบออสกู๊ด เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้สึกโดยใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามกันได้อย่างมีเหตุผล เพื่อแสดงความรู้สึกต่อมโนภาพ (เป้าเจตคติ)ว่าจะอยู่ช่วงไกลไปทางใดใน 7 ช่อง ซึ่งในช่องมาตรจะมีตัวเลขหรือไม่มีก็ได้ ถ้าเป็นตัวเลขนิยมใช้ทางบวกเลขมาก ทางลบเลขน้อย เช่น 7 6 5 4 3 2 1 หรือ 3 2 1 0 1 2 3 ก็ได้ การสร้างมาตรวัดเจตคติแบบบออสกู๊ด อาศัยทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับความหมายของคำ ประโยคที่แสดงความรู้สึกประโยคหนึ่งนั้นดูเหมือนเป็นประโยคยาว แต่ความจริงแล้วอาจจะแทนด้วยคำที่มีความหมายเพียงคำเดียว

ตัวอย่างการสร้าง

		อาชีพครู								
ดี	หรือ	7	6	5	4	3	2	1	เลว	
ดี		3	2	1	0	1	2	3	เลว	

4. การสร้างแบบกัตต์แมน (Guttman's Method) เครื่องมือวัดเจตคติแบบกัตต์แมนเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดได้ทั้งการวัดความสามารถทางสมอง และการวัดด้านความรู้สึกในการวัดความสามารถทางสมองหรือสติปัญญา ข้อสอบจะเรียงลำดับตามความยาก และ

ไม่จำเป็นต้องมีหลายข้อ ก็สามารถประเมินความสามารถของเด็กได้ ข้อสอบตามความคิดของ กัตต์แมน การแจกแจงของการทำได้จะเป็นสามเหลี่ยมมุมฉาก คนเก่งได้ คนอ่อนทำผิด เป็น ลำดับ ดังนั้นข้อสอบแบบนี้จึงต้องสร้างให้ได้สมบูรณ์แบบที่สุดจึงจะเชื่อถือได้ สำหรับการวัดเจตคติขึ้นอยู่กับความเข้มของข้อความรู้สึกเชื่อต่อเป้าเจตคตินั้น ซึ่งอาศัยหลักการเดียวกัน คือ เรียง ลำดับจากข้อง่ายไปหาข้อยาก ถ้าผู้ตอบเห็นด้วยกับข้อความที่คนเห็นด้วยน้อย ก็ประเมินได้ว่าเป็นคนที่มีเจตคติดีต่อสิ่งนั้น นั่นคือ คนนั้นควรได้คะแนนมากด้วย ปัญหาในการสร้างเครื่องมือวัดแบบกัตต์แมน คือความสามารถในการหาข้อความที่มีลักษณะเข้มข้นเรียงตามลำดับใน เป้าเจตคตินั้นให้ได้ และการให้ผู้ตอบตอบเพียงเป็นด้วย (/) หรือไม่เห็นด้วย (X) กับข้อความที่กำหนดให้เท่านั้น โดยหลักวิชาถ้าข้อสอบดีผู้ที่มีเจตคติดีต่อเป้าหมายนั้นจะต้องเห็นด้วยหมด

ตัวอย่างการสร้าง

ให้ขีดเครื่องหมาย (/) หน้าข้อความที่ท่านเห็นด้วย และขีดเครื่องหมาย (X) หน้าข้อความที่ท่านไม่เห็นด้วย

- () 1. อาชีพครูช่วยเสริมสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน
- () 2. อาชีพครูเป็นอาชีพที่เสียสละ
- () 3. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติสูง

การสร้างเครื่องมือวัดเจตคติ ทั้ง 4 แบบ ดังกล่าว มีลักษณะแตกต่างกัน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการ ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเลือกใช้มาตร วัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert scale) เป็นเครื่องมือวัดเจตคติต่อการศึกษต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นั่นคือ วัดความเชื่อและความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจ ที่มีต่อผล คุณประโยชน์ และโทษของการศึกษาต่อ

1.5 เจตคติต่อการศึกษต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.5.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อ

บาลดริจ (Baldrige, 1980 : 278) ได้เสนอทฤษฎีที่สามารถอธิบายการเข้าเรียน ต่อของนักเรียนมีหลายทฤษฎีด้วยกัน คือ

1. ทฤษฎีเอาแบบ (Modeling Theory) ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มในการกระตุ้นนักเรียนในการเรียนและการศึกษาต่อโดยเด็กจะเอาแบบอย่าง (Life patterns) ของผู้ปกครองมาเป็นตัวกำหนดระดับความต้องการของเขา ว่าอย่างน้อยที่สุดความคาดหวัง ของเขาก็จะเทียบเท่าของผู้ปกครอง

2. ทฤษฎีการมีโอกาสด (Opportunity Theory) เด็กจากครอบครัวที่มีรายได้สูงและอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ ๆ จะมีโอกาสในการเรียนต่อมากกว่า เพราะในเมืองมีสถาบันการศึกษาที่มากกว่า ขณะเดียวกันก็มีฐานะพอที่จะใช้จ่ายในการศึกษาได้

3. ทฤษฎีการอ้างอิงกลุ่ม (Reference Group Theory) นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีความต้องการในการเรียนต่อ นักเรียนก็จะมีความต้องการในการเรียนต่อเช่นกัน

4. ทฤษฎีความสามารถ (Ability Theory) ผู้ที่ขยันและมีความฉลาดก็มีแนวโน้มในการเรียนต่อสูงขึ้น

สำหรับปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อความคาดหวังทางการศึกษามีดังต่อไปนี้

1. ภูมิหลังของครอบครัว (Family background) ดันแคน (Duncan. 1972 : 8) ได้ทำการศึกษาถึงภูมิหลังเรื่องการศึกษาของบิดา อาชีพของบิดา และขนาดของครอบครัว พบว่า ลักษณะของผู้ปกครองจะมีผลกระทบต่อการบรรลุทางการศึกษา และจะมีผลต่อเนื่องไปถึงการบรรลุทางอาชีพ ดังที่ ลาสเวล (Lasswell. 1965 : 42) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางสังคมกับการศึกษาไว้ว่า เจตคติ ค่านิยม สถานภาพทางอาชีพ รายได้ ครอบครัว จะเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อการประสบความสำเร็จทางการศึกษาของเด็ก และซิสเลย์ (Lasswell. 1965 : 412 อ้างอิงจาก Sisley.1942 ; unpage) ได้กล่าวว่า “เด็กที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกทางการศึกษามักจะมีผู้ปกครองที่มีสถานภาพสูง... และขณะเดียวกันก็จะเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อโอกาสในการเตรียมตัวที่จะมีอาชีพที่ดีต่อไปในอนาคต”

2. ความสามารถทางการศึกษา (academic performance) ความสามารถทางการศึกษาจะพิจารณาถึงระดับปัญญาของเด็กว่าเป็นอย่างไร นั่นก็คือคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับจากโรงเรียน นอกจากนั้น มาทราส (Matras. 1975 : 293) ยังยืนยันว่า ระดับปัญญาจะมีผลกระทบต่อการบรรลุทางการศึกษาของนักเรียนมากกว่าอิทธิพลของการศึกษาของบิดา อาชีพของบิดา และขนาดของครอบครัวโดยความก้าวหน้าทางการศึกษาในโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับว่าเด็กระดับปัญญามากน้อยเพียงใด ดังนั้นกล่าวได้ว่าทางการศึกษาของนักเรียนจะมีผลโดยตรงต่อความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียน

3. อิทธิพลของบุคคลที่มีความสำคัญ (Significant other's influence) อิทธิพลของบุคคลที่มีความสำคัญจะเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการขัดเกลาเกี่ยวกับค่านิยมในความสำเร็จ โดยพิจารณาถึงการกระตุ้นการศึกษาของครอบครัว ในฐานะที่เป็นตัวเร่งอันแรกของนักเรียนตั้งแต่เกิดมา และจากการกระตุ้นทางการศึกษาของครูในฐานะที่เป็นบุคคลที่นักเรียนให้ความสำคัญ ให้ความเชื่อถือ โดยครูจะมีบทบาทในการขัดเกลาแนวความคิดต่างๆ ของนักเรียนในยามที่เด็กมาเรียนหนังสือในโรงเรียน นอกจากนี้แผนการศึกษาของเพื่อน และเพื่อนสนิทของนักเรียนจะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อความคิดของนักเรียนในการที่จะเลือกแนวทางในการศึกษาต่อ เพราะนักเรียนจะมีความรู้สึกในการเปรียบเทียบกับเพื่อน โดยที่อาจมีความรู้สึก

คล้ายตามความคิดของเพื่อนสนิทไปด้วย ในเรื่องอิทธิพลของบุคคลที่มีความสำคัญนี้ ซีเวล และ พอร์เทส (Sewell and Portes.1969 : 83) ได้นำแนวคิดทางจิตวิทยาสังคมมาอธิบายการเปลี่ยนแปลงระดับความคาดหวังทางการศึกษาและความคาดหวังทางอาชีพ ซึ่งจะนำไปสู่การบรรลุทางการศึกษา และการบรรลุทางอาชีพในขั้นสุดท้าย โดยกล่าวว่า “ โครงสร้างทางสังคม และองค์ประกอบทางจิตวิทยา อันประกอบด้วยตำแหน่งในทางสังคมและความสามารถทางสมอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลของบุคคลที่มีความสำคัญ จะมีผลต่อนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนจะมีการสั่งสมประสบการณ์ในการเพิ่มความสามารถของตน และจากอิทธิพลของบุคคลที่มีความสำคัญนี้ จะมีผลในการประเมินความสามารถของตนและจะมีผลต่อเนื่องไปจนถึงระดับความทะเยอทะยาน หรือความต้องการทางการศึกษาและอาชีพ”

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า เจตคตินั้นเกิดจากการเรียนรู้ในการตอบสนองเหตุการณ์ วัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ ทางด้านบวก ลบ หรือกลาง ๆ (Shaw. 1970 : 285 ; Fishbein. 1975 : 5) ซึ่งเจตคตินี้ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) องค์ประกอบทางการรู้เชิงประเมินการที่บุคคลมีเจตคติต่อสิ่งใดนั้น จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นว่ามีคุณหรือโทษมากน้อยเพียงใด ถ้าบุคคลมีความรู้ว่สิ่งนั้นไม่ดี มีโทษ ก็จะมีเจตคติที่ไม่ต่อสิ่งนั้น 2) องค์ประกอบทางการรู้สึก เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงความรู้สึกของบุคคลว่าชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้น เป็นองค์ประกอบที่เกิดต่อเนื่องมาจากองค์ประกอบที่หนึ่ง กล่าวคือถ้าบุคคลมีความรู้ว่สิ่งนั้นดี มีคุณ ก็เกิดความรู้สึกชอบ พอใจในสิ่งนั้น แต่ถ้าบุคคลมีความรู้ว่สิ่งนั้นไม่ดี มีโทษ ก็เกิดความรู้สึกไม่ชอบ ไม่พอใจในสิ่งนั้น และ 3) องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำเป็นองค์ประกอบที่กำหนดการกระทำพฤติกรรมของบุคคล เป็นองค์ประกอบที่ใกล้ชิดกับพฤติกรรมมากที่สุด และเกิดต่อเนื่องมาจากองค์ประกอบที่หนึ่ง และสอง กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความรู้ว่สิ่งนั้นดี มีคุณ ก็เกิดความรู้สึกว่าชอบ พอใจในสิ่งนั้น บุคคลก็พร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งที่ตนเองชอบและพอใจ ในทางกลับกัน ถ้าบุคคลรู้ว่สิ่งนั้นไม่ดี มีโทษ เกิดความรู้สึกไม่ชอบ ไม่พอใจในสิ่งนั้น บุคคลก็พร้อมที่จะหลีกเลี่ยงหรือไม่กระทำสิ่งนั้นเสีย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524 : 23) ในการศึกษาเจตคติเพื่อให้สามารถทำนายพฤติกรรมได้ดีนั้น จะต้องศึกษาเจตคติให้แคบเฉพาะเจาะจงลงไปทีเป้าเจตคติ โดยเป้าเจตคติในที่นี้คือ สถานการณ์การศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นเจตคติที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้คือเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสายสามัญ และสายวิชาชีพ ซึ่งถ้านักเรียนรู้ว่พฤติกรรมการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นสิ่งดี มีประโยชน์ ประเมินผลทางบวก ในปริมาณที่มาก มีเจตคติที่ดี ก็พร้อมจะเกิดการกระทำพฤติกรรมการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในที่สุด

1.5.2 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายประกอบด้วย

1. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ

นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยสามารถสรุปรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

หลักการ

- 1) เป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะเฉพาะด้าน ที่สามารถนำไปประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม
- 2) เป็นการศึกษาที่สนองต่อการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นหรือการศึกษาต่อ
- 3) เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ท้องถิ่นและประเทศชาติ

จุดมุ่งหมาย

- 1) มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญเฉพาะด้าน
- 2) มีความรู้เกี่ยวกับวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ
- 3) เป็นผู้นำและให้บริการแก่ชุมชนเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย
- 4) วางแผนแก้ปัญหาในชุมชนของตน
- 5) มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม
- 6) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำแนวทางหรือวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการพัฒนาชุมชน

- 7) มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
- 8) รักการทำงาน เต็มใจทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีทักษะในการจัดการ
- 9) เข้าใจสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคม มุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศตามบทบาทหน้าที่ของตน อนุรักษ์และเสริมสร้างทรัพยากร ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม

โครงสร้างหลักสูตร

- 1) วิชาหลัก เป็นรายวิชาที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ การดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยหลักสูตรจะเน้นความเป็นสากลมากขึ้น
- 2) วิชาเลือก เป็นรายวิชาที่ส่งเสริมความรู้ ทักษะ ตามความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น โดยเลือกจากรายวิชาในกลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ และกลุ่มวิชาอาชีพ

แนวดำเนินการ

- 1) จัดให้เลือกรเรียนอย่างกว้างขวางตามความถนัดและความสนใจ
- 2) จัดให้ศึกษาสภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ
- 3) จัดการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ทดลองใช้วิธีการใหม่ ๆ อยู่เสมอ

- 4) จัดประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ
- 5) ส่งเสริมให้ได้เรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ ได้มีโอกาสหาความรู้และทักษะจากแหล่งต่าง ๆ
- 6) ให้มีการศึกษาติดตามและแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน
- 7) ผสมผสานการให้ความรู้กับการปฏิบัติจริง
- 8) ให้ท้องถิ่นจัดทำรายวิชาที่สนองความต้องการของท้องถิ่น และรายวิชาที่ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ
- 9) สอดแทรกการเสริมสร้างค่านิยมและการพัฒนาจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ
- 10) เสริมสร้างและปลูกฝังค่านิยมที่เป็นพื้นฐาน

2. หลักสูตรอาชีวศึกษา

การศึกษายาอาชีวศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระดับที่ต่ำกว่าอุดมศึกษา มีหน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กรมอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยมีหลักสูตรในระบบ 2 หลักสูตร ดังนี้

- 1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พื้นฐานผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าระยะเวลาที่เรียน 3 ปี
- 2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พื้นฐานผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช.(เฉพาะกรมอาชีวศึกษา) / ปวช.(เฉพาะสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล)ระยะเวลาที่เรียน 2 ปี

ประเภทของการศึกษาด้านอาชีวศึกษา

การศึกษาด้านอาชีวศึกษาอาจแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 5 ประเภท คือ ข่างอุตสาหกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม และเกษตรกรรม ในแต่ละประเภทยังแยกออกเป็นแผนกวิชาต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียน และฝึกฝนตามความสนใจและความถนัดของตน เช่น

ประเภทช่างอุตสาหกรรม แยกออกเป็นแผนกวิชาหรือสาขากต่าง ๆ เช่น ช่างก่อสร้าง ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างไฟฟ้า ไฟฟ้ากำลัง ช่างวิทยุโทรคมนาคม ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างกลโลหะ ช่างเขียนแบบ-สถาปัตย์ ช่างโยธา ช่างสำรวจ ช่างเครื่องจักรกล ช่างยนต์เครื่องกลการเกษตร ช่างไม้ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์หนัง อุตสาหกรรมสิ่งทอ ช่างต่อเรือ ช่างกลเรือ

ประเภทคหกรรม แยกออกเป็นแผนกวิชา หรือสาขากต่าง ๆ เช่น คหกรรมศาสตร์ทั่วไป ผ้าและเครื่องแต่งกาย อาหารและโภชนาการ

ประเภทศิลปหัตถกรรม แยกเป็นแผนกวิชา หรือสาขากต่าง ๆ เช่น ศิลปหัตถกรรม ช่างโลหะรูปพรรณ

ประเภทพาณิชยกรรม แยกออกเป็นแผนกวิชา หรือสาขาต่าง ๆ เช่น พาณิชยการบัญชี เลขานุการ การตลาด การขาย การธนาคาร ธุรกิจการเงิน และการจัดการ

ประเภทเกษตรกรรม แผนกวิชา หรือสาขาต่าง ๆ เช่น เกษตรกรรม ช่างกลการเกษตร ธุรกิจการเกษตร

ในเรื่องของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น พอจะสรุปได้ว่าเป็นหลักสูตรที่แบ่งเป็นหลักสูตรสายสามัญ และหลักสูตรสายอาชีพ (อาชีวศึกษา) หลักสูตรสายสามัญจะมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานของการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ ส่วนหลักสูตรสายอาชีพ (อาชีวศึกษา) จะมุ่งเน้นในเรื่องความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษา

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการศึกษาต่อ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตน

2.1.1 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตน ได้มีผู้ให้ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน ไว้ดังนี้

แบนดูรา (Bandura. 1986 : 391) กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของตน (perceived self-efficacy หรือ self-efficacy) หมายถึง ความเชื่อของบุคคล ว่าตนมีความสามารถที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุผลตามที่กำหนดได้

ซัง (กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา.2539 : 11 ; อ้างอิงจาก Shunk. 1983 : 89) ได้สรุปความหมายของการรับรู้ความสามารถของตนเองว่าเป็นการตัดสินใจความสามารถในการแสดงพฤติกรรมของตนเองว่าจะกระทำได้ดีเพียงใด และการรับรู้ความสามารถนี้มีผลต่อการเลือกการกระทำ ความพยายามและความอดทนต่อความยากลำบากเพื่อให้การกระทำนั้นประสบผลสำเร็จ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตน หมายถึง การประเมินความสามารถของตนของบุคคลในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ว่าจะกระทำได้ดีเพียงใด

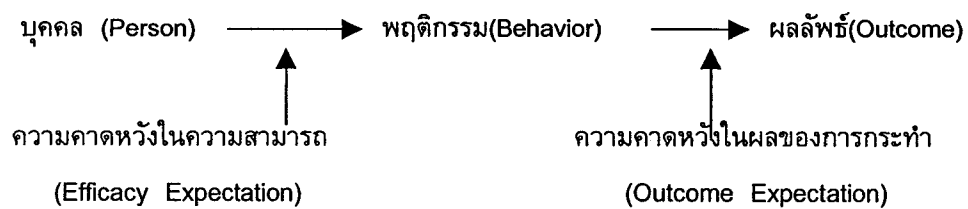
2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตน

ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองประกอบด้วยความคาดหวังซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรม 2 ประการ คือ (Bandura. 1977 : 191 – 215)

1. ความคาดหวังในความสามารถ (Efficacy Expectation) หมายถึง ความมั่นใจของบุคคลว่าจะสามารถกระทำหรือแสดงพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ เป็นความคาดหวังที่เกิดขึ้นก่อนกระทำพฤติกรรม

2. ความคาดหวังในผลลัพธ์ (Outcome Expectation) หมายถึง การคาดคะเนของบุคคลว่า ถ้าทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ตนเองคาดหวังไว้ เป็นการคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมของตน

แบนดูรา (Bandura. 1977 :193) ได้เสนอในรูปแบบปัจจัยด้านความหวังในความสามารถสัมพันธ์กับพฤติกรรมและผลลัพธ์ ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในความสามารถกับพฤติกรรมและผลลัพธ์

จากภาพประกอบ 1 อธิบายได้ว่า บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดหรือไม่ขึ้นอยู่กับความคาดหวังว่าเมื่อกระทำพฤติกรรมนั้นจะได้ผลตามที่ต้องการหรือไม่ และคาดหวังว่าตนเองมีความสามารถพอที่จะทำพฤติกรรมนั้นเพียงใด ถ้าบุคคลเรียนรู้ว่าการกระทำนั้นจะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง แต่คาดหวังว่าตนเองมีความสามารถไม่พอที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ก็มีแนวโน้มว่าบุคคลจะไม่แสดงพฤติกรรมนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงความผิดหวัง

การรับรู้ความสามารถของตนและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นนั้นมีความสัมพันธ์กันมาก โดยที่ความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรนี้มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งจะเห็นได้ดังภาพประกอบ 2

ความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้น

		สูง	ต่ำ
การรับรู้ ความสามารถ ของตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะทำ แน่นอน	มีแนวโน้มที่จะ ไม่ทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะ ไม่ทำ	มีแนวโน้มที่จะ ไม่ทำแน่นอน

ภาพประกอบ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้น

จากภาพประกอบ 2 อธิบายได้ว่าบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นสูงมีแนวโน้มที่จะกระทำอย่างแน่นอน แต่ถ้ามีเพียงด้านใดสูงหรือต่ำ บุคคลนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่แสดงพฤติกรรม

2.1.3 ลักษณะของการรับรู้ความสามารถของตน

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 84 – 85) ได้เสนอลักษณะการรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของบุคคล อาจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับมิติ 3 มิติ ดังนี้

1. มิติเกี่ยวกับระดับหรือขนาดความยากของงาน (Level or Magnitude)

หมายถึง ขนาดความยากง่ายของงานที่บุคคลเชื่อว่าตนสามารถปฏิบัติได้ ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลในการกระทำพฤติกรรมหนึ่ง หรือแตกต่างกันในบุคคลเดียวกันเมื่อต้องทำพฤติกรรมที่มีความยากง่ายแตกต่างกัน เป็นความเชื่อของบุคคลว่าตนจะทำงานเสร็จถึงระดับไหน เมื่อถูกเสนองานที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน เป็นความเชื่อของบุคคลว่าตนจะทำงานเสร็จถึงระดับไหน เมื่อถูกเสนองานที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน

2. มิติเกี่ยวกับการแผ่ขยาย (Generality) หมายถึง ระดับความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์นั้น ซึ่งประสบการณ์การปฏิบัติงานบางอย่างก่อให้เกิดความสามารถในการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกัน แต่ในปริมาณที่แตกต่างกัน

3. มิติเกี่ยวกับความเข้มหรือความมั่นใจ (Stength) หมายถึง ความมั่นใจที่บุคคลคิดว่าตนสามารถทำงานได้ที่ระดับความยากต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองขึ้นอยู่กับ 3 มิติ ได้แก่ มิติเกี่ยวกับระดับหรือขนาดความยากของงาน มิติเกี่ยวกับการแผ่ขยาย และมิติเกี่ยวกับความเข้มหรือความมั่นใจ

2.1.4 การวัดการรับรู้ความสามารถของตน

จากแนวคิดของแบนดูราที่ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองจะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์เฉพาะ และจะประกอบไปด้วย 3 มิติ ได้แก่ มิติเกี่ยวกับขนาดความยากของงาน มิติเกี่ยวกับการแผ่ขยายและมิติเกี่ยวกับความเข้มหรือความมั่นใจ จากมิติทั้ง 3 มิติของการรับรู้ความสามารถของตนเอง สามารถวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองได้ โดยจะต้องเกี่ยวข้องกับมิติทั้ง 3 นี้

ลีและบอบโก (Lee & Bobko. 1994 : 364 – 369) ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองตามแนวทฤษฎีของแบนดูรา พบว่ามีวิธีการวัด 5 วิธีด้วยกัน คือ

1. การวัดความเข้มหรือความมั่นใจ (Self – Efficacy Strength) เป็นวิธีที่นำมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองมากที่สุด วิธีการวัดทำได้โดยการถามผู้ตอบถึงความมั่นใจว่า เขาสามารถปฏิบัติงานที่มีความยากของงานเพิ่มได้เพียงใด ข้อคำถามมักมีลักษณะให้ประเมินความมั่นใจจากไม่มีความมั่นใจ (0) จนถึงมีความมั่นใจเต็มที่ (10) หรืออาจทำได้โดยใช้มาตราส่วนแบบอื่น ๆ ก็ได้ เช่น จาก 0% ถึง 100% เป็นต้น

2. การวัดระดับความยาก (Self – Efficacy Magnitude) เป็นวิธีที่นิยมนำมาใช้ในการรับรู้ความสามารถของตนเองรองลงมา วิธีการวัดจะทำได้โดยการถามผู้ตอบว่าเขาสามารถปฏิบัติงานที่กำหนดให้ที่ยากขึ้นได้หรือไม่ ซึ่งข้อคำถามมักจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนชนิด ใช่/ไม่ใช่ (yes/no scale) คำตอบ “ใช่” จะมีคะแนน 1 คะแนน คำตอบ “ไม่ใช่” จะมีคะแนน 0 คะแนน ดังนั้นหากได้คะแนนสูงแสดงว่ามีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง

3. การวัดแบบผสม คือ การวัดที่ใช้ทั้งความมั่นใจและระดับความยาก โดยใช้ข้อคำถามเดียวแต่มีคำตอบแยกกันเป็น 2 ช่อง ช่องหนึ่งเป็นแบบ ใช่ / ไม่ใช่ ส่วนอีกช่องหนึ่งจะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า หรือใช้ประเมินเป็นร้อยละ การรวมคะแนนจะทำโดยการรวมคะแนนของความมั่นใจ เฉพาะข้อที่ผู้ตอบตอบว่า “ใช่” ในการวัดระดับความยาก ลีและบอบโกพบว่า การวัดแบบนี้เป็นการวัดที่สอดคล้องกับแนวคิดของแบนดูรามากที่สุด

4. เป็นวิธีที่วัดความมั่นใจและระดับความยากเหมือนกับวิธีที่ 3 โดยมีข้อแตกต่างกัน คือ แปลงคะแนนดิบ (Raw Score) ให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (Z Score)

5. การวัดความเข้มหรือความมั่นใจ โดยใช้ข้อคำถามเพียงข้อเดียวเกี่ยวกับงานที่กำหนดแล้วให้ผู้ตอบประเมินค่าระดับความมั่นใจของตนเองต่อการทำงานที่กำหนดนั้น

การวัดการรับรู้ความสามารถของตน ไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ตาม คะแนนที่ได้จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหรือการปฏิบัติงานของบุคคล ซึ่งบุคคลจะถูกขอให้ประเมินเกี่ยวกับงานต่าง ๆ

นอกจากนี้ก็มีวิธีวัดแบบอื่น ๆ อีกจำนวนมากที่มีการนำมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตน เช่น การใช้ข้อคำถามที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ โดยไม่ได้ให้ตอบในแง่ของความยากของการปฏิบัติงานที่เพิ่มขึ้น และระดับความมั่นใจในการทำงาน คำตอบจะเป็นการให้ประเมินค่าโดยใช้มาตราส่วนแบบลิเคิร์ต ดังนั้นการวัดเหล่านี้จึงไม่ตรงตามแนวคิดที่แบนดูราได้เสนอไว้ในเรื่องการวัดระดับความยากของงานและความมั่นใจที่จะปฏิบัติได้ที่ระดับความยากต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองสามารถทำได้หลายวิธี โดยบุคคลจะต้องประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ว่าสามารถทำได้ดีเพียงใด คะแนนที่ได้จากการวัดจะเป็นตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติงานของบุคคล ฉะนั้นในการวัดจึงควรพยายามทำให้คะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน

มากที่สุด เพื่อจะสามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียนของนักเรียน โดยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อวัดการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียนของนักเรียนขึ้น

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง

2.2.1 ความหมายของค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง

เบรต (ชนาธิป ชินะนาวิน. 2545 : 10 ; อ้างอิงจาก Beck. 1990 : 2) ให้ความหมายค่านิยมว่า เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เป็นแนวทางของพฤติกรรม เป็นแนวทางตัดสินใจกระทำ และความเชื่อ และเป็นแนวทางในการคิด

ออลพอต (Gable. 1993 : 19 ; citing Allport. 1961 : 454) ให้ความหมาย ค่านิยมว่าค่านิยมเป็นความเชื่อที่ขึ้นอยู่กับกระทำด้วยความสมัครใจ ผักไฟ ชอบ ที่จะกระทำ ซึ่งคล้ายกับนิยามของ เกทเซลส์ (ชนาธิป ชินะนาวิน. 2545 : 10 ; อ้างอิงจาก Getzels. 1966 : 98) ที่ได้ให้ความหมายค่านิยมว่า เป็นมโนภาพของความปรารถนา คือมองว่าจะไรควรปรารถนา อะไรไม่ควรปรารถนา ซึ่งเป็นผลมาจากพฤติกรรม

สำหรับนักวิชาการของไทยได้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ต่างๆ กันดังนี้

โสภา ชูพิชัยกุล และอรทัย ชื่นมนุษย์ (2515 : 150) ให้ความหมายของค่านิยมว่า คือ สิ่งที่บอกว่าจะไรที่นับว่าดี นับว่าเป็นสิ่งที่พึงพอใจหรือบอกว่าจะไรควรเป็นอย่างไร

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2513 : 88) ได้ให้ความหมายค่านิยมว่าคือ สิ่งที่ทุกคนสนใจ สิ่งที่คนปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็น ที่กลับกลายมาเป็นสิ่งที่คนถือว่าเป็นสิ่งบังคับต้องทำ ต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชายกย่อง และมีความสุขที่จะได้เห็นได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ ค่านิยมจึงเป็นวิถีของการจัดรูปแบบความประพฤติที่มีความหมายต่อบุคคล และเป็นแบบฉบับความคิดที่ฝังแน่นสำหรับยึดถือในการปฏิบัติของคนในสังคม

สาโรช บัวศรี (2525 : 13) นิยามค่านิยม คือสภาพหรือการกระทำบางประการที่เราเชื่อถือหรือนิยามว่าควรยึดมั่นหรือควรกระทำเพื่อจะได้บรรลุจุดหมายของตัวเราเอง หรือของสังคมที่เราอาศัยอยู่ ซึ่งคล้ายคลึงกับที่ ทิศนา แคมมณี (2542 : 2) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นหลักการแนวคิด หรือความเชื่อที่บุคคลยึดถือเป็นคุณค่า หรือแนวทางในการตัดสินใจและการดำรงชีวิต

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2530 : 31) ให้ความหมายของค่านิยมว่า คือเจตคติ ความสนใจ รวมทั้งความอยากความต้องการของบุคคล และยังได้ให้ความหมายของค่านิยมในแนวทางสังคมว่าคือ สิ่งที่สังคมเห็นว่าสำคัญ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2531 : 185)

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 127) นิยามความหมายของค่านิยมไว้ว่า เป็นความรู้สึกต่อความเชื่อที่สังคมเห็นว่าดี - เลว มีความสำคัญ - ไม่สำคัญ พึงปรารถนา - ไม่พึงปรารถนา ซึ่งเป็นอุดมการณ์หรือวิถีชีวิตของมนุษย์

กล่าวโดยสรุปความหมายของ ค่านิยม หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบ และความเชื่อที่ยึดถือว่าควร ปฏิบัติอย่างไร และเป็นมาตรฐานกำหนดว่า สิ่งใดดี สิ่งใดเลว และเป็นเป้าหมายในการกระทำกิจกรรม

สำหรับค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครองนั้น จึงหมายถึง การที่บิดา มารดา หรือผู้ที่ทำหน้าที่อุปการะและปกครองนักเรียน มองเห็นคุณค่าของการศึกษาต่อ เชื่อว่าการศึกษาต่อเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ ยินดีให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษาต่อของนักเรียน

2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม

ได้มีนักวิชาการได้ศึกษา และมีแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมไว้แตกต่างกัน ซึ่งมีทั้งการมองว่าค่านิยมมีที่ประเภท และการกล่าวถึงสาเหตุของการเกิดค่านิยม ไว้ดังนี้

สแปรงเกอร์ (ชนาธิป ชินะนาวิน. 2545 : 12 ; อ้างอิงจาก Parsons. 1951 : 70 – 71) ได้เสนอแนวทางการวัดค่านิยมโดยการออกแบบข้อความเรื่องราวเพื่อแสวงหาค่านิยมพื้นฐาน (Value – orientation) จากบุคคล โดยแบ่งค่านิยมพื้นฐานเป็น 6 ประการ โดยแต่ละคนจะมีค่านิยมอยู่หนึ่ง หรือมากกว่าหนึ่งค่านิยม โดยค่านิยมทั้ง 6 ประการมีดังนี้ (Anne Anastasi. 1976 : 552)

1. ด้านความนึกคิด (Theoretical) อันเกี่ยวกับการจัดระบบ (Organization) ในความรู้ความจริง (Truth) โดยผู้ที่มีค่านิยมนี้มักจะเป็นนักวิชาการ
2. ด้านเศรษฐกิจ (Economic) เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติตนในการใช้จ่ายใช้สอยอย่างมีประโยชน์คุ้มค่า โดยผู้ที่มีค่านิยมนี้มักจะเป็นนักธุรกิจ
3. ด้านสุนทรียศาสตร์ (Esthetic) เกี่ยวกับความงามไพเราะ (Harmony) ชอบสุนทรียสถาน และรักสวยรักงาม
4. ด้านสังคม (Social) เกี่ยวกับการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม (Altruistic Love) มีความรักเพื่อน
5. ด้านการเมือง (Political) เกี่ยวข้องับอำนาจในการปกครองโดยผู้ที่มีค่านิยมนี้มักจะเป็นนักการเมือง
6. ด้านศาสนา (Religious) เกี่ยวกับจิตวิญญาณ และความเป็นเอกภาพ โดยผู้ที่มีค่านิยมนี้มักจะเป็นนักบวช

โรคิช (Rokeach. 1973 : 11 – 23) ให้แนวการพิจารณาค่านิยมว่าความมองค่านิยมจากตัวบุคคลหรือมุ่งเน้นค่านิยมไปที่ตัวบุคคล จะเป็นการพิจารณาค่านิยมที่มีความหมาย มีลักษณะเป็นกลาง โรคิชได้ขยายความเห็นในหน้าที่สำคัญของค่านิยมมี 2 ประการ คือความเป็นมาตรฐานซึ่งค่านิยมจะเป็นสิ่งชี้ทางปฏิบัติของบุคคล ช่วยในการประเมิน พิจารณาดัดสินใจในความดี หรือสิ่งที่ดำหนิที่สะสมบนตัวบุคคล อีกประการหนึ่ง คือ ลักษณะเป็นแรงจูงใจ ค่านิยมจะเป็นสิ่งจูงใจและเกี่ยวข้องในการฟันฝ่าอุปสรรค การต่อสู้ให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ เช่น

เราต่อสู้หรือกระทำด้วยความซื่อสัตย์ในค่านิยม ค่านิยมตามทฤษฎีของโรคิช แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ค่านิยมวิธีปฏิบัติ (Instrumental Value) จำแนกออกเป็น 2 ส่วน คือ ค่านิยมส่วนจริยธรรมเป็นค่านิยมที่มีจุดรวมอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หากค่านิยมนี้ถูกละเมิด บุคคลจะรู้สึกสำนึกผิดไม่สบายใจด้วยมโนธรรม เช่นความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ฯลฯ อีกส่วนหนึ่งคือ ค่านิยมส่วนความสามารถ (Competence Values) เป็นค่านิยมที่มีจุดรวมอยู่ที่ตนเอง หากค่านิยมนี้ถูกละเมิดทำให้รู้สึกอับอาย ที่ตนขาดความสามารถส่วนตัว เช่น ความประพฤติอย่างมีเหตุผล ความกล้าในการแสดงข้อคิดเห็นด้วยเหตุผลด้วยผล ฯลฯ

2. ค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal Values) จำแนกเป็น 2 ส่วน คือ ค่านิยมส่วนบุคคล (Personal Values) เป็นค่านิยมอยู่ในตัวบุคคล เช่น ความสงบสุขทางใจ ความต้องการอยู่ดีกินดี ความต้องการมีชื่อเสียง ฯลฯ อีกส่วนหนึ่ง คือ ค่านิยมส่วนสังคม (Social Values) เป็นค่านิยมที่มีจุดรวมอยู่ระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่ม เช่น ความสันติสุข ความสงบเรียบร้อย ฯลฯ

ทฤษฎีค่านิยมของโรคิช ยังมีข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับธรรมชาติของค่านิยม ดังนี้

1. จำนวนของ “ค่านิยม” สามารถศึกษาได้
2. ความแตกต่างของ “ค่านิยม” จะแสดงออกทางระดับ (Degree)
3. ค่านิยมต่าง ๆ สามารถนำมารวมกันเข้าเป็นระบบค่านิยมได้ (Value Systems)
4. ค่านิยมของมนุษย์สามารถสืบสาวไปถึงวัฒนธรรม และสถาบันสังคมต่าง ๆ ไปจนถึงบุคลิกภาพได้ สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นบ่อเกิดของค่านิยม
5. ค่านิยมของมนุษย์ จะแสดงออกทางเจตคติ และพฤติกรรมทุกรูปแบบที่นักสังคมศาสตร์สนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์

2.2.3 การวัดค่านิยม

การวัดค่านิยมนั้นมีวิธีการวัดด้วยเครื่องมือหลายประเภท เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบทดสอบ และการใช้แบบสอบถาม ซึ่งได้มีผู้สร้างเชี่ยวชาญในการวัดค่านิยมสร้างไว้หลายแบบ ซึ่งการสร้างเครื่องมือในการวัดค่านิยมนั้นมีขั้นตอนดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543 : 141 – 144)

1. กำหนดค่านิยมที่จะวัด
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง หรือการศึกษาค่านิยมที่กำหนดแล้วนั้น ว่ามีความหมายอย่างไรมีทฤษฎี มีการศึกษาวิจัยค้นคว้าเกี่ยวกับค่านิยมที่กำหนดแล้วอย่างไรบ้าง

เช่น ในงานวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาความหมายของคำนิยาม การวัดคำนิยาม ความหมายของคำนิยามด้านการประหยัด และการวัดคำนิยามด้านการประหยัด

3. นิยามคำนิยามที่กำหนด หรือการล้อมกรอบความหมายของคำนิยามตัวนั้นว่ามีความหมายอย่างไร มีลักษณะอย่างไร เช่น งานวิจัยครั้งนี้นิยามด้านการประหยัดไว้ดังนี้ คำนิยามด้านการประหยัด หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบ ความเชื่อและการปฏิบัติในการรู้จักใช้ทรัพย์สิน เวลา และทรัพยากรทั้งส่วนตนและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์มากที่สุดรวมทั้งการรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ส่วนตนและสังคม

4. เลือกแบบการสร้างเครื่องมือในการสร้างเครื่องมือวัดคำนิยามนั้น โดยสามารถทำได้หลายแบบเช่น

4.1 การสัมภาษณ์ หมายถึง การพูดคุยกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งต้องพยายามสร้างคำถามที่จะวัดคำนิยามนั้น โดยจุดอ่อนของแบบวัดจากการสัมภาษณ์อยู่ตรงที่ผู้ตอบตรงไปตรงมาหรือไม่

4.2 การสังเกต หมายถึง การเฝ้ามองดูสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย คำนิยามสามารถวัดได้โดยการสังเกต และจะได้ความจริงค่อนข้างสูง โดยใช้แบบตรวจสอบรายการที่ทำไว้สำหรับสังเกตคำนิยามไว้โดยเฉพาะพฤติกรรมในแบบตรวจสอบรายการควรเป็นตัวอย่างของพฤติกรรมคำนิยามนั้น ไม่ควรให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว และเพื่อป้องกันความบกพร่องอาจให้ผู้สังเกต 2 คนต่อผู้ถูกสังเกต 1 คน แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกัน

4.3 แบบรายงานตนเองหรือแบบสอบถาม แบบสอบถามสามารถสร้างได้หลายวิธี เช่น เป็นภาษาหรือภาพ มีตัวเร้าเป็นคำถาม หรือเป็นสถานการณ์ แล้วผู้ตอบแสดงความรู้สึกตนเองออกมาโดยการเขียนตอบ จากตัวเร้าหรือคำถามเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น มีคำถามมา แล้วให้ตอบ

- เห็นด้วย – ไม่เห็นด้วย
- ชอบมาก – ชอบ – ไม่ชอบ
- เป็นตัวเลือกลักษณะคำนิยามต่าง ๆ

5. เขียนข้อความวัดคำนิยาม โดยต้องเลือกแบบของการเขียนคำถามและคำตอบ และเขียนข้อคำถามและคำตอบตามแบบที่เลือก และการเขียนข้อสอบถามผู้สร้างจะต้องกฎเกณฑ์การให้คะแนนด้วย

6. ตรวจสอบข้อความ โดยพิจารณาว่าข้อคำถาม สถานการณ์ ตลอดจนคำตอบ จะกระจ่างชัดสามารถวัดคำนิยามนั้นได้หรือไม่ โดยมีผู้ที่มีความชำนาญด้านคำนิยามช่วยตรวจสอบด้วย โดยมีเกณฑ์ว่าวัดได้ – ไม่แน่ใจ – วัดไม่ได้ และควรแก้ไขอย่างไร ซึ่งการพิจารณาอาจความคิดเห็นส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ ว่าสามารถวัดคำนิยามนั้นได้ร้อยละ 50 ขึ้นไป

7. ศึกษาอำนาจจำแนกรายข้อ ขั้นนี้เพื่อจะดูว่าข้อคำถามแต่ละข้อจำแนกผู้ที่มีคำนิยามกับผู้ที่ไม่มีความนิยามได้หรือไม่

8. จัดข้อสอบเป็นชุด เครื่องมือการวัดค่านิยมอาจจะเป็นค่านิยมชุดหรือค่านิยมเดี่ยวก็ได้ แต่ผลจากการวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกอาจจะได้ข้อนี้ เสียข้อนั้นสลับกันไป วิธีเลือกจะต้องพิจารณาให้จำนวนข้อของแต่ละชนิดค่านิยมจำนวนเท่า ๆ กันเพื่อไม่ให้ลำบากแก่การแปลความหมายของคะแนน ส่วนถ้าเป็นค่านิยมเดี่ยวก็ต้องพิจารณาเลือกข้อที่ดี ให้ครอบคลุมตามนิยามด้วย การจัดชุดข้อสอบจึงควรระวังควรมีคำชี้แจงการดำเนินการสอบให้ละเอียด มีเวลากำหนดไว้ให้เหมาะสม เวลานี้อาจได้มาโดยการทดลองหรือโดยการพิจารณาจากแบบทดสอบมาตรฐานที่สร้างด้านค่านิยมมาก่อน โดยดูอัตราส่วนของข้อและเวลาให้เหมาะสม

9. หากคุณภาพของเครื่องมือ คุณภาพในที่นี้หมายถึงความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง ข้อสอบวัดค่านิยมเน้นคุณภาพด้านความเที่ยงตรงมากที่สุด ซึ่งหมายถึง ออกข้อสอบมาแล้วจำเป็นต้องวัดสิ่งที่เราต้องการวัดให้ได้จริง ๆ ส่วนวิธีการหาคุณภาพทั้ง 2 ด้านนี้จะกล่าวละเอียดในบทเกี่ยวกับการหาคุณภาพของเครื่องมือ

10. หาเกณฑ์ปกติ (Norms) เกณฑ์ปกติหมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนจากประชากรที่นิยามไว้อย่างดีแล้ว และเป็นคะแนนตัวที่จะบอกระดับความสามารถของผู้สอบว่าอยู่ระดับใดของกลุ่มประชากร ดังนั้นถ้าหากเกณฑ์ปกติของค่านิยมที่ทำการสอบไว้ได้แล้ว ถ้านำข้อสอบฉบับนี้ไปสอบคนเดียวหรือหลายคน จะสามารถอธิบายได้เลยว่า คน ๆ นั้นมีค่านิยมสูงหรือต่ำเทียบกับคนทั่วไป และบอกได้ด้วยว่าสูงหรือต่ำเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของคนทั่วไปหรือประชากรที่ศึกษาไว้แล้วได้ การมีเกณฑ์ปกติจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแปลความหมายของคะแนน

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยวัดค่านิยมในการศึกษาต่อของคนใกล้ชิด จากแบบสอบถามวัดค่านิยมในการศึกษาต่อของคนใกล้ชิด ที่สร้างขึ้น

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพภายในครอบครัว

2.3.1 ความหมายของสัมพันธภาพภายในครอบครัว

ฮอฟแมน (Hoffman. 1964 : 43) กล่าวว่า ครอบครัวและโครงสร้างของครอบครัวเป็นตัวกำหนดค่านิยมของสมาชิกภายในครอบครัว และสมาชิกภายในครอบครัวจะคล้ายคลึงกันในระบบการศึกษา ศาสนา ความสนใจ และมีกลุ่มเพื่อนกลุ่มเดียวกัน ซึ่งคล้ายคลึงกับแนวคิดของฟรานซิส และหลุยส์ (Frances and Louise. 1955 : 191-239) ที่กล่าวว่า พ่อแม่ พี่น้อง และครอบครัวมีความสัมพันธ์ต่อการมีชีวิตที่ดีของเด็ก โดยเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ดี ผู้ปกครองเอาใจใส่ดูแลและให้การสนับสนุนจะมีค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมที่ดีตามครอบครัว

คลิน และ ไวส์ (Klein and White. 1996 : 21-23) ได้กล่าวถึงครอบครัวว่า ครอบครัวเป็นกลุ่มของสังคมกลุ่มแรก โดยครอบครัวมีลักษณะดังนี้

1. ครอบครัวจะเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยของสังคม
2. ครอบครัวเป็นแหล่งผลิตของสังคม
3. ครอบครัวเป็นแหล่งกำเนิดทางชีวภาพ
4. ชีวภาพของครอบครัวเกี่ยวพันกันเป็นรูปแบบมากมาย

ศิริพร สุวรรณเทศ (2541 : 4) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพภายในครอบครัวว่า หมายถึงการที่บิดามารดามีการกระทำต่อกันในเรื่องการแก้ปัญหาาร่วมกันในครอบครัว การแสดงบทบาทาร่วมกันตามหน้าที่ ความผูกพันทางอารมณ์ การควบคุมพฤติกรรม การสื่อสารกันภายในครอบครัว การสนองตอบทางอารมณ์ซึ่งกันและกัน และการทำหน้าที่ต่าง ๆ

กุหลาบ รัตนสังขธรรม และคณะ (2538 : 4-9) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพภายในครอบครัวว่าหมายถึง การแสดงออกทางด้านพฤติกรรมที่สมาชิกภายในครอบครัวมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในเรื่องบทบาทของตนกับบุคคลในครอบครัว ความผูกพันและการสนับสนุนของบุคคลในครอบครัว และลักษณะการเลี้ยงดูของบิดามารดาและผู้ปกครอง

ดังนั้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพภายในครอบครัว คือสภาพความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัว ทั้งในด้านการทำกิจกรรมร่วมกัน ความรักใคร่ห่วงใยซึ่งกันและกัน การไว้วางใจ และการช่วยเหลือซึ่งกัน โดยเฉพาะในด้านการศึกษาเล่าเรียน

2.3.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสัมพันธภาพภายในครอบครัว

แนวคิดในด้านรูปแบบความสัมพันธ์

นิยม บุญมี (2534 : 123-125) กล่าวว่าความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หรือความสัมพันธ์ระหว่าง พ่อ-แม่-ลูก มีความสัมพันธ์กับวิธีการอบรมสั่งสอนลูก และได้แบ่งความสัมพันธ์ระหว่าง พ่อ-แม่-ลูก เป็น 3 ประเภทดังนี้

1.ความสัมพันธ์แบบปล่อยตามใจ หรือที่ความสัมพันธ์ที่พ่อแม่รักลูกมาก ตามใจลูกทุกอย่าง ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักและตามใจ

2.ความสัมพันธ์แบบการใช้อำนาจเด็ดขาด หรือความสัมพันธ์ที่พ่อแม่ใช้อำนาจเด็ดขาด บังคับให้ลูกอยู่ในโอวาท และการใช้อำนาจสั่งการลูกได้ตามใจชอบ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

3.ความสัมพันธ์แบบใช้เหตุผลเพื่อทำความเข้าใจกัน หรือความสัมพันธ์ที่พ่อแม่ให้เหตุผลในการสั่งสอนลูก และส่งเสริมให้ลูกแสดงความคิดเห็นหรือโต้เถียงได้ด้วยซึ่งมีความคล้ายคลึงกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีและวิธีการสร้างสัมพันธภาพที่ดี

ชาสซี่ (ภัลลภา ญศรี. 2543 : 14-15 ; อ้างอิงจาก Sasse. 1975 : 120-131) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่ช่วยพัฒนาสัมพันธภาพที่ประกอบด้วยลักษณะ ด้านความไว้วางใจ

ผู้อื่น ความรัก หรือความชอบที่มีต่อผู้อื่น และด้านพลังหรืออำนาจ แต่พลังและอำนาจนี้ถ้าใช้ไม่ถูกทางจะเป็นตัวทำลายสัมพันธภาพ

ซินเน็ต เวลเตอร์ และ อีแวน (Stinnett, Walters & Evelyn. 1984 : 10-12) ได้กล่าวถึงลักษณะครอบครัวที่มีสัมพันธภาพภายในครอบครัวเหนียวแน่น ว่าประกอบด้วยปัจจัยด้านการรู้คุณค่าของครอบครัว การใช้เวลาอยู่ร่วมกัน ความผูกพันในครอบครัว การติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่ดี การมีความศรัทธาต่อศาสนาสูง และมีความสามารถในการแก้ปัญหาในครอบครัวได้ดี และยังกล่าวว่าครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีก็คือครอบครัวที่แข็งแกร่ง ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยทั้ง 6 นี้

สตินเน็ต (Stinnett. 1985 : 304-314) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้ครอบครัวแข็งแกร่ง 6 ปัจจัย ซึ่งประกอบด้วย ความพอใจ การใช้เวลาร่วมกัน ข้อผูกมัดซึ่งกันและกัน การสื่อสารที่ดีระหว่างกัน ระดับความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา และการตัดสินใจแก้ปัญหาที่ดีในภาวะวิกฤต

กลอเรีย (Gloria. 1983 : 141) ได้พบว่าการมีระบบครอบครัวที่ดีจะประกอบด้วยปัจจัยด้านบุคคล ด้านการศึกษา อาชีพและรายได้ ด้านสังคม เช่น ด้านศาสนา กิจกรรมของสังคม และกิจกรรมภายในครอบครัว และด้านจิตสังคม เช่น ด้านอุปนิสัยของสมาชิกในครอบครัว ด้านความพอใจในชีวิต

จรรยา สุวรรณทัต (2523 : 54-56) ได้สรุปถึงปัจจัยที่มีส่วนในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ไว้ดังนี้

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว กล่าวคือครอบครัวใดมีความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ ไม่ขัดสน ย่อมนำมาซึ่งความสงบสุขของครอบครัว เกิดความกลมเกลียวสมัครสมานกันภายในครอบครัว

2. การรู้จักบทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนสามารถปฏิบัติการให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทั้งพ่อแม่และตัวเด็กเอง พ่อแม่มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนลูก ก็ควรกระทำโดยรากฐานจากเหตุและผลไม่กระทำด้วยอารมณ์

3. การรู้จักลักษณะธรรมชาติ และความต้องการมูลฐานของเด็ก พ่อแม่ที่พยายามเข้าใจลักษณะธรรมชาติของการเจริญเติบโต และมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือเด็กเมื่อมีปัญหา ย่อมมีส่วนช่วยสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี

4. ความคงเส้นคงวาของพ่อแม่ในการวางระเบียบวินัย ปัจจัยนี้เน้นว่ามีอิทธิพลต่อบรรยากาศในครอบครัว โดยเฉพาะวัยรุ่น ซึ่งมีความอดทนน้อยต่อการไม่คงเส้นคงวาของพ่อแม่ ซึ่งเป็นต้นเหตุให้เกิดความคลอนแคลนในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่และลูก

จะเห็นได้ว่าสัมพันธภาพภายในครอบครัว มีความสำคัญต่อค่านิยม และบุคลิกภาพ และเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านความคิด ด้านจิตใจ และอารมณ์ของเด็ก

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คูโตรนา (Cutrona, et al. 1994) ที่ว่า สัมพันธภาพที่มั่นคงกับผู้ปกครองตลอดวัยเด็ก จะมีส่วนเสริมสร้างพัฒนาการทางบวกที่มีต่อตนเอง เช่นเดียวกับทฤษฎีความผูกพันที่กล่าวว่า การรับรู้การสนับสนุนที่มีอยู่ให้ “ เครือข่ายที่ปลอดภัย ” ที่ทำให้บุคคลมีส่วนร่วม และทดลองประสบการณ์ที่หลากหลายในชีวิต ซึ่งส่งผลในการเพิ่มพูนทักษะต่าง ๆ กลยุทธ์การเผชิญปัญหาและการตัดสินใจ ตลอดจนความมั่นใจตนเอง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยวัดสัมพันธภาพภายในครอบครัวจากแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพภายในครอบครัวผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลที่ได้จากครู

2.4.1 ความหมายของผลที่ได้จากครู

ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงอิทธิพลที่ครูมีต่อนักเรียนไว้แตกต่างกันดังนี้

ฟรานซ์ซี และหลุยส์ (Frances & Louise. 1955 : 249 – 251) กล่าวถึงอิทธิพลของครูว่า ครูและโรงเรียนจะส่งผลต่อค่านิยมและประสบการณ์แก่เด็ก โดยทำให้เด็กรู้ถึงพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งคล้ายคลึงกับที่ แฟรงเคน (ชนาธิป ชินะนาวิน. 2545 : 47 ; อ้างอิงจาก Fraenkel. 1977 : 1 - 2) กล่าวว่า ครูและระบบโรงเรียนมีอิทธิพลต่อค่านิยมของเด็ก เพราะค่านิยมนั้นสามารถเรียนรู้ได้จากการเรียนและการสอนค่านิยม

ฮอฟแมน (Hoffman. 1966 : 231 : 232) กล่าวว่า ครูมีอิทธิพลต่อสังคมของเด็กในด้านค่านิยมของผู้ใหญ่ ค่านิยมด้านศีลธรรม และค่านิยมด้านการศึกษา และยังกล่าวว่า ครูผู้หญิงมีอิทธิพลต่อเด็กผู้ชายและครูผู้ชายมีอิทธิพลต่อเด็กผู้หญิง

นอกจากนักวิชาการต่างประเทศได้กล่าวถึงความหมายของอิทธิพลของครูแล้ว นักวิชาการไทยยังได้ให้ความหมายของผลที่ได้จากครู ดังนี้

สุชา จันทร์อม (2524 : 32) กล่าวว่า ครูและสถาบันการศึกษามีบทบาทในการอบรมเด็กให้รู้จักระเบียบของสังคม ในด้านเจตคติ ความเชื่อ ความรู้ ค่านิยมและแนวคิดต่าง ๆ

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 142) กล่าวว่า ครูและโรงเรียน มีอิทธิพลต่อความรู้ วัฒนธรรม และพฤติกรรมของเด็ก โดยโรงเรียนจะทำหน้าที่ขัดเกลาเด็กให้มีคุณภาพ

งามตา วนินทานนท์ (2534 : 144 – 149) มีแนวคิดที่ว่าโรงเรียนและครู เป็นที่อบรมสั่งสอนเด็กทั้งทางด้านวิชาการ ระเบียบวินัย ทางสังคม คุณธรรมและจริยธรรม ทำให้เด็กได้รับความรู้ทางด้านวิชาการทักษะ ตลอดจนเจตคติและค่านิยมต่าง ๆ ไปจากโรงเรียนและครู

สุพัทธา สุภาพ (2534 : 60) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กได้รับการอบรมจากครู ได้คบหากับเพื่อน ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับการขัดเกลาทางสังคม และบุคลิกภาพของเด็ก แต่โรงเรียนจะมีปัญหาทางด้านการอบรมเพราะ การอบรมไม่ตรงกับทางบ้าน และโรงเรียนสอนในสิ่งที่เป็นทฤษฎีและอุดมคติจนเกินไป และวัยรุ่นมักเกรงใจครูมากกว่าพ่อแม่

โดยอยากให้ครูรัก อยากให้ครูชม และพยายามเอาใจครู (สุพัตรา สุภาพ. 2531 : 23) ดังนั้นครูจึงมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก

อัจฉรา สุขารมณ (2541 : 45) กล่าวว่า ครูที่จะทำหน้าที่อบรมเด็กให้ได้ผลดีควรเป็นครูที่รักและหวังต่อเด็ก และเด็กต้องมีความรักใคร่และศรัทธาในตัวครูด้วย ครูจึงจะสามารถปลูกฝังและส่งเสริมสิ่งที่ดี ๆ ให้แก่เด็กและเป็นการป้องกันปัญหาทางจิตใจที่อาจจะเกิดกับเด็กด้วย

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543 : 129) กล่าวว่า ครูเป็นผู้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียน ถ้าครูสอนให้นักเรียนรู้และกระทำแต่สิ่งดี ๆ นักเรียนก็จะเป็นคนดี มีค่านิยมทางดีอยู่กับตัว ทั้งนี้เพราะผลจากครูปลูกฝังค่านิยมให้แก่นักเรียน

2.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับผลที่ได้จากครู

นักวิชาการได้มีแนวคิดเกี่ยวกับผลที่ได้จากครูในด้านหน้าที่ของครู ด้านอิทธิพลที่ครูมีต่อนักเรียน ไว้ดังนี้

โรเจอร์ (Rogers.1977 : 292) กล่าวว่า ครูทำหน้าที่ในการสอนค่านิยมให้แก่เด็ก

ประทุม แป้นสุวรรณ (2519 : 52) กล่าวว่า ครูเป็นผู้ที่ใช้อำนาจในห้องเรียนเพื่อช่วยควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปตาม ปทัศสถาน ค่านิยม และระเบียบวินัยของโรงเรียน

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2528 : 79) กล่าวว่า สถาบันการศึกษาและครูมีหน้าที่ในด้านการอบรมสมาชิกในสังคมให้รู้จักระเบียบแบบแผนของสังคม ด้านการพัฒนาคุณภาพของสมาชิกในสังคม และด้านทำหน้าที่ถ่ายทอด สะสม พัฒนา และเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสังคม เพื่อดำรงไว้ซึ่งการจัดระเบียบสังคม

วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ (2536 : 207 – 211) กล่าวถึง หน้าที่ครูและโรงเรียนไว้ในด้านรักษาและถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม ด้านส่งเสริมการเรียนรู้ในการเข้าสังคม ด้านผสมผสานความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม ด้านส่งเสริมการพัฒนาของปัจเจกชน ด้านกำหนดความสามารถเฉพาะทาง และด้านบทบาทในการนำการเปลี่ยนแปลง

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543 : 42) ได้สรุปหน้าที่ของครูและโรงเรียนไว้ 4 ประการคือ ขบวนการสังคมประกิด ขบวนการพัฒนาให้มีวัฒนธรรม ขบวนการพัฒนาให้ทันสมัย และขบวนการพัฒนาให้มีวุฒิภาวะทางการเมือง

นอกจากนี้ยังพบว่าการศึกษาปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของนักเรียนทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และความคิด ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของ มอริสัน และแม็คอินไทร์ (พิมพ์พันธุ์ จันทรเพ็ญ. 2525 : 20 – 21 ; อ้างอิงจาก Morrison & McIntyre. 1969 : unpagged) พบว่าปฏิกริยาของครูที่มีต่อนักเรียนมีแนวโน้มจัดได้เป็น 3 หัวข้อคือ

1. ความรู้ที่นักเรียนจะได้รับทั้งวิชาการทั่วไป และวิชาเฉพาะ
2. พฤติกรรมทั่วไปในห้องเรียนและเจตคติต่อครู (ความสุภาพอ่อนโยน ความร่วมมือ ความซื่อสัตย์ ความดีดั่ง และเอาใจใส่)
3. ความสนุกสนานรื่นเริง ความเป็นผู้นำ ความเป็นคนเด่น ความเป็นที่เชื่อถือทางสังคม และความร่วมกันระหว่างเพื่อน

อัจฉรา สุขารมณ (2541 : 46 – 54) ได้มีแนวคิดถึงสิ่งที่ครูปฏิบัติต่อนักเรียนจะส่งผลต่อจิตใจของนักเรียนในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการให้รางวัล
2. ด้านการลงโทษ
3. ด้านการเป็นตัวแทนของครู
4. ด้านการควบคุมเด็กให้มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา
5. ด้านการตามใจเด็ก

จรรยา สุวรรณทัต (2535 : 173 – 174) กล่าวถึง การพัฒนาค่านิยมของเด็ก โดยครูไว้ดังนี้

1. สอดแทรกการอบรมปลูกฝังจิตลักษณะในทุกวิชาที่ครูสอน
 2. ครูเป็นตัวอย่างหรือตัวแบบที่ดีของเด็ก
 3. ครูควรเสริมแรงเมื่อเด็กกระทำความดี หรือมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคม
 4. ครูต้องแก้ไขค่านิยมของเด็กโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
 5. ครูทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างครอบครัวและโรงเรียนโดยทำการพัฒนาค่านิยมของเด็กร่วมกับครอบครัว
 6. ทำการพัฒนาค่านิยมของตนให้ดีขึ้นเพื่อยกระดับค่านิยมของสังคม
- สำหรับวิธีการสอนให้เกิดค่านิยมนั้น สมยศ เม่นแย้ม (2540 :11 –13) กล่าวไว้ดังนี้

1. การสร้างค่านิยมทางตรง (Direct Approach) ทำได้โดยวิธีการนั่งสมาธิ สวดมนต์ ร้องเพลงหมู่ เล่าเรื่อง กิจกรรมกลุ่ม
2. การสร้างค่านิยมโดยการบูรณาการ (Integration) กับวิชาในหลักสูตร
3. การสร้างค่านิยมบูรณาการเข้ากิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co – Curricular Work) เช่น การทำกิจกรรมนอกห้องเรียน

สรุปจากการศึกษาค้นคว้า ผลที่ได้จากครู จึงหมายถึง ผลจากการที่นักเรียนได้เรียน และรับคำสอนจากครู โดยทำให้นักเรียนมีความเคารพยกย่อง ชื่นชอบ ต้องการเป็นแบบครู และประพฤติตนตามแบบอย่างของครู มีการยอมรับ และนำเอาความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ และเจตคติที่ครูสอนและประพฤติให้เห็นไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และจาก

การที่ครูมีอิทธิพลต่อค่านิยมของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลที่ได้จากครูที่มีต่อเจตคติต่อการศึกษาคือของนักเรียน โดยวัดผลที่ได้จากครู จากแบบสอบถามผลที่ได้จากครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลที่ได้จากเพื่อน

2.5.1 ความหมายของผลที่ได้จากเพื่อน

ฮอฟแมน (Hoffman. 1966 : 225 - 226) กล่าวว่า โครงสร้างสังคมภายในห้องเรียน ทำให้เด็กเรียนรู้ถึงค่านิยมของสังคม เจตคติต่อสิ่งต่าง ๆ และเลียนแบบบุคลิกภาพของเพื่อน ซึ่งจะได้รับเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพกับเพื่อน

เฮอร์ลอค (Hurlock. 1978 : 441) กล่าวว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อเด็ก โดยเด็กจะยอมรับเอาค่านิยม และความสนใจของกลุ่มเพื่อนมาเป็นของตน

สุชา จันทรเอม (2524 : 24 - 25 , 32) กล่าวว่า มนุษย์ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มและเพื่อนในด้านอิทธิพลต่อการกระทำ อิทธิพลต่อความคิด อิทธิพลต่อการสนใจในการกระทำ ทั้งลักษณะร่วมมือและแข่งขัน และมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ระเบียบของสังคม

พระราชวรมูณี (2529 : 641 - 642) กล่าวว่า เพื่อนมีอิทธิพลให้เกิดสัมมาทิฐิ และมิจฉาทิฐิ ซึ่งเริ่มจากความเชื่อ ความเลื่อมใส ความนิยมชมชอบ ความซาบซึ้งใจ หรือศรัทธา และเมื่อมีศรัทธาแล้วก็จะสนใจให้เกิดค่านิยม ทศนคติ ความคิดเห็น และความรู้ความเข้าใจตามกัน

อลิศรา ชูชาติ และคณะ (2538 : 57) ได้กล่าวว่า โดยธรรมชาติของวัยรุ่นแล้วเพื่อนเป็นผู้มีอิทธิพลต่อเจตคติ ค่านิยม ของวัยรุ่นเป็นอันมาก และวัยรุ่นก็พยายามสร้างกลุ่มและวัฒนธรรมกลุ่มของตนเองที่แตกต่างจากกลุ่มอื่น

สรุปแล้วผลที่ได้จากเพื่อน ก็คือการที่บุคคลประพฤติตนตามการกระทำของเพื่อน การยอมรับและปฏิบัติตามพฤติกรรมของกลุ่มทั้งในด้านดีและไม่ดี รวมทั้งรับเอาค่านิยม ความเชื่อ และเจตคติของกลุ่มมาเป็นของตนเอง

2.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับผลที่ได้จากเพื่อน

นอกจากอิทธิพลที่เพื่อนมีต่อวัยรุ่นแล้ว นักวิชาการมีแนวคิดเกี่ยวกับผลที่ได้จากเพื่อนในด้านการเปลี่ยนแปลงความสำคัญที่วัยรุ่นให้กับพ่อแม่และเพื่อน ดังนี้

จำเนียร ช่างโชติ และคณะ (2524 : 394 - 395) กล่าวว่า เด็กวัยรุ่นเริ่มเห็นความสำคัญของเพื่อน และความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนมากขึ้น วัยรุ่นพยายามตีตนออกห่างจากพ่อแม่ คุณค่าหรือคำสั่งสอนที่พ่อแม่มอบให้เริ่มลดความสำคัญลงเรื่อย ๆ ในขณะที่ความคิดเห็น เจตคติของเพื่อน ๆ กลายเป็นสิ่งที่อิทธิพลต่อวัยรุ่นอย่างจริงจัง ดังนั้นอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน หรือค่านิยมของกลุ่มเพื่อนจึงมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ

ที่ นิภา นิธยาน (2530 : 141) กล่าวว่า เพื่อมีอิทธิพลอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในชีวิตวัยรุ่น เพราะวัยรุ่นมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำตัวให้เพื่อนฝูงยอมรับ นับถือ วัยรุ่นจะมีความเข้าใจดีว่า เพื่อนมีความรู้สึกต่อตนอย่างไร ถ้าวัยรุ่นได้รับความนิยมนกย่องจากเพื่อนฝูงมากเพียงใด ย่อมทำให้เขาเป็นคนที่มึลลักษณะเป็นมิตรน่าคบ กล้าแสดงออกวางตัวในการเข้าสังคมเป็น และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นเพียงนั้น

เฟอแมน (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540 : 64 ; อ้างอิงจาก Fuhrmann. 1990 : unpagged) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อวัยรุ่น และพบว่าอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีมากกว่าอิทธิพลของครอบครัว โดยเด็กวัยรุ่นจะเข้าหาเพื่อน และพบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีมากกว่าอิทธิพลของครอบครัวเด็กวัยรุ่นจะเข้าหาเพื่อนของตนมากกว่าพ่อแม่ และชี้ให้เห็นว่า เพื่อนสนิทของคนเรามักจะเป็นเพื่อนในช่วงวัยรุ่น ซึ่งคล้ายคลึงกับขั้นการพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน (สมชาย ธีรชนกุล. 2526 : 46 ; อ้างอิงจาก Erikson. n.d. : unpagged) ที่กล่าวว่าเด็กจะมีความสัมพันธ์กับครอบครัวและพ่อแม่มากที่สุดแต่จะเริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนเมื่อเข้าโรงเรียน และช่วงวัยรุ่นจะเป็นช่วงที่มีกลุ่มเพื่อนเป็นที่ยึดเหนี่ยว

นอกจากการเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นแล้วนักวิชาการยังได้มีแนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุที่วัยรุ่นทำตาม หรือรับเอาอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนไว้ดังนี้

นิวคอมบ์ (จุไร ชุมชุม. 2526 : 81 ; อ้างอิงจาก Newcomb. 1962 : 81) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลของสมาชิกในกลุ่ม ดังนี้

1. ขนาดของกลุ่มเล็ก ทำให้สมาชิกมีความสัมพันธ์กันสูง
2. มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ภายในกลุ่ม
3. การอยู่อย่างโดดเดี่ยว
4. กลุ่มอิทธิพลต่อเจตคติของบุคคล โดยสมาชิกในกลุ่มจะมีความรู้สึกที่สามารถเปลี่ยนเจตคติของบุคคลให้เป็นไปตามสมาชิกส่วนใหญ่ได้

ไรส์แมน (สุพัตรา สุภาพ. 2534 : 60 ; Riesman. n.d : unpagged) กล่าวว่ากลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่บุคคลชอบยึดเพื่อนเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้เพื่อนยอมรับ และเป็นการแสดงความเป็นพวกเดียวกัน

บิกิโลว์ และ ลาไกปา (Hetherington & Park. 1993 : 485 ; citing Bigelow & LaGaipa. 1975 : unpagged) กล่าวว่า เมื่อเด็กสนิทกับเพื่อนมากขึ้นเด็กจะมีเจตคติ และค่านิยมที่เหมือนเพื่อน

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2518 : 1) กล่าวถึงสาเหตุที่กลุ่มอิทธิพลทำให้บุคคลคล้อยตามสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่มมี 2 ประการ คือ

1. บุคคลคล้อยตามกลุ่มเพราะต้องการทำตนให้เป็นที่รักใคร่ชอบพอเป็นที่ยอมรับสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่ม ถ้าบุคคลมีการกระทำหรือความคิดที่ผิดแปลกไปจากคนอื่น ๆ ในกลุ่มแล้วอาจจะถูกกลุ่มลงโทษได้

2. บุคคลคล้อยตามกลุ่มเพราะให้ความไว้วางใจกลุ่มว่าเป็นแหล่งของความรู้ และการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสมขณะที่บุคคลไม่เชื่อว่าตนมีความคิดหรือกระทำที่ถูกต้องก็ ย่อมยึดความคิดหรือการกระทำของสมาชิกอื่น ๆ ในกลุ่มเกณฑ์ และเปลี่ยนการกระทำของตน ให้คล้ายคลึงกับกระทำของคนอื่น ๆ ในกลุ่มนั้น

สุพัตรา สุภาพ (2534 : 60) มีแนวคิดว่าคุณคนมักได้รับการอบรมจากเพื่อนที่อายุ เท่ากัน หรือมากกว่าและกล่าวว่า กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญดังนี้

1. สอนอำนาจที่ไม่ใช่ของใครโดยเฉพาะ โดยเป็นการเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากการมีส่วนร่วมด้วย

2. กลุ่มเพื่อนช่วยให้วัยรุ่นได้ทดลองข้อกำหนดหรือกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่

3. ถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าต่าง ๆ ที่กลุ่มสนับสนุน

สมน อมรวิวัฒน์ (2540 : 149) กล่าวว่า การคบเพื่อนเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับ วัยรุ่น ซึ่งทำให้วัยรุ่นพยายามตนให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน ทำตามแบบเพื่อน และสมน อมรวิวัฒน์ (2540 : 149 – 151) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการคบเพื่อนไว้ดังนี้

1. การแบ่งกลุ่มเพื่อน

2. การพัฒนาพื้นฐานทางอารมณ์ โดยวัยรุ่นเริ่มที่จะสนใจบุคคลอื่นและ ทำ การพัฒนาอารมณ์ให้เข้ากับกลุ่มเพื่อน

3. การหาภาพพจน์ตนเอง โดยวัยรุ่นจะเข้าร่วมกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนตนเอง

4. ใช้เป็นที่พักพิง โดยวัยรุ่นมักจะผ่อนคลายความผูกพันกับพ่อแม่ลงไป ทำ ให้วัยรุ่นเอาเพื่อนเป็นที่ปลอบใจ ให้ความช่วยเหลือ และมักจะต้องการความยอมรับของเพื่อน ทำให้วัยรุ่นยอมรับเอาค่านิยม พฤติกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มมาเป็นของตนเองเพื่อให้เป็นไปตาม เอกลักษณะประจำกลุ่ม

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543 : 225) กล่าวถึงสาเหตุที่วัยรุ่นรวมกลุ่มเพราะกลุ่ม เพื่อนมักจะมีอารมณ์สนใจร่วมกัน มีเจตคติ และมีค่านิยมคล้ายคลึงกัน จึงไปด้วยกันได้

นอกจากนี้การที่เพื่อน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู และสื่อมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นนั้น แบน ดูรา (จรีพรรณ นิสสกา. 2541 : 26 – 31 ; อ้างอิงจาก Bandura. 1977 : unpagged) ได้ อธิบายตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (The Social Learning Theory) ว่ากระบวนการเรียนรู้ ของมนุษย์เป็นกระบวนการที่เกิดจากการสังเกต โดยเมื่อบุคคลเห็นแบบก็จะสามารถรับรู้ สัญลักษณ์ และเลียนแบบสัญลักษณ์ได้ โดยการเลียนแบบนั้นมืองค์ประกอบ 4 ประการด้วย กัน คือ ความสนใจ การเก็บจำ การแสดงออก และการจูงใจ

สรุปจากการศึกษา ผลที่ได้จากเพื่อน หมายถึง ผลจากการที่นักเรียนได้คบหา บุคคล และทำให้นักเรียนประพฤติตนตามการกระทำของเพื่อน การยอมรับและปฏิบัติตาม พฤติกรรมของกลุ่มทั้งในด้านดีและไม่ดี รวมทั้งรับเอาค่านิยม ความเชื่อ และเจตคติของกลุ่ม

มาเป็นของตนเอง และเนื่องจากเพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นอย่างมากผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะนำเอาอิทธิพลที่นักเรียนได้รับจากเพื่อนมาเป็นตัวแปรศึกษาความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการศึกษาต่อของนักเรียน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดผลที่ได้จากเพื่อนขึ้น

2.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายได้ของครอบครัว

2.6.1 ความหมายของรายได้หนี้ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2536 : 15) ให้ความหมายรายได้คือ การที่กิจการได้รับสินทรัพย์เพิ่มขึ้นหรือหนี้สินลดลง อันเนื่องมาจากการขายสินค้า หรือบริการ หรือได้มาจากผลตอบแทนอื่น ๆ

มานิต มานิตเจริญ (2538 : 805) นิยามรายได้คือ ผลประโยชน์หรือเงินทองที่จะได้รับ

พยอม สิงห์เสนอ (2540 : 3 – 1) กล่าวว่า รายได้เป็น สินทรัพย์ที่ได้รับจากลูกค้าในรูปของเงินสด ลูกหนี้ หรือสินทรัพย์อื่นอันเป็นผลเนื่องมาจากการขายสินค้าหรือให้บริการแก่ลูกค้า หรือจากเงินลงทุน

ประมวลรัษฎากร (เพิ่มบุญ แก้วเขียว และอรพรรณ พจนานรัตน์. 2542 : 61) ให้ความหมายของเงินได้ว่ารวมตลอดถึงทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน รวมทั้งเงินค่าภาษีอากรที่ผู้อื่นจ่ายเงินหรือผู้ออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่าง ๆ และเครดิตภาษีด้วย

พระราชบัญญัติเงินทดแทน (ธีระพล อรุณกสิกร และคณะ. 2539 : 9) ให้ความหมายของค่าจ้างในมาตรา 5 ว่าเป็น เงินทุกประเภทที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นค่าตอบแทนการทำงานในวันและเวลาทำงานปกติ ไม่ว่าจะคำนวณตามระยะเวลา หรือคำนวณตามผลงานที่ลูกจ้างทำได้ และให้หมายความรวมถึงเงินที่นายจ้างให้แก่ลูกจ้างในวันหยุดและวันลา ซึ่งลูกจ้างไม่ได้ทำงานด้วย

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า รายได้ของครอบครัว ก็คือรายได้รวมที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองนักเรียน ได้รับรวมกันโดยเฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งรวมทั้งรายได้ที่เป็นเงินและทรัพย์สินที่คำนวณเป็นเงินได้

2.6.2 ความสำคัญของรายได้ของครอบครัว

ฐานะทางเศรษฐกิจหรือรายได้ของบิดามารดาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จ หรือไม่สำเร็จของชีวิตครอบครัวในหลาย ๆ ด้าน ในด้านที่เกี่ยวกับการศึกษาของบุตร บิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะช่วยให้บุตรของตนได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ รวมถึงสถานศึกษาที่บุตรของตนศึกษาอยู่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่เช่นกัน สำหรับบิดามารดาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีจะทำให้บุตรของตนตลอดจนสถานศึกษานั้น ได้รับการ

สนับสนุนได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร (Behrman and others. 1980 : 44) สอดคล้องกับบุญชม ศรีสะอาด (2526 : 71) ที่กล่าวว่าจากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบว่า บิดามารดาที่มีรายได้สูง จะมีผลต่อผลการศึกษาของเด็ก ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากบิดามารดามีทุนทรัพย์เพียงพอที่จะสนับสนุนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้ผลการเรียนของเด็กสูงกว่าเด็กที่ผู้ปกครองมีรายได้น้อย ดังนั้น ความสำเร็จในการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจะมีมากน้อยเพียงใด ตัวแปรหนึ่งจะขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองที่ฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน มักจะส่งผลให้ความสำเร็จทางวิชาการของนักเรียนแตกต่างกัน ตามทฤษฎีรูปแบบผลการเรียนรู้ของโคลแมน และคนอื่นๆ (อุไร มั่นหมั่น. 2539 : 26 ; อ้างอิงจาก Coleman and others. 1966 : unpage.) ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งที่เป็นตัวแปรพื้นฐาน และสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน ที่เป็นตัวกำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

นอกจากนี้สำนักงานสถิติแห่งชาติได้รวบรวมสถิติเกี่ยวกับรายได้ของครัวเรือนจากการสำรวจในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2543 ไว้ดังนี้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ออนไลน์. 2544)

ครัวเรือนทั่วประเทศ มีรายได้ (เป็นรายได้ของครัวเรือนในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา แล้วนำมาเฉลี่ยต่อเดือน) โดยเฉลี่ยประมาณเดือนละ 12,167 บาทต่อครัวเรือน โดยมีรายได้ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 41.5 ของรายได้ทั้งสิ้น หรือ 5,047 บาท มาจากค่าแรงและเงินเดือน ร้อยละ 19.2 หรือ 2,335 บาท มาจากกำไรสุทธิจากการทำธุรกิจส่วนตัว ที่ไม่ใช่การเกษตร ร้อยละ 9.6 หรือ 1,168 บาท เป็นกำไรสุทธิจากการทำการเกษตร ส่วนรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 18.3 ของรายได้ทั้งหมด (รวมค่าประเมินค่าเช่าบ้านที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของ) ที่เหลืออีกร้อยละ 11.4 เป็นรายได้จากแหล่งอื่นๆ

2.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ระดับการศึกษาของบิดามารดา มักจะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของชีวิตครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงจะมีความคุ้นเคยกับวิธีการศึกษา สามารถชี้แนะวิธีเรียนหรือช่วยสอนบุตรของตนได้อย่างดียิ่งบิดามารดามีระดับการศึกษาสูงมากเท่าไร ยิ่งมีทักษะทางวิชาการที่สามารถสอนบุตรของตนได้มากขึ้นเท่านั้น สำหรับบิดามารดาที่มีการศึกษาน้อยกว่าจะมีทักษะทางวิชาการที่สามารถสอนบุตรของตนได้น้อยกว่า (อุไร มั่นหมั่น. 2539 : 85-86 ; อ้างอิงจาก Shimon. 1994 : 4294-4296) ดังนั้นระดับการศึกษาของผู้ปกครองเป็นตัวแปรหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เพราะผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มักจะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จทางวิชาการแตกต่างกัน ในรูปแบบทฤษฎีผลการเรียนรู้ในโรงเรียนของโคลแมน และคนอื่นๆ (อุไร มั่นหมั่น. 2539 : 87 ; อ้างอิงจาก Coleman and others. 1966 : unpage) ตัวแปรระดับการศึกษาของบิดามารดาถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

ในการศึกษาครั้งนี้ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึงระดับการศึกษาสูงสุดของ บิดา มารดา ญาติ หรือผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู และปกครองนักเรียน ซึ่งผู้วิจัย ได้จำแนกระดับการศึกษาของผู้ปกครองโดยใช้เกณฑ์ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ.2537 ก : 179) ดังนี้

- 1) ประถมศึกษา
- 2) มัธยมศึกษา
- 3) อนุปริญญา
- 4) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศพบว่า มีงานวิจัยเกี่ยวกับเจตคติต่อการศึกษาต่อ และตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

โรเบิร์ต (Robert. 1984 :356 – 362) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวัง ในความสามารถของตนเองเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความพยายามในการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 42 คน ซึ่งเข้าร่วมโครงการวางแผนอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์เป็นเวลา 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองและแบบทดสอบ PSAT (Preliminary Scholastic Aptitude Test) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ MANOVA และการทดสอบไค – สแควร์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงมีความเชื่อว่าจะได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงกว่า และใช้ความพยายามมากกว่านักศึกษาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แฮกเกตและแคมเบล (Hackett and Campbell. 1987 : 203 – 215) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองในการทำงาน ความสนใจในอาชีพและเพศกับการปฏิบัติงานที่มีความเป็นกลางทางเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาเบื้องต้นจากวิทยาลัยที่เปิดสอนทางด้านศิลปศาสตร์ในมิดเวสต์ (Midwest) จำนวน 92 คน ซึ่งสุ่มแบ่งเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลวในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการผสมคำ ซึ่งมีทั้งแบบยากและแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสำรวจข้อมูลทางด้านการศึกษา แบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองและความสนใจในอาชีพและแบบประเมินตนเองหลังการทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ MANOVA ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพที่เคยประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการทำงานสามารถทำนายการรับรู้ความสามารถของตนเองในการทำงานได้ กลุ่มตัวอย่างที่เคยประสบความสำเร็จในการ

ทำงานมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการทำงานสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เคยประสบความล้มเหลวในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่า ความแตกต่างระหว่างเพศมีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลูซโซ (Luzzo. 1995 : 61 –66) ได้ศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองและลักษณะความเชื่ออำนาจที่มีส่วนสัมพันธ์ในการทำนายวุฒิภาวะทางอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรีคณะศิลปศาสตร์ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในมิดเวสต์ (Midwest) จำนวน 113 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (CDMSES : The Career Decision – Making Self – Efficacy Scale) แบบวัดลักษณะความเชื่ออำนาจในด้านอาชีพ (CLCS : The Career Locus of Control Scale) แบบวัดเจตคติในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และแบบวัดทักษะในการเลือกอาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ MANOVA ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะความเชื่ออำนาจด้านอาชีพมีความสัมพันธ์กับเจตคติในการเลือกอาชีพและทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับเจตคติในการเลือกอาชีพและทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เจตคติในการตัดสินใจเลือกอาชีพมีความสัมพันธ์กับทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมนชาคา (Menchaca. 1996 : 2881) ได้ศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีต่อการตัดสินใจ และการวางแผนทางด้านการศึกษาและอาชีพ ของนักศึกษาระดับเกรด 12 ที่มีเชื้อชาติเม็กซิกัน – อเมริกัน จำนวน 156 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสำรวจภูมิหลัง แบบสอบถามเกี่ยวกับอาชีพ แบบประเมินความสนใจในอาชีพ แบบประเมินความคาดหวังทางอาชีพ แบบประเมินความสนใจในโปรแกรมการศึกษา แบบสอบถามโปรแกรมการศึกษา และแบบประเมินความคาดหวังในความสามารถของตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความสัมพันธ์และการวิเคราะห์แบบถดถอย ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังทางอาชีพมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตนเองและความสนใจอาชีพ

ธอมส์ มัวร์ และสกอตต์ (วัลภา สบายยิ่ง. 2542 : 54 ; อ้างอิงจาก Thoms, Moore & Scott. 1996 : 356 – 359) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง สำหรับการทำงานที่บริหารกลุ่มด้วยสมาชิก (Self – Managed) ต่อการทำงานกลุ่มและบุคลิกภาพ 5 แบบ โดยการศึกษาต่อกับคนงานในโรงงาน จำนวน 126 คน พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ 5 แบบ กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง การจัดการตนเอง ต่อการทำงานกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กอร์เรลและฮวาน (วัลภา สบายยิ่ง. 2542:55 ; อ้างอิงจาก Gorrell & Hwan. 1995 ; 101 – 105) ได้ศึกษาการรับรู้ความสามารถของกลุ่มครูก่อนการปฏิบัติงานในประเทศเกาหลี โดยศึกษาถึงความแตกต่างกันในความสอนระหว่างครูสอนนักเรียนปฐมวัยและครูสอนนักเรียน

ประถมศึกษาที่เพิ่งเริ่มทำงานกับครูที่ผ่านการอบรมตามโปรแกรมแล้ว ใช้กลุ่มตัวอย่าง 99 คน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถของครูกับประสบการณ์ในการทำงานมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมีการรับรู้ความสามารถและมีความสามารถในการสอนมากขึ้น แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถโดยทั่วไป

อีริกสัน (อर्फิน ชูชม อัจฉรา สุขารมณ และทัศน ทอภักดี. 2540 : 22 ; อ้างอิงจาก Erikson.) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบทางจิตสังคม 5 ขั้นแรกของชีวิต ในเรื่องพัฒนาการความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง กับประเภทกลุ่มคนที่ไม่ได้ตัดสินใจทางอาชีพของนิสิตวิทยาลัย จำนวน 423 คน อายุ 18 – 26 ปี พบว่ากลุ่มพร้อมที่จะตัดสินใจทางอาชีพได้คะแนนสูงสุดในด้านความเป็นตัวของตัวเอง และยังได้คะแนนด้านความไว้วางใจ ความอดทน และเอกลักษณ์ของตนเองมากกว่ากลุ่มที่ยังไม่ได้ตัดสินใจทางอาชีพ และกลุ่มที่มีความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ

ในการศึกษาของ 롭บินส์ (Robbins & Patton. 1985) ได้ค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจทางอาชีพ กับการเห็นคุณค่าในตนเอง ($r = .53$) การตัดสินใจได้ทางอาชีพ ($r = .33$) การมีเอกลักษณ์ทางอาชีพ ($r = .36$) และความวิตกกังวล ($r = .24$) เทย์เลอร์ และป๊อบมา (Taylor & Popma. 1990) ได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจทางอาชีพกับตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งได้ผลในทำนองเดียวกับข้อค้นพบที่ผ่านมา กล่าวคือ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจทางอาชีพ มีความสัมพันธ์ในทางลบกับการไม่ตัดสินใจทางอาชีพ ($r = -.51$) และความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ($r = -.30$) โดยบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตนมาก จะมีความมั่นใจน้อยในเรื่องความสามารถที่จัดการกับการตัดสินใจทางอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจทางอาชีพ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการตัดสินใจได้ทางอาชีพ ($r = .46$) และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจทางอาชีพ อธิบายความแปรปรวนทางการตัดสินใจของอาชีพได้ร้อยละ 29

ในการศึกษาวิจัยของ ฟาเมอร์ (Famer.1985) ซึ่งจัดกลุ่มปัจจัยตามลำดับขั้น โดยเรียงลำดับดังต่อไปนี้ ปัจจัยภูมิหลัง ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสภาพแวดล้อม ในการอธิบายความผูกพันในวิชาชีพ และความมุ่งมั่นในวิชาชีพของแต่ละกลุ่มปัจจัย พบว่าปัจจัยสภาพแวดล้อม มีอิทธิพลเป็นอันดับสองรองจากปัจจัยส่วนบุคคล

ชาอาร์ม (สุรัตน์ ไชยชมภู. 2535 : 123 – 124 ; อ้างอิงจาก Shahram. 1994 : unpage.) ได้สำรวจการตัดสินใจของนักเรียนในการเข้าสู่วิทยาลัย หลังจากจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า เจตคติในการศึกษาต่อของนักเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน

วู และแคมป์เบล (Wu and Campbell. 1994 ; 685) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาเกรด 5 กรุงเทพฯ จำนวน 1,676 คน ผล

การศึกษาพบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

โฟร์ริส และคนอื่น ๆ (Fouris and others. 1994 : 705) ได้ศึกษาบทบาทของประเพณีและสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองที่มีต่อความสำเร็จของนักเรียนระดับเกรด 5 และ 6 ในประเทศกรีซ จำนวน 759 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนสูงกว่าผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี

เซอร์ยา (Surya. 1995 : 1757) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เมืองเพนซิวาเนีย จำนวน 88,976 คน จาก 1,248 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง

ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับระดับการศึกษาของผู้ปกครอง มีอยู่หลายเรื่อง อาทิเช่นบาร์ซากา (สมทรัพย์ อติชาติบุตร. 2541 : 9 ; อ้างอิงจาก Barsaga. 1978 : 5 – 32) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากโรงเรียนมัธยมใน Angeles City และ Pampaga ประเทศฟิลิปปินส์ จำนวน 70 แห่ง พบว่า การศึกษาระดับมหาวิทยาลัยของมารดาเป็นตัวแปรเดียวที่ทำนายผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดีกว่าการศึกษาของบิดา

แคมป์เบลล์ (Campbell . 1994 : 72 - 73) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอเมริกาจาก 4 เชื้อสาย ได้แก่ กรีก (Greek) คอเคเซียน (Caussion) ลาติน (Lstino) และ เอเชีย (Asian) จำนวน 1,447 คน ผลการศึกษาพบว่าความแตกต่างของตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจ – สังคม (ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง) มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

กอนเซลส์ (Gonzale. 1994 : 137) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรือไม่สำเร็จทางวิชาการของนักเรียนประถมศึกษาเกรด 3,4 และ 5 ในรัฐอาร์โซนา เมืองเฟลกสตาฟ ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาเป็นองค์ประกอบหนึ่งส่งผลต่อความสำเร็จหรือไม่สำเร็จทางวิชาการของนักเรียน ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะส่งผลทำให้นักเรียนมีความสำเร็จทางวิชาการ ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาดำมีแนวโน้มที่จะส่งผลทำให้นักเรียนไม่มีความสำเร็จทางวิชาการ

งานวิจัยหลายเรื่องต่างยืนยันว่า คนสำคัญในสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น เช่น บิดามารดา ผู้ปกครอง ครูและเพื่อน มีอิทธิพลสำคัญต่อการเลือกอาชีพ ความผูกพันในอาชีพ ความมุ่งมั่นในอาชีพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความสำเร็จในการศึกษา (Farmer. 1985 , Snell , et al. 1994 , Cutrona , et al.1994)

3.2 งานวิจัยภายในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยภายในประเทศ มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ผกา บุญเรือง (2520 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพกับการควบคุมภายใน - ภายนอก โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน จำนวน 185 คน พบว่า การควบคุมภายใน - ภายนอก มีความสัมพันธ์ทางลบกับการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -.40$) กล่าวคือ นิสิตที่มีการควบคุมภายในจะมีการตัดสินใจเลือกอาชีพได้ และนิสิตที่มีการควบคุมภายนอกสูงจะตัดสินใจเลือกอาชีพไม่ได้ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เลือกอาชีพอย่างเป็นจริงมีการควบคุมภายในสูงกว่าผู้เลือกอาชีพอย่างไม่จริง แต่พบว่าการเลือกอาชีพของนิสิตชายและนิสิตหญิงไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับผลที่พบว่านิสิตคณะมนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ มีการตัดสินใจเลือกอาชีพไม่แตกต่างกัน

อนันท์ ปาทา (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีศักยภาพต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 310 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 310 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักเรียนส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน

ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาองค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาประเภทศึกษานอกระบบ พบว่า แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อที่อยู่ในระดับสูงที่สุดคือ การเรียนเพื่อรู้ระดับแรงจูงใจที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำตามความคาดหวังของผู้อื่น การประกอบอาชีพ การหนีจากสภาพที่เป็นอยู่ และการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน

อุไร มั่นหมั่น (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนรัฐบาลจำนวน 632 คน พบว่า แรงจูงใจของหลักสูตร คือระยะเวลาของหลักสูตรและโอกาสในการประกอบอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน

สมศรี ชูส่งแสง (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่ขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า เจตคติในการศึกษาต่อของนักเรียน มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน

ดาร์ส อินทร์จันทร์ (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาได้แก่ ผู้บริหาร นักเรียนและผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับ

การไม่ศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ มีหาร (2536) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครู ของนักศึกษาครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครู

ชอุ่ม มงคล และคณะ (2535 : 27) ได้ศึกษาติดตามผลผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการศึกษา / ไม่ศึกษาต่อ ได้แก่ ด้านสภาพส่วนตัวของนักเรียน คือ การศึกษาสูงสุดของพี่ จำนวนพี่ ด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ได้แก่ อาชีพของบิดา ปัญหาค่าใช้จ่าย ฐานะของครอบครัว และระดับการศึกษาของบิดา รวมทั้งสภาพแวดล้อมด้านการเรียน ซึ่งประกอบด้วยคะแนนสะสมของนักเรียน การมีโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ใกล้บ้าน การเดินทางมาโรงเรียน และการได้รับการแนะแนว ในปีเดียวกัน

สุรัตน์ ไชยชมภู (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความตั้งใจในการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า 1) ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง อันได้แก่ รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของบุตรหลาน และความตั้งใจในการส่งบุตรหลานศึกษาต่อ 2) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ ผลการเรียน จำนวนพี่น้อง อิทธิพลของกลุ่มญาติหรือผู้ใกล้ชิด เจตคติต่อการเรียนต่อ ปทัสถานทางจิตวิสัย และการรับรู้สภาพแวดล้อม ส่งผลต่อการตั้งใจศึกษาต่อของนักเรียน เช่นเดียวกับ สมพักตร์ นาสวรรณ. (2537 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านชีวสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ผลการเรียน จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด การศึกษาของบิดามารดา 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ภูมิสำเนา ระยะทางจากบ้านถึงโรงเรียน ความสะดวกในการเดินทาง และ 3) ปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคม ได้แก่ เจตคติต่อการเรียน ปทัสถานทางจิตวิสัย

นอกจากปัจจัยทางด้านชีวสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านจิตวิทยาสังคมที่กล่าวมาแล้ว ได้มีผู้ศึกษาตัวแปรในการทำนายพฤติกรรมการศึกษาต่อ โดยใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Models) คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสถานการณ์ที่เขากำลังประสบอยู่ ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม (Endler and Mugnusson. 1975 : 956-958) เช่น อัจฉรา วงศ์พัฒนามงคล (2533.บทคัดย่อ) ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ประการที่หนึ่ง ตัวแปรที่ใช้ในการทำนายสามารถคาดคะเนพฤติกรรมการศึกษาต่อได้ร้อยละ 87 โดยผู้ศึกษาต่อมักเป็นผู้มีอายุน้อย มีความเครียดในการทำงานสูง มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อมาก มีความกล้าความสำเร็จสูง มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างสูง มีการรับรู้ความมั่นคงในการทำงานสูง และเป็นโสด ประการที่สอง ผู้ที่ไม่มาศึกษาต่อมักเป็นผู้

ที่มีอายุมาก แต่ถ้าได้มีการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ และเป็นคนที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเอสูงแล้ว คนที่มีอายุมากก็จะศึกษาต่อ ประการที่สาม บุคคลที่มีการรับรู้สถานภาพความมั่นคงในการทำงานต่ำ มักจะไม่มาศึกษาต่อ แต่ถ้ามีภาระทางครอบครัวน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อมาก บุคคลเหล่านี้มักจะมาศึกษาต่อ ประการที่สี่ พบว่าในกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ไม่พบว่ามาศึกษาต่อ แต่ถ้าได้มีการส่งเสริมให้ได้ศึกษาในขณะที่อายุน้อยก็จะมาศึกษาต่อ ประการสุดท้ายพบว่า คนที่มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อน้อยนั้นจะไม่ศึกษาต่อ แต่ถ้าได้รับการส่งเสริมจากบุคคลรอบข้างในเรื่องการศึกษาต่อ ก็เป็นไปได้มากที่จะศึกษาต่อ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ศุภลักษณ์ กีฬา (2539 : บทคัดย่อ) พบว่าทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษาต่อของคนใกล้ชิด ความคิดเห็นในการศึกษาต่อของบิดามารดา พี่น้อง และญาติผู้ใหญ่ บรรยากาศในการเรียนการสอน ระเบียบวินัยของโรงเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และการบริการแนะแนว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการศึกษาต่อของนักเรียน เช่นเดียวกับที่ อรพิน ชูชม และคณะ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า การตัดสินใจทางการศึกษาและอาชีพมีอิทธิพลมาจากพื้นฐานความรู้เดิม ความเป็นตัวของตัวเอง ความสามารถในการแก้ปัญหา การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนจากเพื่อน โดยตัวแปรเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อการตัดสินใจทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียน และการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียน

สิริวรรค์ อัสวกุล (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรับรู้ความสามารถในการทำงานที่กำหนดของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 120 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการรับรู้ความสามารถในการทำงานที่กำหนดให้สูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีการรับรู้ความสามารถในการทำงานไม่แตกต่างกัน

จิตพันธ์ สงบกาย (2533 : 101) ศึกษาผลของการกำกับตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูง ปานกลาง และต่ำ ระดับละ 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 3 กลุ่ม ระดับละ 10 คน กลุ่มทดลองได้รับการฝึกการกำกับตนเองจำนวน 7 ครั้ง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกการกำกับตนเอง ผลการศึกษาพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่มมีคะแนนความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 3 กลุ่ม มีคะแนนความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

ภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่าความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

✓ นิตย บุษงามงคล และคณะ (2536 : 18 – 24) ได้ศึกษาการส่งเสริมความเชื่อในความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 206 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 103 คน ซึ่งได้รับการส่งเสริมความเชื่อในความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ และกลุ่มควบคุม 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสำรวจองค์ประกอบในการเลือกอาชีพของนิตย บุษงามงคล และการศึกษาปรากฏดังนี้

1. นักเรียนชายมีความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองสูงกว่านักเรียนหญิงในการประกอบอาชีพที่เพศชายนิยมเลือก ขณะที่นักเรียนหญิงมีความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองสูงกว่านักเรียนชายในการประกอบอาชีพที่เพศหญิงนิยมเลือกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักเรียนในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพที่เพศชายนิยมเลือกและอาชีพที่เพศหญิงนิยมเลือกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนหญิงกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสนใจ และความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพที่เพศชายนิยมเลือกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักเรียนหญิงกลุ่มทดลองมีความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพที่เพศชายนิยมเลือกสูงชันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. เพศ เป็นตัวทำนายความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพที่เพศชายนิยมเลือกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่เพศและอาชีพตามความใฝ่ฝันเป็นตัวทำนายความสนใจในการประกอบอาชีพที่เพศหญิงนิยมเลือก และเพศเป็นตัวทำนายความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพที่เพศหญิงนิยมเลือกได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

✓ ประทีป จินนี (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการทำงานกับประสิทธิภาพการทำงานของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการรับรู้ความ

สามารถของตนเองด้านการงานและแบบวัดประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นอกจากนี้ยังได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการเตือนตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาที่มีคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการงานและคะแนนประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มจำนวน 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม และ $t - test$ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการเตือนตนเองมีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการงานและมีประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายช่วงการทดสอบหลังการทดลองสูงกว่าช่วงการทดสอบก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษากลุ่มที่ใช้เทคนิคการเตือนตนเองมีการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการงานและมีประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายช่วงการทดสอบหลังการทดลองสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีงานวิจัยอยู่หลายเรื่องอาทิเช่น วราภรณ์ วิหคโต (2536 : 193 – 194) ได้ทำการวิเคราะห์ซ้ำตัวแปรทุกระดับที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเปรียบเทียบระหว่างเทคนิคโอแอลเอส เวฟเพอร์เรท อีเควชั่น กับเทคนิคเอชแอลเอ็ม พบว่าตัวแปรรายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประเสริฐ เตชะนาราเกียรติ (2532 : 72 - 73) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านนักเรียน ครู สภาพแวดล้อมทางบ้าน และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า รายได้ของบิดา มารดาเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

พรณี เกษกมล (2537 : 117 - 121) ได้ทำการวิจัยพบว่า ระดับสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียน การควบคุมตนเองของนักเรียน และการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนเท่ากับ .26, .59 และ .47 ตามลำดับ

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง หรือ รายได้ของครอบครัว สรุปได้ว่า รายได้ของครอบครัว เป็นตัวแปรสำคัญตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จของการศึกษาต่อของนักเรียน กล่าวคือ ถ้าผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจ

ดีจะสนับสนุนให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ตลอดจนส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือนักเรียนในด้านการเรียนได้อย่างเต็มที่ แต่ถ้าหากผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดีจะมีผลทำให้การศึกษาต่อของนักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ประเสริฐ เตชะนาราเกียรติ (2532 : 72 – 73) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านนักเรียน ครู สภาพแวดล้อมทางบ้าน และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วรภรณ์ วิหคโต (2536 : 193 – 194) ได้ทำการวิเคราะห์ซ้ำตัวแปรพหุระดับที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเปรียบเทียบระหว่างเทคนิคโอแอลเอส เชพเพอร์เรท อีเควชั่น กับเทคนิคเอชแอลเอ็ม พบว่า ตัวแปรระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาเอกสาร และงานที่วิจัยเกี่ยวกับระดับการศึกษาของผู้ปกครองสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองเป็นตัวแปรสำคัญตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จของการศึกษาต่อของนักเรียน กล่าวคือ ถ้าผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงมักจะมีโอกาสที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ซึ่งจะให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีโอกาสประสบความสำเร็จในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น แต่ถ้าหากผู้ปกครองมีระดับการศึกษาไม่สูง มักจะมีโอกาสที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดี ซึ่งจะให้นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน จนในที่สุดจะทำให้การเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 22 โรงเรียน และมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 5,830 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ซึ่งประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ($\alpha = .05$) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน แต่การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 436 คน เป็นนักเรียนชาย 209 คน นักเรียนหญิง 227 คน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 297 -298 อ้างอิงจาก Yamane. 1967 : 886 – 887) ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two – Stage Random Sampling) โดยดำเนินการดังนี้

1. ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) และจากการแบ่งขนาดโรงเรียนเป็น 4 ขนาด ตามเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 2,500 คนขึ้นไป
โรงเรียนขนาดใหญ่	มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 1,500 – 2,499 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 500 - 1,499 คน
โรงเรียนขนาดเล็ก	มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 499 คน

ซึ่งจากการสำรวจพบว่า มีโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 3 โรงเรียน ขนาดใหญ่ จำนวน 5 โรงเรียน ขนาดกลางจำนวน 11 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 3 โรงเรียน จากนั้นสุ่มโรงเรียนในแต่ละขนาดมาจำนวนร้อยละ 40 ของแต่ละขนาด ได้โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 1 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 4 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 1 โรงเรียน รวมทั้งหมด 8 โรงเรียน

2. ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนที่สุ่มได้ในขั้นที่ 1 เป็นชั้น (Strata) และห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) สุ่มห้องเรียนที่

ได้จากการสุ่มในชั้นแรกมาจำนวนร้อยละ 30 ของจำนวนห้องเรียนในแต่ละโรงเรียนนั้น ๆ
ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 1

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน (ห้องเรียน)	นักเรียน ชาย	นักเรียน หญิง
ใหญ่พิเศษ	โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม	80 (2)	39	41
ใหญ่	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย	79 (2)	39	40
	โรงเรียนสายปัญญารังสิต	84 (2)	40	44
กลาง	โรงเรียนบัวแก้วเกษร	43 (1)	20	23
	โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย ปทุมธานี	41 (1)	21	20
	โรงเรียนปทุมวิไลวิทยา	32 (1)	15	17
	โรงเรียนหนองเสือวิทยา	35 (1)	16	19
เล็ก	โรงเรียนสุนทรโรจนประชาสรรค์	42 (1)	19	23
รวม		436 (11)	209	227

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ :
ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 ด้านเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน

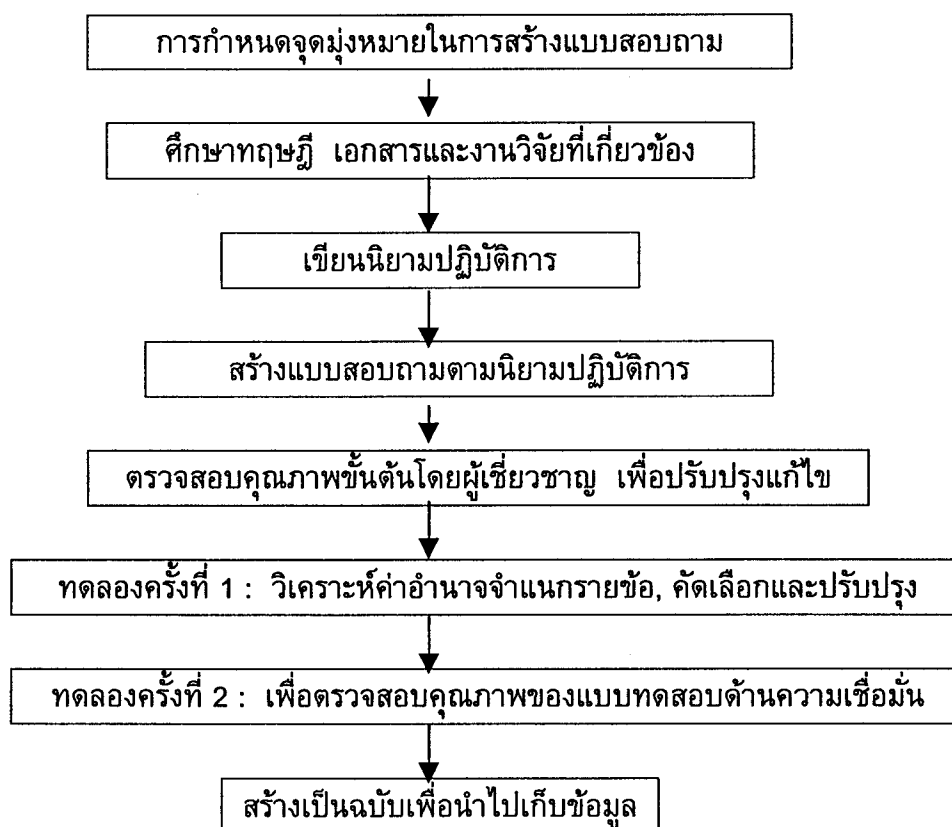
20 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ด้านค่านิยม

ในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากครู และ
ด้านผลที่ได้จากเพื่อน ด้านละ 20 ข้อ

3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู และผลที่ได้จากเพื่อน มีวิธีดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ภาพประกอบ 3 ลำดับขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม

จากภาพประกอบ 3 มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อสร้างแบบสอบถามในการวิจัยในด้านต่อไปนี้

- 1.1 เจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- 1.2 การรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน
- 1.3 ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง
- 1.4 สัมพันธภาพภายในครอบครัว

1.5 ผลที่ได้จากครู

1.6 ผลที่ได้จากเพื่อน

2. ศึกษาทฤษฎีและเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังที่กล่าวแล้วในบทที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางการในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตน

2.3 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้

ปกครอง

2.4 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพภายในครอบครัว

2.5 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลที่ได้จากครู

2.6 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลที่ได้จากเพื่อน

3. สร้างนิยามปฏิบัติการด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากครู และด้านผลที่ได้จากเพื่อน

4. เขียนข้อคำถามตามนิยาม ด้านเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 35 ข้อ ด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากครู และด้านผลที่ได้จากเพื่อน ด้านละ 30 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ เมื่อเขียนข้อคำถามเรียบร้อยแล้ว ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาความเที่ยงตรงเชิงพิพินิจ (Face validity) โดยนำข้อคำถามไปให้ประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมปริญาพนธ์พิจารณาความสอดคล้องก่อน จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 มาปรับปรุงแก้ไขภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสมตามนิยามที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 เจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เดิมมี 35 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.40 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 30 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

4.2 การรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน เดิมมี 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 27 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

4.3 คำนิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง เดิมมี 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 29 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

4.4 สัมพันธภาพภายในกรอบครัว เดิมมี 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 28 ข้อซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

4.5 ผลที่ได้จากครู เดิมมี 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 28 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

4.6 ผลที่ได้จากเพื่อน เดิมมี 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 29 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

5. นำแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 4 ที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกแล้วไปสอบถามกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ได้แก่โรงเรียนธัญรัตน์ โรงเรียนปทุมวิไล โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิภารุง” และโรงเรียนวรราชาทินัดดามาตุวิทยา ตามลำดับ โรงเรียนละ 50 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 200 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยการทดสอบค่า t จากการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำด้วยเทคนิค 25 % แล้วคัดเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยตั้งแต่ระดับ .05 และ .01 โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังนี้

5.1 เจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เดิมมี 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 3.290 ถึง 11.435 คัดเลือกมา 20 ข้อซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 7.500 ถึง 11.435

5.2 การรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน เดิมมี 27 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 1.743 ถึง 7.964 คัดเลือกมา 20 ข้อซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 3.369 ถึง 7.964

5.3 คำนิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง เดิมมี 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 1.079 ถึง 17.000 คัดเลือกมา 20 ข้อซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 7.716 ถึง 17.000

5.4 สัมพันธภาพภายในกรอบครัว เดิมมี 28 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 2.228 ถึง 14.625 คัดเลือกมา 20 ข้อซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 6.638 ถึง 14.625

5.5 ผลที่ได้จากครู เดิมมี 28 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 1.090 ถึง 9.744 คัดเลือกมา 20 ข้อซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 5.152 ถึง 9.744

5.6 ผลที่ได้จากเพื่อน เดิมมี 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 0.000 ถึง 20.447 คัดเลือกมา 20 ข้อซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 6.274 ถึง 20.447

6. นำแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 5 ที่ผ่านการคัดเลือกแล้วไปสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนธัญรัตน์ โรงเรียนปทุมวิไล โรงเรียนปทุมธานี “นันทมนิภารุง” และโรงเรียนวรราชาทินัดดามาตุวิทยา ตามลำดับ โรงเรียนละ 50 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 200 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามในด้านต่าง ๆ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

6.1 เจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าความเชื่อมั่น 0.848

6.2 การรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.866

6.3 ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่น 0.884

6.4 สัมพันธภาพภายในครอบครัว มีค่าความเชื่อมั่น 0.810

6.5 ผลที่ได้จากครู มีค่าความเชื่อมั่น 0.848

6.6 ผลที่ได้จากเพื่อน มีค่าความเชื่อมั่น 0.863

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นรูปเล่มเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย

ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามจะแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วัดข้อมูลส่วนตัว หมายถึง เพศ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 วัดด้านเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย
(0)	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา ทำให้ มีความรู้มากขึ้น				
(00)	การเรียนต่อทำให้หางานง่ายขึ้น				

เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อความทางบวก

ถ้าตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 3 คะแนน

ถ้าตอบ เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ ไม่ค่อยเห็นด้วย ให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบ ไม่เห็นด้วย ให้ 0 คะแนน

2. ข้อความทางลบ

ถ้าตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 0 คะแนน

ถ้าตอบ เห็นด้วย ให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบ ไม่ค่อยเห็นด้วย ให้ 2 คะแนน

ถ้าตอบ ไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน

การแปลความหมายคะแนน

ถ้าคะแนนเฉลี่ยรายข้อมากกว่าหรือเท่ากับ 2.50 แปลว่า มีเจตคติต่อการศึกษาต่อในระดับดี

ถ้าคะแนนเฉลี่ยรายข้อเท่ากับ 1.50 ถึง 2.49 แปลว่า มีเจตคติต่อการศึกษาต่อในระดับค่อนข้างดี

ถ้าคะแนนเฉลี่ยรายข้อเท่ากับ 0.50 ถึง 1.49 แปลว่า มีเจตคติต่อการศึกษาต่อในระดับค่อนข้างไม่ดี

ถ้าคะแนนเฉลี่ยรายข้อน้อยกว่า 0.50 แปลว่า มีเจตคติต่อการศึกษาต่อในระดับไม่ดี

ตอนที่ 3. วัดปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ด้าน
ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากครู
และด้านผลที่ได้จากเพื่อน ดังตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	จริงมาก	จริงเป็น ส่วนใหญ่	จริงน้อย	ไม่จริง
	<u>การรับรู้ความสามารถของตน</u> <u>ด้านการเรียน</u>				
(0)	ข้าพเจ้ารู้ว่าตนเองเป็นคนเรียนเก่ง				
(00)	ข้าพเจ้ามีความจำดี				
	<u>ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง</u>				
(0)	ผู้ปกครองของข้าพเจ้าชื่นชมบุคคล ที่มีการศึกษาสูง				
(00)	ผู้ปกครองจะสนับสนุนให้ข้าพเจ้า เรียนต่อหลังจากจบชั้น ม.3				
	<u>สัมพันธภาพภายในครอบครัว</u>				
(0)	ในวันหยุดผู้ปกครองจะพาครอบครัว ไปเที่ยวพักผ่อน				
(00)	ครอบครัวของข้าพเจ้าร่วมรับประทานอาหาร เย็นพร้อมกัน				
	<u>ผลที่ได้จากครู</u>				
(0)	ข้าพเจ้าเชื่อฟังคำแนะนำของครู ในเรื่องการเรียน				
(00)	ข้าพเจ้าอยากเป็นครูตามแบบครู ของข้าพเจ้า				
	<u>ผลที่ได้จากเพื่อน</u>				
(0)	ข้าพเจ้าจะตัดสินใจเลือกเรียนต่อ สาขาวิชาเดียวกับเพื่อนสนิท				
(00)	ข้าพเจ้าเปลี่ยนความเชื่อของข้าพเจ้า ตามเพื่อน				

เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อความทางบวก

ถ้าตอบ จริงมาก	ให้ 3 คะแนน
ถ้าตอบ จริงเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบ จริงน้อย	ให้ 1 คะแนน
ถ้าตอบ ไม่จริง	ให้ 0 คะแนน

2. ข้อความทางลบ

ถ้าตอบ จริงมาก	ให้ 0 คะแนน
ถ้าตอบ จริงเป็นส่วนใหญ่	ให้ 1 คะแนน
ถ้าตอบ จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบ ไม่จริง	ให้ 3 คะแนน

การแปลความหมายคะแนน

ถ้าคะแนนเฉลี่ยรายข้อมากกว่าหรือเท่ากับ 2.50	แปลว่า มีปัจจัยที่วัดอยู่ในระดับมากที่สุด
ถ้าคะแนนเฉลี่ยรายข้อเท่ากับ 1.50 ถึง 2.49	แปลว่า มีปัจจัยที่วัดอยู่ในระดับค่อนข้างมาก
ถ้าคะแนนเฉลี่ยรายข้อเท่ากับ 0.50 ถึง 1.49	แปลว่า มีปัจจัยที่วัดอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
ถ้าคะแนนเฉลี่ยรายข้อน้อยกว่า 0.50	แปลว่า มีปัจจัยที่วัดอยู่ในระดับน้อย

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัด ปทุมธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 โรงเรียน

2. ติดต่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยขอความร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการนัดหมายวันเวลา เพื่อที่จะนำแบบสอบถามไปทำการเก็บข้อมูล

3. นำแบบสอบถามที่ได้เตรียมไว้ไปเก็บข้อมูลตามโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ในเดือนมกราคม 2546 โดยขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. ชี้แจงให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจ และทราบถึงวัตถุประสงค์ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ผลตรงตามความเป็นจริง

5. นำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลได้ จำนวน 449 ชุด มาตรวจสอบความถูกต้อง พบว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 436 ชุด คิดเป็น 97.10 % และเป็นแบบสอบถามไม่สมบูรณ์จำนวน 13 ชุด คิดเป็น 2.89 % จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS

5. ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถาม ตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ตั้งไว้
2. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน
3. วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของปัจจัยบางประการ กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
4. วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการ กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
5. วิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
6. เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการ กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศของนักเรียนและโดยรวม
7. เปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศของนักเรียนและโดยรวม

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาค่าคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ ของแบบสอบถามโดยหาค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตรของโรวินีลลี และ แฮมเบลตัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 539 : 48 – 249 อ้างอิงจาก Rovinelle and Hambleton. 1977)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยมีสูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 305)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ดัชนีอำนาจจำแนกแต่ละข้อ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงที่ทำข้อนั้น
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำที่ทำข้อนั้น
	S_H^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนผู้ตอบในกลุ่มได้คะแนนสูง
	n_L	แทน	จำนวนผู้ตอบในกลุ่มได้คะแนนต่ำ

1.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม แต่ละฉบับ โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือนี้ทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ .2540:173)

$$r = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N\sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N\sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ X

$\sum Y$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ Y

$\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ X แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum XY$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนดิบ X และ Y คูณกันแต่ละคู่

2.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ t -test (ชูศรี วงศ์รัตนะ.2537 : 325 ; อ้างอิงมาจาก Welkowitz. 1971 : 158)

$$t = r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}}$$

เมื่อ t แทน ค่าการแจกแจงของ t

r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

df แทน $N - 2$

2.4 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตร (Kerlinger and Pedhazur. 1973 : 136)

$$R_{y.1,2,...,k} = \sqrt{\beta_1 r_{y1} + \beta_2 r_{y2} + \dots + \beta_k r_{yk}}$$

เมื่อ $R_{y.1,2,...,k}$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k กับตัวแปรตาม y
$\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k ในรูปคะแนนมาตรฐาน
$r_{y1}, r_{y2}, \dots, r_{yk}$	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k กับตัวแปรตาม y

2.5 ทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2540 : 332)

$$F = \frac{R^2 / k}{(1 - R^2) / (N - k - 1)}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าการแจกแจงแบบเอฟ (F – distribution)
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสอง
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
k	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ
df_1	แทน	k
df_2	แทน	N - k - 1

2.6 หาค่าน้ำหนักความสำคัญ ในรูปคะแนนดิบ โดยใช้สูตร (Kerlinger and Pedhazur. 1973 : 61)

$$b_i = \beta_i \frac{s_y}{s_i}$$

เมื่อ b_i แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูปคะแนนดิบ
 β_i แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ i ในรูปคะแนน
 มาตรฐาน
 S_i แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรอิสระตัวที่ i
 S_y แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรตาม

2.7 ทดสอบนัยสำคัญของค่าน้ำหนักความสำคัญโดยใช้ t - test (ล้วน สายยศ
 และ อังคณา สายยศ. 2540 : 344 ; อ้างอิงจาก Hay. 1994)

$$t = \frac{\beta_j}{SE_{\beta_j}}$$

เมื่อ t แทน ค่าการแจกแจงแบบทีของค่าน้ำหนักความสำคัญ
 β_j แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ j ในรูปคะแนน
 มาตรฐาน
 SE_{β_j} แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญ
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 k แทน จำนวนตัวแปรอิสระ
 df แทน $N - k - 1$

2.8 ทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยใช้สูตรการ
 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนมาตรฐาน (Jacob and Petricia Cohen. 1983 :54)

$$Z = \frac{Z'_1 - Z'_2}{\sqrt{\frac{1}{N_1 - 3} + \frac{1}{N_2 - 3}}}$$

เมื่อ Z แทน การแจกแจงแบบ Z
 Z'_1, Z'_2 แทน คะแนนมาตรฐานที่แปลงมาจากค่าสัมพันธ์
 ตามวิธีของ Fisher's Z Transformation
 ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงตามลำดับ
 N_1, N_2 แทน จำนวนนักเรียนชายและหญิง ตามลำดับ

2.9 ทดสอบความแตกต่างของค่าน้ำหนักความสำคัญ (Kerlinger and Pedhazur, 1997: 150)

$$t = \frac{b_1 - b_2}{s_{b_1 - b_2}}$$

เมื่อ	t	แทน	การแจกแจง t
	b_1	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระจากกลุ่มที่ 1
	b_2	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระจากกลุ่มที่ 2
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	k	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ
	$S_{b_1 - b_2}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระระหว่างกลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ 2

ซึ่งคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$S_{b_1 - b_2} = \sqrt{C_{11} + C_{22}}$$

เมื่อ	$S_{b_1 - b_2}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระระหว่างกลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ 2
	C_{11}	แทน	ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญกลุ่มที่ 1
	C_{22}	แทน	ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญกลุ่มที่ 2
	df	แทน	$n_1 + n_2 - 2$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
k	แทน	คะแนนเต็มรายข้อของแบบสอบถาม
M	แทน	คะแนนเฉลี่ยรายข้อ
Mdn	แทน	ค่ามัธยฐาน
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X ₁	แทน	การรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน
X ₂	แทน	ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง
X ₃	แทน	สัมพันธภาพภายในครอบครัว
X ₄	แทน	ผลที่ได้จากครู
X ₅	แทน	ผลที่ได้จากเพื่อน
X ₆	แทน	ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
X ₇	แทน	รายได้ของผู้ปกครอง
Y	แทน	เจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
r _{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R ²	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการวัดร่วมกัน
b	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ
Z	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบซี
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากครู ด้านผลที่ได้จากเพื่อน ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านรายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบธรรมดาและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากครู ด้านผลที่ได้จากเพื่อน ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านรายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด

3. เปรียบเทียบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากครู ด้านผลที่ได้จากเพื่อน ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านรายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

4. คำนำนัยสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากครู ด้านผลที่ได้จากเพื่อน ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านรายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด

5. เปรียบเทียบคำนำนัยสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากครู ด้านผลที่ได้จากเพื่อน ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านรายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัย ด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากครู ด้านผลที่ได้จากเพื่อน ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านรายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด

จากการนำแบบสอบถามไปวัดปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากครู ด้านผลที่ได้จากเพื่อน ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านรายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย จำนวน 209 คน นักเรียนหญิง จำนวน 227 คน รวมนักเรียนทั้งหมดจำนวน 436 คน ได้ค่าสถิติพื้นฐาน คือ คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ ดังแสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด

ตัวแปร	k	ชาย		หญิง		รวมทั้งหมด	
		M / Mdn	S / QD	M / Mdn	S / QD	M / Mdn	S / QD
X ₁	3	1.41	0.33	1.35	0.26	1.38	0.30
X ₂	3	1.35	0.35	1.29	0.28	1.32	0.31
X ₃	3	1.79	0.32	1.65	0.31	1.72	0.32
X ₄	3	1.75	0.45	1.74	0.44	1.74	0.45
X ₅	3	1.28	0.56	1.12	0.48	1.20	0.53
X ₆	3	1.20	1.00	1.29	1.10	1.25	1.05
X ₇		12000.00	6500	14000.00	5250	12000.00	6000
Y	3	1.61	0.28	1.52	0.24	1.57	0.26

หมายเหตุ : X₇ ใช้คะแนนมัธยฐาน (Mdn) เป็นตัวแทน และใช้ค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์ (QD) แทนการวัดการกระจายของข้อมูล

จากตาราง 2 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามปัจจัยด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว และผลที่ได้จากครู ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 1.79 - 1.75 , 1.65 - 1.74 และ 1.72 - 1.74 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด มีปัจจัยทางสัมพันธภาพภายในครอบครัว และผลที่ได้จากครู อยู่ใน

ระดับค่อนข้างสูง ส่วนปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน คำนิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากเพื่อน และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด มีค่าอยู่ระหว่าง 1.28 ถึง 1.41, 1.12 ถึง 1.35 และ 1.20 ถึง 1.38 ตามลำดับ แสดงว่ามีปัจจัยด้านดังกล่าวอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สำหรับผู้ปกครอง ของนักเรียนมีระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษา และมีรายได้ประมาณครอบครัวละ 12000 , 14000 และ 12000 บาทต่อเดือน ตามลำดับ ส่วนคะแนนเฉลี่ยรายข้อของเจตคติต่อ การศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด มีค่า 1.61, 1.52 และ 1.57 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนมีเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

สำหรับคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อ ของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตน ในด้านการเรียน คำนิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน และเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของ นักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมดมีค่าอยู่ระหว่าง 0.28 ถึง 0.56, 0.24 ถึง 0.48 และ 0.26 ถึง 0.53 ตามลำดับ แสดงว่ามีการกระจายของคะแนนน้อย และปัจจัยแต่ละด้านมี การกระจายใกล้เคียงกัน ส่วนความเบี่ยงเบนควอไทล์ของรายได้ผู้ปกครองของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 6500 , 5250 และ 6000 ตามลำดับ แสดงว่ามีการกระจายค่อนข้างมาก นั่นคือผู้ปกครองของนักเรียนแต่ละคนมีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน ค่อนข้างมาก

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบธรรมดาและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ของ ปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด

ผู้วิจัยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบธรรมดา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และทดสอบนัยสำคัญ ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ธรรมดาและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของ ปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่วิเคราะห์จาก นักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด

		X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y	
ชาย	X ₁	1.00	0.576**	0.371**	0.407**	0.295**	0.178**	0.015	0.517**	R = 0.587 R ² = 0.345 F = 15.113**
	X ₂		1.00	0.462**	0.366**	0.537**	0.106	0.112	0.451**	
	X ₃			1.00	0.546**	0.234**	0.104	0.056	0.315**	
	X ₄				1.00	0.217**	0.172**	0.194**	0.199**	
	X ₅					1.00	-0.044	0.016	0.279**	
	X ₆						1.00	0.298**	0.230**	
	X ₇							1.00	0.099	
	Y								1.00	
หญิง	X ₁	1.00	0.427**	0.318**	0.465**	0.265**	-0.049	0.038	0.184**	R = 0.322 R ² = 0.104 F = 3.614**
	X ₂		1.00	0.369**	0.391**	0.488**	0.058	-0.019	0.162**	
	X ₃			1.00	0.453**	0.280**	-0.019	-0.005	0.221**	
	X ₄				1.00	0.206**	-0.055	-0.110*	0.177**	
	X ₅					1.00	0.091	0.108	0.136*	
	X ₆						1.00	0.282**	0.134*	
	X ₇							1.00	0.157**	
	Y								1.00	
รวม ทั้งหมด	X ₁	1.00	0.519**	0.357**	0.430**	0.293**	0.061	0.018	0.384**	R = 0.469 R ² = 0.220 F = 17.230**
	X ₂		1.00	0.427**	0.375**	0.523**	0.077	0.034	0.337**	
	X ₃			1.00	0.488**	0.279**	0.028	0.002	0.296**	
	X ₄				1.00	0.210**	0.050	0.020	0.186**	
	X ₅					1.00	0.017	0.051	0.236**	
	X ₆						1.00	0.290**	0.170**	
	X ₇							1.00	0.112**	
	Y								1.00	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู และผลที่ได้จากเพื่อน ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด มีค่าอยู่ระหว่าง 0.217 ถึง 0.576 , 0.206 ถึง 0.488 และ 0.210 ถึง 0.523 ตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาในกลุ่มนักเรียนชาย พบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียนกับระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ด้านผลที่ได้จากครูกับระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ด้านผลที่ได้จากครูกับรายได้ของผู้ปกครอง และด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับรายได้ของผู้ปกครอง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.172 ถึง 0.298 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นสัมพัทธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาในกลุ่มนักเรียนหญิง พบว่าปัจจัยด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับรายได้ของผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 0.282 มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านผลที่ได้จากครูกับรายได้ของผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ -0.110 มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นสัมพัทธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในกลุ่มนักเรียนทั้งหมด พบว่าปัจจัยด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครองกับรายได้ของผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 0.290 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นสัมพัทธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบธรรมดาระหว่างปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนชาย พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.199 ถึง 0.517 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายได้ของผู้ปกครองกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สัมพัทธ์กันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนหญิง พบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู รายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.157 ถึง 0.221 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.134 ถึง 0.136 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนทั้งหมด พบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว

ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง กับ เจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าอยู่ระหว่าง 0.112 ถึง 0.384 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 0.587 , 0.322 และ 0.469 ตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า เมื่อพิจารณาค่าความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมดมีค่า 0.345, 0.104 และ 0.220 ตามลำดับ แสดงว่าปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด สามารถวัดลักษณะเดียวกันกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ถูกต้องร้อยละ 34.5, ร้อยละ 10.4 และ ร้อยละ 22.0 ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการที่ส่งผลกับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

จากการการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ว่ามีค่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และเรียนหญิง มาแปลงเป็นค่า z แบบฟิชเชอร์ (Fisher's z) แล้วนำมาทดสอบความแตกต่าง ดังแสดงในตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

นักเรียน	R	z_r	z
ชาย	0.587	0.674	3.522 **
หญิง	0.322	0.334	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายมีค่าสูงกว่าที่วิเคราะห์จากนักเรียนหญิง

4. คำนำนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด

จากการวิเคราะห์คำนำนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด และทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้สูตร t - test ดังแสดงในตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 คำนำนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด

ตัวแปร	ชาย		หญิง		รวมทั้งหมด	
	β	t	β	t	β	t
X ₁	0.385	5.235**	0.085	1.103	0.273	5.195**
X ₂	0.147	1.759	0.029	0.351	0.106	1.832
X ₃	0.144	1.979*	0.147	1.968*	0.168	3.265**
X ₄	-0.144	-1.987*	0.076	0.955	-0.074	-1.422
X ₅	0.089	1.301	0.019	0.259	0.063	1.256
X ₆	0.143	2.339*	0.105	1.558	0.124	2.765**
X ₇	0.053	0.860	0.132	1.940	0.065	1.462

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่าเมื่อวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนชาย คำนำนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน มีค่าเท่ากับ 0.385 ซึ่งส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 0.144 และ 0.143 ตามลำดับ ซึ่งส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ปัจจัยด้านผลที่ได้จากครู ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.144 ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากเพื่อน และรายได้ของผู้ปกครอง ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนหญิง พบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว มีค่าเท่ากับ 0.147 ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนทั้งหมด พบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน สัมพันธภาพภายในครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 0.273 , 0.168 และ 0.124 ตามลำดับ ซึ่งส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน และรายได้ของผู้ปกครอง ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การเปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการ
ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้
ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายใน
ครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง
ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียน
ชาย นักเรียนหญิง ว่ามีค่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติ $t - test$ ดัง
แสดงในตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 การเปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการ
ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย นักเรียนหญิง

ตัวแปร	ชาย		หญิง		$b_1 - b_2$	$S_{b_1 - b_2}$	t
	β_1	b_1	β_2	b_2			
X_1	0.385	0.322	0.085	0.076	0.246	0.092	2.673 ^{**}
X_2	0.147	0.118	0.029	0.024	0.094	0.096	0.979
X_3	0.144	0.124	0.147	0.112	0.012	0.084	0.142
X_4	-0.144	-0.088	0.076	0.041	0.129	0.061	-2.114 [*]
X_5	0.089	0.044	0.019	0.009	0.035	0.050	0.700
X_6	0.143	0.809	0.105	0.462	0.347	0.455	0.762
X_7	0.053	0.00004	0.132	0.00008	-0.00004	0.000	0.000

^{*} มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนใน
ด้านการเรียน และผลที่ได้จากครู ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ โดยปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ที่
วิเคราะห์จากนักเรียนชายส่งผลทางบวกสูงกว่าที่วิเคราะห์จากนักเรียนหญิง ส่วนปัจจัยด้านผลที่
ได้จากครู ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายส่งผลทางลบสูงกว่าที่วิเคราะห์จากนักเรียนหญิง แสดงว่า
การรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ส่งผลแบบสอดคล้องกับเจตคติต่อการศึกษาต่อ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนผลที่ได้จากครูส่งผลในลักษณะตรงข้ามกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครองสัมพันธ์ภายในครอบครัว ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง มีค่าน้ำหนักความสำคัญส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปัจจัยเหล่านี้มีน้ำหนักความสำคัญระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิงมีค่าใกล้เคียงกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษานำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการ กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง
4. เพื่อเปรียบเทียบนำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยบางประการ มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. ค่าสหสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่าแตกต่างกัน
4. คำนำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่าแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยจำนวน 370 คนซึ่งเชื่อมั่นได้ร้อยละ 95 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2540 : 400 ; อ้างมาจาก Yamane –1967) การวิจัยในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 436 คน เป็นการสุ่มจากประชากร โดยวิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two – Stage Random Sampling) คือ ขั้นที่ 1 สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) ขั้นที่ 2 สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนที่สุ่มได้ในขั้นที่ 1 เป็นชั้น (Strata) และห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามด้านข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 7.500 ถึง 11.435 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.848

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยบางประการ 5 ด้าน ได้แก่

ด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 3.369 ถึง 7.964 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.866

ด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 7.716 ถึง 17.000 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.884

ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 6.638 ถึง 14.625 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.810

ด้านผลที่ได้จากครู จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 5.152 ถึง 9.744 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.848

ด้านผลที่ได้จากเพื่อน จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 6.274 ถึง 20.447 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.863

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามดังกล่าว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. หลังจากผู้วิจัยนัดหมาย วันเวลา ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและฝากให้ครูประจำชั้นช่วยเก็บ โดยอธิบายขั้นตอนการตอบแบบสอบถามอย่าง

ละเอียดให้ครูประจำชั้นเข้าใจ เพื่อสามารถนำไปอธิบายกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างให้เข้าใจและตอบแบบสอบถามตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 13 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2546

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 449 ชุด มาตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม พบว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 436 ชุด คิดเป็น 97.10 % และเป็นแบบสอบถามไม่สมบูรณ์จำนวน 13 ชุด คิดเป็น 2.89 % จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมาย และสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบธรรมดา และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด พร้อมทั้งทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย t-test และ F-test ตามลำดับ

3. ทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง พร้อมทั้งทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย Z-test

4. คำนำนักความสำคัญในรูปของคะแนนดิบของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด พร้อมทั้งทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย t-test

5. ทดสอบค่านำนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู

ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และเจตคติต่อการ ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิง พร้อมทั้งทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย t-test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลสรุป ดังนี้

1. นักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด มีคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยด้าน สัมพันธภาพภายในครอบครัว และผลที่ได้จากครู เท่ากับ 1.79 – 1.75 , 1.65 – 1.74 และ 1.72 – 1.74 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของ ตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากเพื่อน และระดับการ ศึกษาของผู้ปกครอง ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด มีค่าอยู่ระหว่าง 1.20 ถึง 1.41 , 1.12 ถึง 1.35 และ 1.20 ถึง 1.38 ตามลำดับ แสดงว่ามีปัจจัยดังกล่าวอยู่ใน ระดับค่อนข้างต่ำ สำหรับผู้ปกครองของนักเรียนมีระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมัธยม ศึกษา และมีรายได้ประมาณครอบครัวละ 12000, 14000 และ 12000 บาทต่อเดือน ตาม ลำดับ ส่วนคะแนนเฉลี่ยรายข้อของเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของ นักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด มีค่า 1.61 , 1.52 และ 1.57 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนมีเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

สำหรับคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการ เรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน และเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด มีค่าอยู่ระหว่าง 0.28 ถึง 0.56 , 0.24 ถึง 0.48 และ 0.26 ถึง 0.53 ตามลำดับ แสดงว่ามีการกระจายของคะแนนน้อย และปัจจัยแต่ละด้านมีการกระจาย ใกล้เคียงกัน ส่วนความเบี่ยงเบนควอไทล์ของรายได้ของผู้ปกครอง มีค่าเท่ากับ 6500 , 5250 และ 6000 ตามลำดับ แสดงว่ามีการกระจายค่อนข้างมาก นั่นคือผู้ปกครองของนักเรียนแต่ละคนมี รายได้ต่อเดือนแตกต่างกันค่อนข้างมาก

2. สมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการ เรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการ ศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 0.587 , 0.322 และ 0.469 ตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า เมื่อพิจารณาค่าความแปรปรวนของสมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ ปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าปัจจัยด้านการ รับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพ

ภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด สามารถวัดลักษณะเดียวกันกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ถูกต้องร้อยละ 34.5 ร้อยละ 10.4 และร้อยละ 22.0 ตามลำดับ

3. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิง มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายสูงกว่าที่วิเคราะห์จากนักเรียนหญิง

4. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียน สัมพันธภาพภายในครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ที่วิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนชาย ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ และปัจจัยด้านผลที่ได้จากครู ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากเพื่อน และรายได้ของผู้ปกครอง ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนหญิง พบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนทั้งหมด พบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียน สัมพันธภาพภายในครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน และรายได้ของผู้ปกครอง ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง และผลที่ได้จากครู ที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ โดยปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียน และค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ที่วิเคราะห์จาก

นักเรียนชายส่งผลทางบวกสูงกว่าที่วิเคราะห์จากนักเรียนหญิง ส่วนปัจจัยด้านผลที่ได้จากครู ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายส่งผลทางลบสูงกว่าที่วิเคราะห์จากนักเรียนหญิง แสดงว่าการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน และค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ส่งผลแบบสอดคล้องกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนผลที่ได้จากครูส่งผลในลักษณะตรงข้ามกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ปัจจัยด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง มีค่าน้ำหนักความสำคัญส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปัจจัยเหล่านี้มีน้ำหนักความสำคัญระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิงมีค่าใกล้เคียงกัน

อภิปรายผล

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยบางประการมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสอดคล้องกับทฤษฎีของบาลดริจ (Baldrige, 1980 : 278) ที่ได้อธิบายการเข้าเรียนต่อของนักเรียนไว้ว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มในการกระตุ้นนักเรียนในการเรียนและการศึกษาต่อ และเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงและอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ ๆ จะมีโอกาสเรียนต่อมากกว่า นอกจากนี้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีความต้องการในการเรียนต่อ นักเรียนจะมีความต้องการในการเรียนต่อเช่นกัน และผู้ที่ขยัน มีความฉลาดก็มีแนวโน้มในการเรียนต่อสูง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของสุวัฒน์ ไชยชมภู (2535 : บทคัดย่อ) ที่พบว่ารายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ความคาดหวังในการประกอบอาชีพของบุตรหลาน ผลการเรียน อิทธิพลของบุคคลใกล้ชิด และการรับรู้สภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา แสดงว่าผลการวิจัยครั้งนี้มีปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิจัยคนอื่น ๆ ด้วย

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง สัมพันธภาพภายในครอบครัว ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง กับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชาย กับนักเรียนหญิง มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ทุกค่า ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่าแตกต่างกัน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายมีค่าสูงกว่านักเรียนหญิง แสดงให้เห็นว่านักเรียนชายมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนต่อดีกว่านักเรียนหญิง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ มั่นระวัง (2513 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญ และสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่านักเรียนชายเลือกเรียนต่อมากกว่านักเรียนหญิง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ นิตย์ บุนงามมงคล และคณะ (2538 : 18-24) ที่ศึกษาพบว่านักเรียนชายมีความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพสูงกว่านักเรียนหญิง และเพศเป็นตัวทำนายความสนใจและความเชื่อในความสามารถของตนเองในการประกอบอาชีพ

3. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน สัมพันธภาพภายในครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ที่วิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนชาย ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ และปัจจัยด้านผลที่ได้จากครู ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากเพื่อน และรายได้ของผู้ปกครอง ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนหญิง พบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของผู้ปกครอง ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการวิเคราะห์จากกลุ่มนักเรียนทั้งหมด พบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน สัมพันธภาพภายในครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากครู ผลที่ได้จากเพื่อน และรายได้ของผู้ปกครอง ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง

สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ปัจจัยส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของช่อ มงคล และคณะ (2535 : 27) ที่พบว่าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการศึกษา หรือไม่ศึกษาต่อของนักเรียนที่จบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้แก่ การศึกษาสูงสุดของพี่ ฐานะของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง คะแนนสะสมของนักเรียน และการได้รับการแนะแนว และต่อมาอรพิน ชูชม และคณะ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่าการตัดสินใจทางการศึกษาและอาชีพมีอิทธิพลมาจากพื้นฐานความรู้เดิม ความเป็นตัวของตัวเองความสามารถในการแก้ปัญหา และการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียน ส่วนปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ผลที่ได้จากเพื่อน และรายได้ของผู้ปกครอง ที่ไม่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งในกลุ่มนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และนักเรียนทั้งหมดนั้น ผู้วิจัยได้พิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่านักเรียนเห็นประโยชน์ และความสำคัญของการศึกษาต่อที่จะช่วยให้ตนมีอนาคตที่ดี ประกอบกับเด็กวัยนี้มีความเป็นตัวของตัวเอง เชื่อมั่นในการตัดสินใจของตนเองมากกว่าจะเชื่อผู้ปกครอง หรือเพื่อน จึงทำให้ปัจจัยดังกล่าวไม่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนกลุ่มนี้

4. นำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน และผลที่ได้จากครู ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีค่าแตกต่างกัน โดยการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายส่งผลทางบวกสูงกว่าที่วิเคราะห์จากนักเรียนหญิง ส่วนปัจจัยด้านผลที่ได้จากครู ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายส่งผลทางลบสูงกว่าที่วิเคราะห์จากนักเรียนหญิง แสดงว่าการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ส่งผลแบบสอดคล้องกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายความว่า ถ้านักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียนมากก็จะมีแนวโน้มในการศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนปลายมากด้วย ซึ่งจากการศึกษาของ แฮกเกต และแคมเบล (Hackett and Campbell. 1987 : 203-215) พบว่าความแตกต่างระหว่างเพศมีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับที่แบนดูรา (Bandura. 1986 : 399) ที่ศึกษาพบว่า การรับรู้ความสามารถของบุคคลจะสูงหรือต่ำนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับสภาวะทางร่างกายของบุคคล เช่นสภาวะที่มีความวิตกกังวล เกิดความเครียด

ตื่นเต้น อ่อนเพลีย เช่นเดียวกับที่โกสลิแมน (Goleman. 1998 : 7) พบว่าเพศชายเป็นเพศที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีกว่าเพศหญิง ดังนั้นการรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านการเรียนของเพศชาย จึงส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแตกต่างจากเพศหญิง ส่วนปัจจัยด้านผลที่ได้จากครูซึ่งส่งผลในลักษณะตรงข้ามกับเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น หมายความว่าถ้านักเรียนได้รับผลที่ได้จากครูมากก็มีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อน้อย แต่ถ้าได้รับผลที่ได้จากครูน้อยก็มีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อมาก ทั้งนี้ สุชา จันทน์เฒ (2543 : 123) ได้กล่าวถึงการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงนามธรรม (Formal Operation) ของวัยรุ่นไว้ว่า เด็กวัยนี้จะเริ่มคิดเป็นผู้ใหญ่ โดยจะคิดเป็นเหตุเป็นผล ต้องการคิดนึกด้วยตนเอง ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ จนกว่าจะได้เห็นด้วยตาได้ยินด้วยหู ระยะนี้เด็กจะรู้สึกชิงช้าคำสั่งและการบังคับ จากแนวคิดดังกล่าวจึงมีความเป็นไปได้ที่นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนชายในวัยนี้จะรู้สึกขัดแย้งกับครู และรู้สึกต่อต้านครูได้ สำหรับปัจจัยด้านค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง ด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว ด้านผลที่ได้จากเพื่อน ด้านระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และด้านรายได้ของผู้ปกครอง ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน สัมพันธภาพภายในครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน โดยปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน ส่งผลในกลุ่มนักเรียนชายสูงกว่านักเรียนหญิง ดังนั้นการปลูกฝังให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการศึกษาต่อและมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ สามารถทำได้โดยการส่งเสริมปัจจัยดังกล่าวให้เหมาะสมกับเพศของนักเรียน คือในกลุ่มนักเรียนชายควรส่งเสริมปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน และสัมพันธภาพภายในครอบครัว ส่วนกลุ่มนักเรียนหญิงควรส่งเสริมปัจจัยด้านสัมพันธภาพภายในครอบครัว และควรพัฒนาให้นักเรียนหญิงมีปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียนมากขึ้น ในขณะเดียวกันก็ควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองของนักเรียนทุกคนเห็นความสำคัญของการศึกษา เพราะหากผู้ปกครองสนใจการศึกษา หันมาพัฒนาความรู้และระดับการศึกษาของตน ก็จะส่งผลให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อไปด้วย

1.2 ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อเขตพื้นที่ทางการศึกษาทั้ง 2 เขตของจังหวัดปทุมธานี ที่สามารถนำไปประกอบการวางแผนแนะแนวการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และการขยายโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาหลังจากจบ

การศึกษาภาคบังคับ 9 ปีแล้ว ซึ่งจะเป็นการสนองนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ของรัฐบาลอีกทางหนึ่งด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้ปัจจัยด้านผลที่ได้จากครูส่งผลทางลบต่อเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของกลุ่มนักเรียนชาย

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรด้านอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น ศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน รูปแบบของการสื่อสารระหว่างนักเรียนกับพ่อแม่ และผลที่ได้จากสื่อเป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาในทำนองเดียวกันนี้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในสังกัดอื่นๆ นักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีการเรียนต่อค่อนข้างต่ำ หรือต่ำ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2527). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรรณิการ์ จิตต์บรรเทา. (2539). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลการเรียนภาษาอังกฤษ กับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) . กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กุหลาบ รัตนสังขธรรม และคณะ. (2538). สัมพันธภาพภายในครอบครัวกับปัญหาเสพติดและพฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในภาคตะวันออก. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2532). รายงานการสัมมนาเรื่องรูปแบบและวิธีการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- . (2544). สถิติการศึกษาแห่งชาติปีการศึกษา 2539 – 2543. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- งามดา วนินทานนท์. (2534). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2523, มิถุนายน). “ครอบครัวสัมพันธ์,” *คุรุปริทัศน์*. หน้า 10 – 14.
- . (2535). “แนวทางการพัฒนาการสื่อสารในครอบครัวเพื่อเสริมสร้างเด็กและเยาวชน,” *ประมวลบทความวิชาการฉบับพิเศษ พ.ศ. 2525 – 2535*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จำเนียง ช่างโชติ และคณะ. (2524). จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จีระพรรณ นิสสกา. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปกครอง และพฤติกรรมการดูโทรทัศน์กับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยในเขตการศึกษา 6 ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุไร รุมชุม. (2526). สภาพแวดล้อมทางสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- เฉลิมชัย อุบลพงษ์. (2511). การศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และบทบาทของโรงเรียนในการแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดชัยนาท. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ชนาธิป ชินะนาวิน. (2545). การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับค่านิยมด้านการประหยัดของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์เชิงเส้น. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ช่อม มงคล และคณะ. (2535). การติดตามผลผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ :
ม.ป.ท.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2537). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิต
การพิมพ์.
- ชม ภูมิภาค. (2523). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- จิตพัฒน์ สงบกาย. (2533). ผลของการกำกับตนเองต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของ
ตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐวุฒิ ธรรมกุลมงคล. (2535). องค์ประกอบด้านแรงจูงใจในการเข้าเรียนของนักเรียนในโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน ประเภทศึกษานอกระบบ ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญา
ณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ดำรัส อินจันทร์. (2535). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2530). ประมวลบทความทางวิชาการ ตอน 1. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2524). เอกสารประกอบการสอนเรื่อง การวัดทัศนคติเพื่อทำนายพฤติกรรม. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีระพล อรุณะกสิกร และคณะ. (2539). พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์วิญญูชน.

- นิตย์ บุนงามงคล, นงลักษณ์ การประกอบดี และปราณี รักไทยแสนทวี. (2536). "การส่งเสริมความเชื่อในความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมปลายในจังหวัดขอนแก่น," วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน. 4(1) : 18 – 24.
- นิภา นิธยาน. (2530). การปรับตัวและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สารศึกษาการพิมพ์.
- นิยม บุญมี. (2534). ครอบครัวสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญธรรม กิจปรีดาภิรุทธิ์. (2524). คู่มืออาจารย์ : การวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร.
- ประทีป จินน์. (2539). รายงานการวิจัยผลของการเตือนตนเองต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประทุม แป้นสุวรรณ. (2519). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พีระพัธนา.
- ประเสริฐ เดชะนาราเกียรติ. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านนักเรียน ครู สภาพแวดล้อมทางบ้านและสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ปียรรัตน์ รื่นภาคพจน์. (2538). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม. ภาคนิพนธ์ ศส.ม. (เทคโนโลยีสังคม). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.
- ผกา บุญเรือง. (2530). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกอาชีพ วุฒิภาวะทางอาชีพ และการควบคุมภายใน-ภายนอก. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรรณี เกษกมล. (2537). ผลการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ วิธีเรียนด้วยตนเอง (สอบเทียบ) ขณะเรียนในระบบโรงเรียนต่อการปรับตัว การควบคุมตนเอง การตัดสินใจเลือกอาชีพ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. ปรินิพนธ์ กศ.ด. (วิจัยพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พะยอม สิงห์เสน่ห์. (2540). การบัญชีทรัพย์สิน. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.” (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก.

พระราชวรมนี. (2529). พุทธธรรม. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เพิ่มบุญ แก้วเขียว-และอรรณพ พจนานุกรณ์. (2542). ประมวลรัฐฎการณบับประกฎต์.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.

ไพฑูรย์ เครือแก้ว. (2513). ลักษณะสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลียงเชียงจงเจริญ.

ภัลลฎา ญศร์. (2543). การศึกษัสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนเทศบาล 2 วัดทรงพระ (สุทธีวิทศอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี.

ปริญฎาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

มานิต มานิตเจริญ. (2538). พจนานุกรมไทย. กรุงเทพฯ : รวมสาส์นจำกัด.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540.” (2540, 11 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา.

เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก.

เรวดี วัฒนากโกศล. การสำรวจความเชื่อ เจตคติ เจตนา และพฤติกรรมการเลือกศึกษาต่อ

สายสามัญ หรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร

ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :

สุวีริยาสาส์น.

----- (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

----- (2540). สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

----- (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วรารณณ์ วิหคโต. (2536). การวิเคราะห์ข้อขัดแย้งระหว่างระดับที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : การเปรียบเทียบระหว่างเทคนิค

โอแอลเอสเซฟเพอร์เรทอเควชัน กับเทคนิคเอสแอลเอ็ม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยการ

ศึกษา) กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

วันเพ็ญ พิศาลพงศ์. (2526). การศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางร่างกายและความพร้อม

ทางการเรียนของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วัลภา สบายยิ่ง. (2542). ปัจจัยด้านการตั้งเป้าหมาย การรับรู้ความสามารถของตนเอง และ
บุคลิกภาพที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้จำหน่ายตรง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (พัฒน
ศึกษาศาสตร์) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2536). จิตวิทยาพัฒนาการ พฤติกรรมศาสตร์ตลอดชีวิต. กรุงเทพฯ : คณะ
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศิริพร สุวรรณทศ. (2541). การศึกษาเปรียบเทียบสัมพันธภาพในครอบครัว เด็กออทิสติก เด็ก
ปัญญาอ่อนและเด็กปกติ. กรุงเทพฯ : กรมสุขภาพจิต.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2518). ผลของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และอิทธิพลของกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมการ
คล้อยตาม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี, สำนักงาน. (2540). รายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายและจุดเน้น
พิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ 2540. ปทุมธานี : สำนักงานศึกษาธิการ
จังหวัดปทุมธานี.
- (2544). รายงานการศึกษาส่วนภูมิภาค ภาคสถิติ ปีการศึกษา 2544. ปทุมธานี:สำนักงาน
ศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี.
- ศุกลักษณ์ กีฬา. (2539). ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นในการเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา ใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราช
ธานี. วิทยานิพนธ์ พ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2543). ทฤษฎีและปฏิบัติการทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- (2543). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. (2544). สถิติภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน. (ออนไลน์).
กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. แหล่งที่มา : [http://www.mof.
go.th](http://www.mof.go.th)
- สาโรช บัวศรี. (2526). จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สิริวรรค์ อัสวกุล. (2528). ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานที่กำหนดของนักเรียน
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทน์เอม. (2543). จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมน อมรวิวัฒน์. (2540). การพัฒนาครอบครัว. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี
- สุพัตรา สุภาพ. (2534). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

- สุรัตน์ ไชยชมภู. (2535). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความตั้งใจในการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมชาย ธีรธนกุล. (2526). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2536). หลักการบัญชี 1. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สมทรัพย์ อติชาติบุตร. (2541). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สมพักตร์ นาสวรรณ. (2537). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจที่จะเรียนต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนในเขตพื้นที่ขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ พ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมยศ แม่นแย้ม. (2540, เมษายน). "การศึกษาเพื่อสร้างค่านิยมของมนุษย์," ครูเชียงราย. 33(178) : 9 – 13.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และ วิศักดิ์ แก้วศิริ. (2542). ผลกระทบของการศึกษาต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมของชุมชนชาติพันธุ์ผู้ไทย หมู่บ้านโนนหอม ตำบลโนนหอม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมศรี ชูส่งแสง. (2532). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่ขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครราชสีมา. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โสภา ชูพิกุลชัย และ อรทัยชื่นมนุษย์ (2515). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เหม ทองชัย. (2523). ทัศนคติเชิงเสมอภาคของเยาวชนเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อนันท์ ทาปทา. (2533). ปัจจัยบางประการที่มีศักยภาพต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- อลิศรา ชูชาติ และคณะ. (2538). *การศึกษาทัศนคติและค่านิยมของหญิงวัยรุ่นในสถานเริงรมย์ในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ.
- อัจฉรา สุขารมณ และคณะ. (2540). *รายงานการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพของนิสิตปริญญาตรี*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุไร มั่นหมั่น. (2539) . *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ พ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรพิน ชูชม อัจฉรา สุขารมณ และทัศนาก ทอภักดี. (2538). *รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษานำร่องการตัดสินใจทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2540). *รายงานการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการศึกษา – อาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ✓ Allport, G.W. (1967). *Reading in Attitude Theory and Measurement*. New York : John Wiley & Sons.
- Anastasi, Anne. (1976). *Psychological Testing*. New York : Macmillan.
- . (1968). *Psychological Testing*. Second Edition. New York : The Macmillan Company.
- ✓ Baldridge, J. Victor. (1980). *Sociology : A Critical Approach to Power, Conflicy, and Change*. New York : John Willy and Sons.
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice – Hall.
- . (1986). *Social Foundations of Thought and Action : A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice – Hall.
- Behrman, J.R. and other. (1980). *Socioeconomics Success : A Study of the Effects of Genetic Endowments Family Environment and Schooling*. Amsterdam : North-Holland.
- Campbell, J.R. (1994) “ Educational Productivity and Differential Socialization,” *Educational Research*. 21(7) : 1

- Cutroha et al. (1994). Perceived parental social support and academic achievement : An Attachment theory perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*. 66 : 369 – 378.
- Duncan, Otis D., David L. Featherman and Beverly Duncan. (1972). *Socioeconomic Background and Achievement*. New York and London : Seminar Press.
- Endler, Norman s. and Magnusson, David. (1975). Tword an Interaction Psychology of Personality. *Psychological Bulletin*. 83(5) : 956 – 974.
- Farmer, H.S. (1985). Model of career and achievement motivation for women and men. *Journal of Counseling Psychology*. 32(3) : 363 – 390.
- Faris, George and other. (1994). " Tradition and Socioeconomic Status are Greek Keys to Academic Success, " *Educational Research*. 21(7) : 705.
- Fishbein, Martin and Icek Ajzen. (1975). *Belife, Attitude, Itention and Behavior* : Philippine : Copyright By Addison-Wesley Publishing Company Inc.
- Frances, L.& Louise, Bates Ames. (1955). *Child Behavior*. New York : Harper & Brothers.
- Gagne, R.M. (1977). *The Condition of Learning and Theory of Instruction*. New York : Holt. Rinchart and Winston.
- Gloria, Heinemann D. (1983). " Family Involvement and Support for Windowed Persons," *Family Relationships in Later Life*. New Delhi : A Sage Focus.
- Gonzales, Phillip L. (1994). " Factors Contributing To Academic Success and Non-Success Of Mexican American Elementry School Children," *Dissertation Abstracts International*. 4(55) : 137 – A ; October.
- Hackett, Gail & Campbell, Nancy K. (1987). " Task Self – Efficacy and Task Interest as a Function of Performance on a Gender – Neutral Task," *Journal of Vocational Behavior*. 30 : 203 – 215.
- Hetherington, Mavis E. & Parke, Ross D. (1993). *Child Psychology*. Singapore : McGraw – Hill.
- Hoffman L. Martin & Hoffman Waldis Lois. (1964). *Review of Child Development Research Volume one*. New York : Russell Sage Foudation.
- Hoffman L. Martin & Hoffman Waldis Lois. (1964). *Review of Child Development Research Volume two*. New York : Russell Sage Foudation.

- Hurlock, Elizabeth B. (1978). *Child Development*. Tokyo : Kosaido.
- Jacob and Patricia. (1983). *Applied Multiple Regression Correlation Analysis for the Behavioral Sciences*. 2 nd edition. London : Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Kerlinger, F.N. and Pedhazur, E.J. (1973). *Multiple Regression in Behavioral Research*. New York : Holt, Rinehart and Wenston. Inc.
- (1997). *Multiple Regression in Behavioral Explanation Prediction*. Florida : Hard-court dance Collaged Publishing.
- Klein, David M. & White, James M.(1996). *Family Theories an Introduction*. London : Sage.
- Lasswell, T.E. (1965). *Class and Stratum*. Houghton Mifflin Company.
- Lee, Cynthia & Bobko, Phillip. (1994). " Self – Efficacy Believes : Comparison of Five Measures," *Journal of Applied Psychology*. 79(3) : 364 – 369.
- Luzzo, D.A. (1995). The relative contributions of self – efficacy and locus of control to The prediction of career maturity. *Journal of College Student Development*. 36(1) : 61 – 66.
- Matras, Judah. (1975). *Social Inequality, Stratification and Mobility*. N.p.
- Mench, Maria Denise. (1996). " The Influence of Self – Efficacy on Educational and Occupational Considerations and Plans of Mexican – American, Grade 12 Student," *Dissertation Abstracts International*. 84 : 2881.
- Robbins, S.B. & Patton, M.J. (1985). Self – psychology and career development : Construction of the superiority and goal instability scales. *Journal of Counseling Psychology*. 32(2) : 221 – 231.
- Robert, Jo. (1992). " Build the School Culture," in *Becoming a Principal : The Challenges of Beginning Leadership*. Edited by Forrest W Parkay and Gene E. Hall. p85-102. Boston : Allyn and Bacon.
- Rogers, Dorothy. (1977). *Child Psychology*. California : Brooks/Cole Publishing.
- Rokeach, Milton. (1973). *The Nature of Human Values*. New York : The Free Press.
- Shaw, Marvin E. and Philip R. Costanzo. (1970). *Theories of Social Psychology*. New York : Macgraw-Hill Company Inc.

- Snell, A.F. et al. (1994). Adolescent life Experiences as predictors of occupational Attainment. *Journal of Applied Psychology*. 79(1) : 131 – 141.
- Stinnett, Nicholas. (1985). “ Strong Families,” *Marriage and Family In a changing Society*. New York : Free Press.
- Stinnett, Nick, Walters, James & Evelyn, Kaye. (1984). *Relationships in Marriage and The Family*. New York : Macmillan.
- Surya, Dharma. (1995). “ Factors That Influence Student Achievement in Pennsylvania Public Schools,” *Dissertation Abstracts International*. 7(55) : 1757-A ; January.
- Taylor, K.M. & Popma, J. (1990). An examination of the relationships among career Decision – making self – efficacy, career saliance, locus of control and Vocational indecision. *Journal of vocational Behavior*. 37 : 17 – 31.
- Thurston, L.L. (1964). *Attitude Theory and Measurement*. New York : John Wiley & Sons.
- (1976). *Theory and Measurement*. New York : John Wiley & Sons. Inc.
- Triandis, H.C. (1971). *Attitude and attitude change*. New York : John Wiley & Sons.
- Wu, Rosalind and Campbell, James Reed. (1994). “ Gifted Chinese Girls Get the Best Mix of Family Processes to Bolster their Math Achievement,” *Educational Research*. 21(7) : 685.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนก (t)
ของเครื่องมือในการวิจัย

ตาราง 7 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย (Y)

ข้อ	Y IOC	การพิจารณา	ข้อ	Y IOC	การพิจารณา
1	1.00	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
2	0.60	ตัดทิ้ง	20	1.00	คัดเลือกไว้
3	0.60	ตัดทิ้ง	21	0.80	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	22	1.00	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	23	1.00	คัดเลือกไว้
6	1.00	คัดเลือกไว้	24	0.80	คัดเลือกไว้
7	0.80	คัดเลือกไว้	25	0.80	คัดเลือกไว้
8	0.80	คัดเลือกไว้	26	0.40	ตัดทิ้ง
9	1.00	คัดเลือกไว้	27	1.00	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	28	1.00	คัดเลือกไว้
11	0.80	คัดเลือกไว้	29	0.80	คัดเลือกไว้
12	0.40	ตัดทิ้ง	30	0.80	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้	31	1.00	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	32	1.00	คัดเลือกไว้
15	1.00	คัดเลือกไว้	33	1.00	คัดเลือกไว้
16	0.60	ตัดทิ้ง	34	1.00	คัดเลือกไว้
17	1.00	คัดเลือกไว้	35	1.00	คัดเลือกไว้
18	1.00	คัดเลือกไว้			

ตาราง 8 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน (X_1)
และแบบสอบถามค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง (X_2)

ข้อ	X_1 IOC	การพิจารณา	ข้อ	X_2 IOC	การพิจารณา
1	1.00	คัดเลือกไว้	31	0.80	คัดเลือกไว้
2	0.80	คัดเลือกไว้	32	1.00	คัดเลือกไว้
3	0.80	คัดเลือกไว้	33	0.80	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	34	1.00	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	35	1.00	คัดเลือกไว้
6	1.00	คัดเลือกไว้	36	1.00	คัดเลือกไว้
7	0.80	คัดเลือกไว้	37	1.00	คัดเลือกไว้
8	0.80	คัดเลือกไว้	38	1.00	คัดเลือกไว้
9	1.00	คัดเลือกไว้	39	0.80	คัดเลือกไว้
10	0.80	คัดเลือกไว้	40	0.80	คัดเลือกไว้
11	0.60	ตัดทิ้ง	41	1.00	คัดเลือกไว้
12	1.00	คัดเลือกไว้	42	1.00	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้	43	1.00	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	44	1.00	คัดเลือกไว้
15	1.00	คัดเลือกไว้	45	0.80	คัดเลือกไว้
16	0.60	ตัดทิ้ง	46	0.80	คัดเลือกไว้
17	1.00	คัดเลือกไว้	47	0.80	คัดเลือกไว้
18	1.00	คัดเลือกไว้	48	1.00	คัดเลือกไว้
19	0.80	คัดเลือกไว้	49	0.80	คัดเลือกไว้
20	0.80	คัดเลือกไว้	50	0.60	ตัดทิ้ง
21	1.00	คัดเลือกไว้	51	1.00	คัดเลือกไว้
22	1.00	คัดเลือกไว้	52	0.80	คัดเลือกไว้
23	1.00	คัดเลือกไว้	53	1.00	คัดเลือกไว้
24	1.00	คัดเลือกไว้	54	1.00	คัดเลือกไว้
25	1.00	คัดเลือกไว้	55	1.00	คัดเลือกไว้
26	0.80	คัดเลือกไว้	56	0.80	คัดเลือกไว้
27	0.80	คัดเลือกไว้	57	0.80	คัดเลือกไว้
28	1.00	คัดเลือกไว้	58	1.00	คัดเลือกไว้
29	0.60	ตัดทิ้ง	59	1.00	คัดเลือกไว้
30	0.80	คัดเลือกไว้	60	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพภายในครอบครัว (X_3) และแบบสอบถามผลที่ได้จากครู (X_4)

ข้อ	X_3 IOC	การพิจารณา	ข้อ	X_4 IOC	การพิจารณา
61	1.00	คัดเลือกไว้	91	0.60	ตัดทิ้ง
62	1.00	คัดเลือกไว้	92	1.00	คัดเลือกไว้
63	1.00	คัดเลือกไว้	93	1.00	คัดเลือกไว้
64	0.80	คัดเลือกไว้	94	1.00	คัดเลือกไว้
65	1.00	คัดเลือกไว้	95	0.80	คัดเลือกไว้
66	1.00	คัดเลือกไว้	96	1.00	คัดเลือกไว้
67	1.00	คัดเลือกไว้	97	1.00	คัดเลือกไว้
68	1.00	คัดเลือกไว้	98	0.80	คัดเลือกไว้
69	1.00	คัดเลือกไว้	99	0.80	คัดเลือกไว้
70	0.80	คัดเลือกไว้	100	1.00	คัดเลือกไว้
71	0.80	คัดเลือกไว้	101	1.00	คัดเลือกไว้
72	1.00	คัดเลือกไว้	102	1.00	คัดเลือกไว้
73	0.60	ตัดทิ้ง	103	0.80	คัดเลือกไว้
74	0.60	ตัดทิ้ง	104	0.80	คัดเลือกไว้
75	0.80	คัดเลือกไว้	105	1.00	คัดเลือกไว้
76	1.00	คัดเลือกไว้	106	1.00	คัดเลือกไว้
77	1.00	คัดเลือกไว้	107	1.00	คัดเลือกไว้
78	0.80	คัดเลือกไว้	108	1.00	คัดเลือกไว้
79	1.00	คัดเลือกไว้	109	0.60	ตัดทิ้ง
80	1.00	คัดเลือกไว้	110	0.80	คัดเลือกไว้
81	1.00	คัดเลือกไว้	111	0.80	คัดเลือกไว้
82	0.80	คัดเลือกไว้	112	0.80	คัดเลือกไว้
83	0.80	คัดเลือกไว้	113	1.00	คัดเลือกไว้
84	1.00	คัดเลือกไว้	114	1.00	คัดเลือกไว้
85	0.80	คัดเลือกไว้	115	1.00	คัดเลือกไว้
86	1.00	คัดเลือกไว้	116	0.80	คัดเลือกไว้
87	1.00	คัดเลือกไว้	117	1.00	คัดเลือกไว้
88	1.00	คัดเลือกไว้	118	1.00	คัดเลือกไว้
89	1.00	คัดเลือกไว้	119	1.00	คัดเลือกไว้
90	1.00	คัดเลือกไว้	120	0.80	คัดเลือกไว้

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามผลที่ได้จากเพื่อน (X_5)

ข้อ	X_5 IOC	การพิจารณา	ข้อ	X_5 IOC	การพิจารณา
121	1.00	คัดเลือกไว้	136	1.00	คัดเลือกไว้
122	0.80	คัดเลือกไว้	137	1.00	คัดเลือกไว้
123	0.80	คัดเลือกไว้	138	0.80	คัดเลือกไว้
124	1.00	คัดเลือกไว้	139	0.80	คัดเลือกไว้
125	1.00	คัดเลือกไว้	140	1.00	คัดเลือกไว้
126	0.80	คัดเลือกไว้	141	0.80	คัดเลือกไว้
127	1.00	คัดเลือกไว้	142	1.00	คัดเลือกไว้
128	1.00	คัดเลือกไว้	143	0.80	คัดเลือกไว้
129	0.80	คัดเลือกไว้	144	1.00	คัดเลือกไว้
130	1.00	คัดเลือกไว้	145	1.00	คัดเลือกไว้
131	1.00	คัดเลือกไว้	146	1.00	คัดเลือกไว้
132	1.00	คัดเลือกไว้	147	1.00	คัดเลือกไว้
133	0.80	คัดเลือกไว้	148	1.00	คัดเลือกไว้
134	1.00	คัดเลือกไว้	149	0.80	คัดเลือกไว้
135	0.60	ตัดทิ้ง	150	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 11 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (Y)
และแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนในด้านการเรียน (X₁)

ข้อ	Y ค่าอำนาจจำแนก (t)	การพิจารณา	ข้อ	X ₁ ค่าอำนาจจำแนก (t)	การพิจารณา
1	7.934 ^{..}	คัดเลือกไว้	1	6.924 ^{..}	คัดเลือกไว้
2	5.473 ^{..}	ตัดทิ้ง	2	4.742 ^{..}	คัดเลือกไว้
3	5.335 ^{..}	ตัดทิ้ง	3	7.964 ^{..}	คัดเลือกไว้
4	11.435 ^{..}	คัดเลือกไว้	4	6.206 ^{..}	คัดเลือกไว้
5	8.087 ^{..}	คัดเลือกไว้	5	6.831 ^{..}	คัดเลือกไว้
6	3.398 ^{..}	ตัดทิ้ง	6	5.678 ^{..}	คัดเลือกไว้
7	3.290 ^{..}	ตัดทิ้ง	7	5.081 ^{..}	คัดเลือกไว้
8	5.710 ^{..}	ตัดทิ้ง	8	8.278 ^{..}	คัดเลือกไว้
9	7.953 ^{..}	คัดเลือกไว้	9	3.407 ^{..}	คัดเลือกไว้
10	9.526 ^{..}	คัดเลือกไว้	10	2.251 [.]	ตัดทิ้ง
11	7.742 ^{..}	คัดเลือกไว้	11	3.139 ^{..}	ตัดทิ้ง
12	8.257 ^{..}	คัดเลือกไว้	12	6.901 ^{..}	คัดเลือกไว้
13	7.500 ^{..}	คัดเลือกไว้	13	3.248 ^{..}	ตัดทิ้ง
14	8.200 ^{..}	คัดเลือกไว้	14	5.450 ^{..}	คัดเลือกไว้
15	10.414 ^{..}	คัดเลือกไว้	15	5.947 ^{..}	คัดเลือกไว้
16	9.530 ^{..}	คัดเลือกไว้	16	1.189	ตัดทิ้ง
17	8.329 ^{..}	คัดเลือกไว้	17	7.393 ^{..}	คัดเลือกไว้
18	5.793 ^{..}	ตัดทิ้ง	18	5.299 ^{..}	คัดเลือกไว้
19	9.229 ^{..}	คัดเลือกไว้	19	3.369 ^{..}	คัดเลือกไว้
20	9.123 ^{..}	คัดเลือกไว้	20	3.122 ^{..}	ตัดทิ้ง
21	6.823 ^{..}	ตัดทิ้ง	21	1.743	ตัดทิ้ง
22	6.519 ^{..}	ตัดทิ้ง	22	5.974 ^{..}	คัดเลือกไว้
23	6.143 ^{..}	ตัดทิ้ง	23	5.440 ^{..}	คัดเลือกไว้
24	10.002 ^{..}	คัดเลือกไว้	24	5.800 ^{..}	คัดเลือกไว้
25	9.547 ^{..}	คัดเลือกไว้	25	2.987 ^{..}	ตัดทิ้ง
26	8.161 ^{..}	คัดเลือกไว้	26	4.759 ^{..}	คัดเลือกไว้
27	8.307 ^{..}	คัดเลือกไว้	27	5.926 ^{..}	คัดเลือกไว้
28	7.007 ^{..}	ตัดทิ้ง			
29	9.242 ^{..}	คัดเลือกไว้			
30	8.285 ^{..}	คัดเลือกไว้			

ตาราง 12 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครอง (X_2) และแบบ
สอบถามสัมพันธภาพภายในครอบครัว (X_3)

ข้อ	X_2 ค่าอำนาจจำแนก (t)	การพิจารณา	ข้อ	X_3 ค่าอำนาจจำแนก (t)	การพิจารณา
29	1.243	ตัดทิ้ง	58	2.228	ตัดทิ้ง
30	1.079	ตัดทิ้ง	59	3.315	ตัดทิ้ง
31	2.275	ตัดทิ้ง	60	3.407	ตัดทิ้ง
32	7.716	คัดเลือกไว้	61	10.181	คัดเลือกไว้
33	12.067	คัดเลือกไว้	62	7.501	คัดเลือกไว้
34	7.495	ตัดทิ้ง	63	7.082	คัดเลือกไว้
35	11.051	คัดเลือกไว้	64	9.798	คัดเลือกไว้
36	8.602	คัดเลือกไว้	65	10.653	คัดเลือกไว้
37	8.793	คัดเลือกไว้	66	14.625	คัดเลือกไว้
38	9.962	คัดเลือกไว้	67	12.700	คัดเลือกไว้
39	17.000	คัดเลือกไว้	68	12.311	คัดเลือกไว้
40	7.086	ตัดทิ้ง	69	10.409	คัดเลือกไว้
41	7.998	คัดเลือกไว้	70	7.413	คัดเลือกไว้
42	7.850	คัดเลือกไว้	71	7.676	คัดเลือกไว้
43	11.966	คัดเลือกไว้	72	6.882	คัดเลือกไว้
44	12.561	คัดเลือกไว้	73	10.406	คัดเลือกไว้
45	11.148	คัดเลือกไว้	74	6.265	ตัดทิ้ง
46	11.009	คัดเลือกไว้	75	3.629	ตัดทิ้ง
47	6.162	ตัดทิ้ง	76	8.569	คัดเลือกไว้
48	7.736	คัดเลือกไว้	77	7.699	คัดเลือกไว้
49	7.663	ตัดทิ้ง	78	9.520	คัดเลือกไว้
50	10.123	คัดเลือกไว้	79	8.401	คัดเลือกไว้
51	10.837	คัดเลือกไว้	80	5.194	ตัดทิ้ง
52	9.974	คัดเลือกไว้	81	4.998	ตัดทิ้ง
53	6.948	ตัดทิ้ง	82	4.237	ตัดทิ้ง
54	7.555	ตัดทิ้ง	83	12.330	คัดเลือกไว้
55	9.633	คัดเลือกไว้	84	6.638	คัดเลือกไว้
56	8.246	คัดเลือกไว้	85	9.240	คัดเลือกไว้
57	8.290	คัดเลือกไว้			

ตาราง 13 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามผลที่ได้จากครู (X_4) และแบบสอบถามผลที่ได้จากเพื่อน (X_5)

ข้อ	X_4 ค่าอำนาจจำแนก (t)	การพิจารณา	ข้อ	X_5 ค่าอำนาจจำแนก (t)	การพิจารณา
86	1.938	ตัดทิ้ง	114	-7.547**	คัดเลือกไว้
87	1.436	ตัดทิ้ง	115	-6.813**	คัดเลือกไว้
88	1.090	ตัดทิ้ง	116	1.159	ตัดทิ้ง
89	5.152**	คัดเลือกไว้	117	6.274**	คัดเลือกไว้
90	6.628**	คัดเลือกไว้	118	11.806**	คัดเลือกไว้
91	6.129**	คัดเลือกไว้	119	8.466**	คัดเลือกไว้
92	6.830**	คัดเลือกไว้	120	9.711**	คัดเลือกไว้
93	3.428**	ตัดทิ้ง	121	20.447**	คัดเลือกไว้
94	5.518**	คัดเลือกไว้	122	12.508**	คัดเลือกไว้
95	6.878**	คัดเลือกไว้	123	9.025**	คัดเลือกไว้
96	5.181**	คัดเลือกไว้	124	6.850**	คัดเลือกไว้
97	7.014**	คัดเลือกไว้	125	4.912**	ตัดทิ้ง
98	7.588**	คัดเลือกไว้	126	7.991**	คัดเลือกไว้
99	7.503**	คัดเลือกไว้	127	5.057**	ตัดทิ้ง
100	6.684**	คัดเลือกไว้	128	8.256**	คัดเลือกไว้
101	9.091**	คัดเลือกไว้	129	10.510**	คัดเลือกไว้
102	7.997**	คัดเลือกไว้	130	14.326**	คัดเลือกไว้
103	5.420**	คัดเลือกไว้	131	10.431**	คัดเลือกไว้
104	5.214**	คัดเลือกไว้	132	9.217**	คัดเลือกไว้
105	8.092**	คัดเลือกไว้	133	9.378**	คัดเลือกไว้
106	5.713**	คัดเลือกไว้	134	0.000	ตัดทิ้ง
107	8.697**	คัดเลือกไว้	135	4.278**	ตัดทิ้ง
108	9.744**	คัดเลือกไว้	136	-1.506	ตัดทิ้ง
109	7.095**	คัดเลือกไว้	137	2.658**	ตัดทิ้ง
110	1.308	ตัดทิ้ง	138	1.315	ตัดทิ้ง
111	2.195	ตัดทิ้ง	139	-1.956	ตัดทิ้ง
112	4.980**	ตัดทิ้ง	140	9.123**	คัดเลือกไว้
113	1.470	ตัดทิ้ง	141	-7.740**	คัดเลือกไว้
			142	11.067**	คัดเลือกไว้

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถาม ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการศึกษาต่อ
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาต่อระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. การตอบแบบสอบถามให้นักเรียนปฏิบัติตามคำชี้แจงของแบบสอบถามแต่ละตอน

3. การตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลใด ๆ ต่อการเรียนของนักเรียน ข้อมูลจากการ

ตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บเป็นความลับ และขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามทุกข้อ หากขาดข้อใดข้อหนึ่งจะทำให้แบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำผลไปวิเคราะห์ข้อมูลได้

ตอนที่ 1

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวนักเรียน

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หรือเติมคำลงในช่องว่างให้กับคำตอบที่ตรงกับ

ความเป็นจริง

2. คำว่า “นักเรียน” หมายถึง ตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

3. คำว่า “ผู้ปกครอง” หมายถึง พ่อ แม่ หรือผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูนักเรียน

.....

1. เพศของนักเรียน

() ชาย

() หญิง

2. ผู้ปกครองของนักเรียนจบการศึกษาสูงสุดระดับใด

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษา

() อนุปริญญา

() ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

3. รายได้ทั้งหมดที่ผู้ปกครองของนักเรียนได้รับรวมกันโดยเฉลี่ย

ต่อเดือนเป็นจำนวนทั้งสิ้น.....บาท

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเจตคติต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นข้อความเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทั้งหมด 20 ข้อ
2. ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน เพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ
3. คำว่า “ ข้าพเจ้า ” หมายถึง ตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ค่อย เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย
(0)	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา ทำให้ มีความรู้มากขึ้น	✓			
(00)	การเรียนต่อทำให้หางานง่ายขึ้น			✓	

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ค่อย เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย
1	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทำให้ มีความก้าวหน้าในชีวิต.....				
2	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทำให้ มีประสบการณ์ในชีวิตมากขึ้น.....				
3	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทำให้ พลาดโอกาสดี ๆ ในการหารายได้.....				
4	ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายเป็นสิ่งที่มียประโยชน์.....				
5	เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีโอกาสได้ประกอบ อาชีพที่ดีกว่าจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....				
6	ไม่ต้องเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชีวิตก็ ก้าวหน้าได้.....				
7	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นรากฐาน สำคัญในการประกอบอาชีพ.....				
8	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทำให้มีความรู้ กว้างขวาง.....				
9	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทำให้เสียเวลา ในการประกอบอาชีพ.....				
10	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ				
11	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่ได้ช่วยให้ คุณภาพชีวิตดีขึ้น.....				
12	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นความ ภาคภูมิใจในชีวิต.....				
13	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทำให้สามารถ ไปประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย.....				
14	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นความคิด ของคนไม่ฉลาด.....				
15	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องอ่านหนังสือ หนักขึ้นทำให้รู้สึกท้อ.....				
16	การเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายช่วยพัฒนา สมองผู้เรียน.....				

ข้อ	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ค่อย เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย
17	การเรียนรู้ต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทำให้เป็นคน มีเหตุผล.....				
18	การเรียนรู้ต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทำให้เป็นคน เห็นแก่ตัว.....				
19	การเรียนรู้ต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายไม่ได้ช่วยให้				
20	บ้านเมืองเจริญขึ้น.....				
	การเรียนรู้ต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลายช่วยให้				

ตอนที่ 3

แบบสอบถามปัจจัยบางประการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของนักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน มีทั้งหมด 100 ข้อ จำแนกเป็น

ข้อ 1–20 เป็นข้อความเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถในด้านการเรียนของนักเรียน

ข้อ 21–40 เป็นข้อความเกี่ยวกับค่านิยมในการศึกษาต่อของผู้ปกครองนักเรียน

ข้อ 41–60 เป็นข้อความเกี่ยวกับสัมพันธภาพในครอบครัวของนักเรียน

ข้อ 61–80 เป็นข้อความเกี่ยวกับผลที่นักเรียนได้รับจากครู

ข้อ 81–100 เป็นข้อความเกี่ยวกับผลที่นักเรียนได้รับจากเพื่อน

2. ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเพียงใด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่สุด เพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ โดยกำหนดให้

จริงมาก	เมื่อเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงเป็นส่วนใหญ่	เมื่อเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่
จริงน้อย	เมื่อเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเป็นส่วนน้อย
ไม่จริง	เมื่อเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน

3. คำว่า “ ข้าพเจ้า ” หมายถึง ตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	จริงมาก	จริงเป็นส่วนใหญ่	จริงน้อย	ไม่จริง
(0)	ข้าพเจ้ารู้ว่าตนเองเป็นคนเรียนเก่งวิชาใด			✓	
(00)	ข้าพเจ้ามีความจำดี	✓			

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง เป็น ส่วน ใหญ่	จริง น้อย	ไม่ จริง
1	การเรียนรู้หนังสือเป็นเรื่องที่ยากเกินความสามารถของข้าพเจ้า				
2	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือแล้วจับใจความไม่ค่อยได้.....				
3	ข้าพเจ้ารู้วิธีที่จะทำความเข้าใจวิชาคณิตศาสตร์ได้เร็ว.....				
4	ข้าพเจ้ารู้ว่าตนเองเขียนหนังสือได้เร็ว.....				
5	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจว่าสามารถพูดหน้าชั้นให้เพื่อนเข้าใจได้...				
6	เมื่ออาจารย์มอบหมายให้ทำกิจกรรมข้าพเจ้าสามารถทำ กิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ดี.....				
7	ข้าพเจ้ารู้ว่าตนเองเป็นคนมีความรู้รอบตัวดี.....				
8	ข้าพเจ้าทำข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์ไม่ค่อยได้.....				
9	ข้าพเจ้าเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ไม่เข้าใจ.....				
10	ข้าพเจ้ารู้ว่าสามารถนำความรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ไปเป็น พื้นฐานในการเรียนต่อได้.....				
11	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการตอบคำถามอาจารย์ในชั้นเรียน.....				
12	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มเพื่อนใน ชั้นเรียนได้.....				
13	ข้าพเจ้ารู้ว่าสามารถจำชื่อบุคคลสำคัญทางวิทยาศาสตร์ สาขาต่าง ๆ ได้.....				
14	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ประกอบ การเรียนรู้.....				
15	ข้าพเจ้าสามารถค้นหาหนังสือในห้องสมุดได้อย่างรวดเร็ว.....				
16	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าสามารถเรียนวิชาที่เพื่อน ๆ บอกว่ายากได้ดี				
17	ข้าพเจ้ารู้ว่าตนเองไม่สามารถปรับปรุงผลการเรียนให้ดีขึ้นได้				
18	ข้าพเจ้ารู้ว่าตนเองไม่สามารถจำสูตรคณิตศาสตร์ง่าย ๆ ได้...				
19	ข้าพเจ้ารู้ว่าตนเองทำความเข้าใจในการเรียนได้ช้ามาก.....				

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง เป็น ส่วน ใหญ่	จริง น้อย	ไม่ จริง
20	ข้าพเจ้าสามารถนำหลักธรรมของศาสนามาปรับใช้กับ การเรียนรู้ได้อย่างได้ผล.....				
21	ผู้ปกครองไม่เห็นด้วยหากข้าพเจ้าจะเรียนต่อ.....				
22	ผู้ปกครองจะสนับสนุนเมื่อข้าพเจ้าเรียนต่อ.....				
23	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อไม่สำคัญเท่ากับการหารายได้....				
24	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อทำให้มีโอกาสดังานดีๆ				
25	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อไม่มีประโยชน์.....				
26	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อทำให้เสียเวลาประกอบอาชีพ.....				
27	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อทำให้ได้รับการยอมรับ จากบุคคลทั่วไป.....				
28	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อจะทำให้พลาดโอกาส ในการประกอบอาชีพ.....				
29	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อทำให้เป็นคนฉลาดขึ้น.....				
30	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อทำให้มีความก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน.....				
31	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อจะทำให้มีชีวิตที่สะดวกสบายขึ้น				
32	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อทำให้ฐานะครอบครัวยากจนลง				
33	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อทำให้มีวินัยในตนเอง.....				
34	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อเป็นความคิดของคนไม่ยอม ทำงาน.....				
35	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อถือเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล.....				
36	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อถือเป็นการเอาเปรียบ คนในครอบครัว.....				
37	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อจะทำให้เป็นที่พึ่งของบุตรหลาน ในอนาคต.....				
38	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อทำให้เป็นคนเห็นแก่ตัว.....				

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง เป็น ส่วน ใหญ่	จริง น้อย	ไม่ จริง
39	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อทำให้ครอบครัวขาดแรงงาน.....				
40	ผู้ปกครองเห็นว่าการเรียนต่อเป็นการเพิ่มภาระให้กับ ครอบครัว.....				
41	เวลามีปัญหาข้าพเจ้าจะนึกถึงคนในครอบครัวก่อน.....				
42	ผู้ปกครองจะคอยดูแลห่วงใยอย่างใกล้ชิดเมื่อข้าพเจ้าไม่สบาย				
43	สมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้าพูดคุยปรึกษากัน.....				
44	ข้าพเจ้ารู้สึกอบอุ่นเมื่ออยู่กับสมาชิกในครอบครัว.....				
45	เวลามีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนสมาชิกในครอบครัว จะคอยให้กำลังใจ.....				
46	เวลามีปัญหาผู้ปกครองจะช่วยแนะนำวิธีการแก้ปัญหา ให้ข้าพเจ้า.....				
47	ผู้ปกครองแสดงให้เห็นว่าท่านรักข้าพเจ้า.....				
48	ผู้ปกครองมักซักถามเรื่องการเรียนของข้าพเจ้า.....				
49	ผู้ปกครองไม่สนใจข้าพเจ้าแม้ข้าพเจ้าจะกลับบ้านดึก.....				
50	ผู้ปกครองแสดงความยินดีเมื่อข้าพเจ้าประสบความสำเร็จ.....				
51	ผู้ปกครองให้คำแนะนำแก่ข้าพเจ้าเกี่ยวกับการปฏิบัติตัว ในการเรียน.....				
52	ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหา.....				
53	สมาชิกในครอบครัวของข้าพเจ้าร่วมมือกันหาทางแก้ปัญหา ในครอบครัว.....				
54	ข้าพเจ้าได้รับความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาจากผู้ปกครอง				
55	เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้าไม่สามารถขอความช่วยเหลือจาก ผู้ปกครองได้.....				
56	เวลาข้าพเจ้าทำอะไรผิดพลาดผู้ปกครองจะให้โอกาสแก้ตัวใหม่				
57	ผู้ปกครองชอบบังคับจิตใจข้าพเจ้า.....				
58	ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดเมื่อต้องร่วมกิจกรรมของครอบครัว.....				

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง เป็น ส่วน ใหญ่	จริง น้อย	ไม่ จริง
59	ผู้ปกครองไม่เปิดโอกาสให้ข้าพเจ้าได้ชี้แจงเหตุผล.....				
60	สมาชิกในครอบครัวไม่ฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน.....				
61	ข้าพเจ้าชอบสนทนากับอาจารย์ที่ได้เรียนด้วย.....				
62	ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกเมื่อได้เรียนกับอาจารย์ที่ชอบ.....				
63	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนขึ้นเพราะชื่นชอบอาจารย์.....				
64	ข้าพเจ้าตั้งใจจะเรียนให้จบปริญญาตรีตามแบบอาจารย์ ของข้าพเจ้า.....				
65	ข้าพเจ้าสังเกตพฤติกรรมของอาจารย์แล้วนำไปปฏิบัติตาม....				
66	ข้าพเจ้าทำประโยชน์ต่อสังคมตามที่อาจารย์สอน.....				
67	ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตามที่อาจารย์แนะนำ.....				
68	ข้าพเจ้านำคำสอนของอาจารย์มาใช้พัฒนาตนเองในด้าน การเรียนรู้.....				
69	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎของโรงเรียนตามที่อาจารย์สอน.....				
70	ข้าพเจ้าแก้ไขปัญหาคำแนะนำของอาจารย์.....				
71	อาจารย์เป็นผู้แนะนำในการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้า.....				
72	ข้าพเจ้ามีค่านิยมด้านการประหยัดตามอาจารย์.....				
73	ข้าพเจ้ามีความเชื่อเรื่องการเรียนต่อคล้ายตามอาจารย์.....				
74	ข้าพเจ้าได้แนวทางในการเรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย จากอาจารย์.....				
75	อาจารย์ทำให้ข้าพเจ้ารู้จักตัวเองดีขึ้น.....				
76	อาจารย์ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความพยายามปรับปรุงผลการเรียน ให้ดีขึ้น.....				
77	อาจารย์ทำให้ข้าพเจ้าเห็นประโยชน์ของการเรียนต่อ.....				
78	ข้าพเจ้าตั้งใจจะประกอบอาชีพตามที่อาจารย์แนะนำ.....				
79	ข้าพเจ้าไม่ชอบเรียนบางวิชาเพราะไม่ชอบอาจารย์ที่สอน.....				
80	อาจารย์มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมทำให้ข้าพเจ้าเสื่อมศรัทธา....				

ข้อ	ข้อความ	จริง มาก	จริง เป็น ส่วน ใหญ่	จริง น้อย	ไม่ จริง
81	ข้าพเจ้าชอบสวมรองเท้าแบบเดียวกับเพื่อน.....				
82	ข้าพเจ้าอ่านตำราเล่มที่เพื่อนแนะนำ.....				
83	ข้าพเจ้าเล่นกีฬาประเภทเดียวกับเพื่อน.....				
84	ข้าพเจ้าเลือกใช้สินค้าตามเพื่อน.....				
85	ข้าพเจ้าเปลี่ยนรสนิยมในการแต่งกายตามเพื่อน.....				
86	ข้าพเจ้ามีความสนใจตามเพื่อน.....				
87	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามมติของกลุ่มเพื่อน.....				
88	ข้าพเจ้าซื้ออุปกรณ์การเรียนตามแบบของเพื่อน.....				
89	ข้าพเจ้าเปลี่ยนความเชื่อเรื่องการเรียนต่อตามที่เพื่อนเชื่อ.....				
90	ข้าพเจ้าชอบฟังเพลงเหมือนกับเพื่อน ๆ.....				
91	ข้าพเจ้าเลียนแบบบุคลิกภาพของเพื่อนสนิท.....				
92	ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามคำชักชวนของเพื่อน.....				
93	เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ไม่เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้ ข้าพเจ้าไม่อยากจะเรียนต่อเหมือนกัน.....				
94	แม้ผู้ปกครองไม่ชอบการแต่งกายของข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้า จำเป็นต้องแต่งกายตามกลุ่มเพื่อน.....				
95	ข้าพเจ้าไม่หนีเรียนตามเพื่อน.....				
96	ข้าพเจ้าชอบแต่งกายให้เข้ากับกลุ่มเพื่อนได้ แม้จะผิดระเบียบ ของโรงเรียนบ้างก็ตาม.....				
97	ข้าพเจ้าขัดแย้งกับผู้ปกครองเพราะไม่เชื่อฟังคำแนะนำ ของเพื่อน.....				
98	ข้าพเจ้าเลือกชมภาพยนตร์เรื่องที่เพื่อนแนะนำ.....				
99	ข้าพเจ้าเลือกทำงานอดิเรกประเภทเดียวกับเพื่อนในกลุ่ม.....				
100	ช่วงวันหยุดข้าพเจ้าจะเลือกสถานที่เที่ยวประเภทเดียวกับ กับเพื่อน.....				

ภาคผนวก ค

รายได้ของผู้ปกครอง

ตาราง 14 แจกแจงความถี่รายได้ของผู้ปกครองนักเรียน

รายได้	คน	รายได้	คน
3,000	1	12,000	15
3,500	3	13,000	3
4,000	1	13,200	2
4,500	4	14,000	7
5,000	3	14,700	1
5,500	3	15,000	47
6,000	2	16,000	7
6,500	46	17,000	18
7,000	30	17,500	1
7,100	1	17,600	1
7,500	11	18,000	13
7,900	1	19,000	7
8,000	19	20,000	44
8,500	11	21,000	39
9,000	7	25,000	14
10,000	56	28,000	1
10,500	1	30,000	11
11,000	3	75,000	1
11,500	1		

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์ ดร. สุวพร เข้มแข็ง	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตน์	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร. ละอียด รักษ์เฝ้า	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีกทอง	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางลัษมา สุวรรณลอยส่อง
วัน เดือน ปี เกิด	29 มีนาคม 2512
สถานที่เกิด	จังหวัดนราธิวาส
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	110/38 หมู่ 10 ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	นักวิชาการวัฒนธรรม 6ว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดปทุมธานี ถนนเทศบาลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000 โทรศัพท์ 0-2593-4270
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนลำปางกัลยาณี
พ.ศ. 2534	ค.บ.(การประถมศึกษา) เกียรตินิยมอันดับ 2 ในโครงการคุรุทายาท สถาบันราชภัฏลำปาง
พ.ศ. 2546	กศ.ม.(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ